ሓዳስ ኤርትራ

መበል 34 ዓመት ቁ.173 ዓርቢ 21 መጋቢት 2025 ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2 “ዘይትርኣን ዘይትሰምዕን፡ ሓወልቲ…

ገጽ 3 ግጭት እስራኤልን ሓማስን

ገጽ 4 ብእዋኑ ደቂስካ ብእዋኑ…

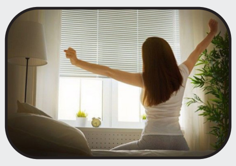

ገጽ 5 “ምህዞ መንእሰያት …

ገጽ 11 ፍትሓዊት፡ ትደምቕ ዘላ ኮኸብ

ኤርትራውያን ዲያስፖራ፡ ንጥፈታት ህዝባዊ ዲፕሎማሲ ኣሰላሲሎም

ኣብ ኣንጎላ፡ ሆላንድ፡ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ፡ ኖርወይን ግዝኣን ዝነብሩ ኤርትራውያን 8 መጋቢት - ኣህጉራዊ መዓልቲ ደቀኣንስትዮ ክጽንብሉ ከለዉ፡ ኣብ ኣውስትራልያ ህዝባዊ ኣኼባ ተኻዪዱ፣ ኣብ ሪያድን ጅዳን - ስዑዲ ዓረብ ድማ ሃገራዊ መልቀቒ ፈተና ካልኣይ ደረጃ ክወሃብ ጀሚሩ።

8 መጋቢት፡ “ኣጆኺ ደቀኣንስትዮ ንልምዓት” ብዝብል ቴማ ኣብ ኣንጎላ - ከተማታት ሉዋንዳ፡ ሉላንጎ፡ ካቢንዳ፡ ዋኾ ቤንጌላን ብድምቀት ክትበዓል ከሎ፡ ኣብ ሆላንድ'ውን ኣብ ከተማታት ሮተርዳም፡ ላይደን፡ ዝዎለንን ክሮኒንገን፡ ንተራን ኣበርክቶን ኤርትራዊት ጓልኣንስተይቲ ኣብ ልምዓት ብዘንጸባርቕ መሰናድኦ ተዘኪሩ።

ኣብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ'ውን፡ ኣብ ከተማታት ሰይንት-ፖል - ሚነሶታ፡ ግራንድ ራፒድስ - ሚቺጋን፡ ኢንድያናፖሊስ - ኢንድያና፣ ከምኡ'ውን ካይሮ - ግብጺ ዝነብሩ ዜጋታት፡ መብጽዓኦም ንዘበርኸ ልምዓት ብምሕዳስ ከምዝጸንበልዎ፡ ካብ'ቲ ቦታ ዝበጽሐና ሓበሬታ ኣፍሊጡ።

እዚ ከም'ዚ'ሉ እንከሎ፡ ኣብ ኖርወይ - ከተማታት ኦስሎ፡ ስታቫንገር፡ ትሮንድሃይም፡ ክርስትያንሳንድ፡ ባሩም፡ ትሮምሶ፡ በርገን፡ ሆፎስ፡ ቮልዳስሞሬ፡ የቪክ፡ ሺያን፡ ሃመርንን የሰሃይምን ዝርከቡ ኤርትራውያን፡ ን8 መጋቢት ንቕያን ጅግንነትን ኤርትራዊት ጓልኣንስተይቲ ብዘንጸባርቕን ብዘድምቕን መሰናድኦታት ኣኽቢሮምዋ።

ብኻልእ ወገን፡ ኤርትራውያን ነበርቲ ኣውስትራልያ ብ15 መጋቢት ኣብ ከተማ መልበርን ኣብ ህልው ኩነታት ሃገርን ዞባናን፡ ከምኡ'ውን መድረኽ ኣብ ዘሰከሞም ሓላፍነት ዘተኮረ ህዝባዊ ሰሚናር ኣካይዶም።

ጠቕላሊ ቆንስል ኤርትራ ኣቶ መሓሪ ተኽስተ ሰፊሕ መብርሂ ድሕሪ ምሃብ፡ ስጥመትን ወህደትን ሃገራውያን ውዳባት ኣገዳሲነቱ ዕዙዝ ከምዝኾነ ኣብሪሁ።

ኤርትራውያን ነበርቲ ዞባ ሰሜናዊ ምዕራብ ሰሜን ኣመሪካ ድማ፡ ብ15 መጋቢት ዓመታዊ ዋዕላ ሃገራውያን ውዳባት ኣብ ከተማ ሲያትል ኣካይዶም።

ሓለፍቲ ኩለን ሃገራውያን ውዳባት፡ ብመንጽር ዝነበሩ ብልጫታትን ዝተራእዩ ጉድለታትን - ናይ ዝሓለፈ ዓመት ጸብጻብ ከቕርቡ ከለዉ፡ ተሳተፍቲ ብዕምቆት ዘትዮምሉ።

ፈጻሚ ጉዳያት ኤምባሲ ኤርትራ ኣቶ ብርሃ ጉብረሂወት፡ “ስራሕ ንፈጻሚ ሃገራዊ መብጽዓ” ብዝብል ኣርእስቲ ኣብ ዝሃቦ ኣስተምህሮ፡ ኣባላት ሃገራውያን ውዳባት፡ ከም ኩሉ ካልእ እዋን - ተቢግሂሱ ኣብ ዘሎ ልምዓታዊ ፕሮጀክታት ኣበርክቶኦም ከዕዝዙ ኣዘኻኺሩ።

ኣብ ከተማ ፖርትላንድ - ኦረገን እውን ብ16 መጋቢት ኣብ ዝተኻየደ ህዝባዊ ሰሚናር፡ ኣቶ ብርሃ ጉብረሂወት፡ ኣብ ህልው ኩነታት ሃገርናን ከባቢናን ሰፊሕ መብርሂ ሂቡ።

ብተመሳሳሊ፡ ኣብ ከተማ ቦሎኛ - ኢጣልያ ኣብ ገኒጋስ ጽላት ትምህርቲ ኣብ ኤርትራ ዘተኮረ ህዝባዊ ሰሚናር ብ16 መጋቢት ተኻዪዱ። ጠቕላሊ ቆንስል ኣብ ሚላኖ ኣቶ ተኽለሰንበት ኢማም ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ ኤርትራውያን ነበርቲ ኢጣልያ ኣብ ጽላት ትምህርቲ እጃሞም ንኸበርክቱ፡ ብከባቢኦምን ብውዳቤታቶምን ጎስጓስ ብምኽያድ ተበግሶ ክወስዱ ኣዘኻኺሩ።

ኣቦመንበር ማሕበረኮም ኢጣልያ ብወገኑ፡ ምዕሩይ ዕድላት ትምህርቲ ንምርግጋጽ ከምኡውን ብቕዓትን ተወዳዳርነትን ትምህርቲ ንምብራኽ ክሰላሰል ንዘጸንሐ ስራሓት ብምጥቃስ፡ ኩሉ ኤርትራዊ እጃሙ ከበርክት ከምዝግባእ ኣገንዚቡ።

ተሳተፍቲ ብወገኖም፡ ኣብ ኣቑርደት ንእትሰርሐ ቤት-ትምህርቲ ዝኸውን ወፈያታት ከምዝገብሩ ኣረጋጊጾም።

ብዘይካ'ዚ፡ ብሓላፊ ኮማውን ውድባውን ጉዳያት ኣቶ ግርማይ ሃብተሚካኤል ዝተመርሐ ተመሳሳሊ ኣኼባ ኣብ ከተማ ባሪ፣ ብኣቦመንበር ሃገራዊ ሽማግለ ኢጣልያ ኣቶ ሃይለ መድሃኔን ኣቦመንበር መንእሰያት ህግደፍን ዝተመርሐ ድማ ኣብ ከተማ ናፖሊ ከምእተኻየደ፡ ካብ'ቲ ቦታ ዝበጽሐና ሓበሬታ ኣፍሊጡ።

ኣብ ካልእ ፍጻሜ፡ ሃገራዊ መልቀቒ ፈተና ካልኣይ ደረጃ - 'ማትሪክ'፡ ብ17 መጋቢት ኣብ ኣህጉራዊ ኣብያተ-ትምህርቲ ኤርትራ ኣብ ጅዳን ሪያድን - ስዑዲ ዓረብ ክካየድ ጀሚሩ።

ኣብ'ዚ ኣካል ናይ'ቲ ኣብ ወሽጢ ሃገር ኣብ 14 ንቕጣቢታት ዝካየድ ዘሎ ሃገራዊ ፈተና፡ 32 ደቀኣንስትዮ ዝርከብኦም 72 ተመሃሮ ይሳተፉ ኣለዉ።

መበል 37 ዓመት ምድምሳስ 'ናደው እዝ'ን ምሕራር ከተማ ኣፍዓበትን ተዘኪሩ

መበል 37 ዓመት ምድምሳስ 'ናደው እዝ'ን ምሕራር ከተማ ኣፍዓበትን ብ19 መጋቢት ብኽቡር ዝበለ ድምቀት ተዘኪሩ።

እቲ ብሰልፊ ተመሃሮን ሰራዊትን ዝተሰነየ ናይ ዝኽሪ መደብ፡ ጉጅለ ባህሊ ኣልጌን ናይ ክፍሊ ሰራዊት 31 ብዘቕረብዎ ባህላውን ስነጥበባውን መሰናድኦታት ደሚቑ ነይሩ።

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ኣፍዓበት ኣቶ ኣሕመድ መሓመድ-ኑር ረጀብ ኣብ ዘስመዖ ቃል፡ ቅድሚ 37 ዓመታት ዝተኻየደ ስርሒት ምድምሳስ ናደው፡ ኣብ ታሪኽ ሰውራና ነጥቢ መቐይሮ ዝኾነ፡ ዓ.ብ. ወተሃደራውን ዲፕሎማስያውን ዓወታት ዝተጎናጸፍናሉን ንሓርነት መላእ ሃገር ባብ ዝርሓወን ከምዝኾነ ገሊጹ።

ኣቶ ኣሕመድ ኣሰዒቡ፡ ናይ ሎሚ ዓመት ጸንብል ዝኽሪ ኣብ ፍልይ ዝበለ ታሪኻዊ ምዕራፍ ይካየድ ስለዘሎ፡ ከም ዜጋታት መድረኽ ዝሓቶ ንምምላእ ከም ወትሩ ድልዋት ክንከውን ከምዝግባእ ኣስሚሩሉ።

ኣመሓዳሪ ከተማ ኣፍዓበት ኣቶ ማሕሙድ ሼኽ ሓምድ ብወገኑ፡ እቲ ናይ ዝኽሪ መደብ፡ ክንዮ'ቲ ድግስ ዝኸይድ ረዚን መልእኽቲ ከምዘለዎ ብምጥቃስ፡ ባይታ ምስትግጋር ታሪኽ ስለዝኾነ ብዕቱብ ክስርሓሉ ኣዘኻኺሩ።

ህዝባዊ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራ፡ ካብ 17 ክሳብ 19 መጋቢት 1988 ብዘካየዶ በርቃዊ መጥቃዕቲ፡ ነቲ መግዛእታዊ ስርዓት ደርግ ዝምካሓሉ ዝነበረ ልዕሊ 20 ሽሕ ሰራዊት ዝነበሮ 'ናደው እዝ'፡ ካብ'ቲ ን10 ዓመታት ዝጸረደሉ ግንባር ናቕፋ ከምዝደምሰሶ ዝዝከር'ዩ።

ቃለ- መሕትት

ዳህላክ ነጋሲ

ስእሊ - ሄኖክ ተኽለገርግሽ

“ዘይትርእን ዘይትሰምዕን፡ ሓወልቲ ክኸውን ኣይደልን'የ” - ፍዮሪ ብርሃነ

ንብር ንጥፈታቱ ክቶይድ ዝጸንሐ ኣካል፡ ብተፈጥሮ፡ ሕማም ወይ ሓደጋ ምሉእ-ብምሉእ ወይ ብኸፊል ምስ ዝኣሉ፡ ወይ'ውን ኣካል እናሃለወ ግቡእ ንጥፈታቱ ካብ ምፍጻም ምስ ዝዕንቀጽ፡ ስንክልና ኣጋጢሙ ክበሃል ይከኣል። ስንኩላን ድሩት ዓቕምን ክእለትን ዘውንኡ፡ ሓለፍቲ ገዛእ-ርእሶም ዘይኰኑ፡ ተጸበይቲ፡ ሰኽም ስድራ-ቤትን ሕብረተ-ሰብን ከም ዝኾኑ ዝገልጽ ግጉይ ኣተሓሳስባ ኣብ ሕብረተ-ሰብና ሓሓሊፉ ይሰማዕ እዩ። ብመንጽሩ፡ ምስ ድሩብ ስንክልና እናነብሩ ንጥዕናውን ማሕበራውን ብድሆታት ሰጊሮም ዘደንቕ ታሪኽ ዝሰርሑ ብዙሓት እዮም።

ፍዮሪ ብርሃነ ድሩብ ስንክልና ማለት - ዓይነ-ስውርነትን ናይ ምስማዕ ጸገምን ዘለዋን እያ። ፍዮሪ ገና ጓል ሸሞንተ ዓመት እንከላ ብሰንኪ ሕማም ንፍዮ ኣዒንታ ግቡእ ስርሐን ምፍጻም ደው ኣበላ። ደሓር'ውን ብሰሪ ዝተፈላለዩ ጸገማት ንቕሓትን ካልእ ጥዕናዊ ማሕለኻታትን ተቓልዐት። ሳዕቤን ናይዚ ድማ፡ ናይ ምስማዕ ጸገም ኣጋጠማ። ኣብ ንኡስ ዕድመኣ ስንክልና ዘጋጠማ ፍዮሪ፡ ናይ ምስማዕ ዓቕማ ምሉእ-ብምሉእ ስለ ዘየቋረጸ፡ ንዘዘወሰሉ ድምጽታት ዝተፈለየ ኣገባብ ኣዘራርባ ብምኽታል ምስ ሰባት ክትረዳዳእ ትኽእል'ያ። ብኣወራሩ ምስ ደቃ ክትረዳዳእ እንከላ፡ ናብኣ ቀረብ ኢሎም ብቐጠ.ን ድምጺ ነቲ ቃላት ሓደ ድሕሪ ሓደ ማጢጦም የውጽእዎ'ሞ፡ ንሳ ድማ ኣእዳዋ ኣብ መንከሶም ብምንባር፡ ነቲ ዝተዛረብዎ ብልክዕ እንተ ሰሚዓቶ ከም ዘለዎ ትደግሞሉም። እንተ ዘይኪኢላ፡ ከም እንደገና ንኽዛረቡ ትሓትቶም። በዚ ኣገባብ ምብህሃል ከኣ፡ ብሓገዝ ቦኽሪ ጓላ ዚ. ቃለ-መጠይቕ ክተካይዶ ክኢልና ኣለና።

ፍዮሪ ብርሃኔ ዋላ'ኳ ገና ኣብ ንኡስ ዕድመኣ ተደራራቢ ስንክልና እንተ ኣጋጠማ፡ ብእኡ ከይተዓንቀፈትን ኢዳ ከይሃበተን ገዛእ-ርእሳ ንምኽኣል ብዙሕ ማሕለኻታት ሰጊራ እያ። ኣብዚ እዋን ምስ ኣርባዕተ ደቃ ዝሓሸ መነባብሮ ኣብ ምምራሕ ትርከብ ኣላ። ንዝሕለፈቶ ቡዙሕ መድረኻትን ካልእን ኣመልኪትና ምስ እዛ ኤርትራዊት ሄለን ከለር ዘካየድናዮ ቃለ-መሕትት ይስዕብ፦

* ፈለማ ምስ ኣበኺ ክተላልዩና?

ፍዮሪ ብርሃ እበሃል። ኣብ ዞባ ጋሽ-ባርካ ከባቢ ተኾምብያ - ጃርት ኣብ ዝበሃል ቦታ ተወሊደ ዓቢየ። ጓል ሸሞንተ ዓመት ምስ ኰንኩ፡ ብሰንኪ ብርቱዕ ረስኒ ብዓይነይን ኣፍንጫይን ደም ምስ ፈሰሰኒ ከም'ኡ'ውን ካልእ ሕማማት ተኸቲሉ ምሉእ ኣካላተይ ብምሕባጡ ኣእጋረይን ኣእዳወይን ተጨበጡ'ም። ብሰሪ'ቲ ቕጽበታዊ ክስተት ድማ፡ ዐረት ዓይኒ ኣጋጠመኒ። ብድሕሪ'ዚ፡ ብሓገዝ ካልኦት ሰባት እብልዕን እንቀሳቐስን ነይረ። ወለደይ ኣብ ከባቢና ናብ ዝርከብ ማይ-ጸሎት ምስ ወሰዱኒ፡ ብበቑሩብ ኣእጋረይን ኣእዳወይን ምንቅስቓስ ጀመሩ፡ ጨራ ብርሃን እውን ክርኢ ጀመርኩ።

ኣብ ሕብረተ-ሰብና ዝዘውተር ግጉይ ልምድታት፡ ኣሉታዊ ሳዕቤን ክሽትል ይረኣ እዩ። ኣነ'ውን ግዳይ ናይ'ቲ ግጉይ ልምድታት እየ። እዝክረኒ፡ ገለ ሰባት ናብ ስድራይ ብምምጻእ፡ “ንውላድኩም ናብ ፈላጥት ዘይትወስዱዋ፡ ምሉእ-ብምሉእ ክትሓዊ'ያ” ብምባል ሓበርዎም። በቲ ሓሳብ ዝተሰማምዑ ወለደይ ከኣ፡ ናብ ሓደ “ፈላጥየ” ዝበሃል ሰብ ብምውሳድ፡ ኣብ ርእሰይ ኣብ 12 ቦታታት ብጭፍ ናይ መስፊ ብምትኳስ ቀይሕ ሕብሪ ለኸዩኒ። ድሕሪ ወሱን እዋን ክሓዊ ምኽንያቱ ንስድራይ ሓበርዎም። እንተኾነ፡ ኣብቲ ቦታ ንወርሒ መመላእታ ምስ ጸናሕኩ፡ እቲ ቁስሊ ኣብ ርእሰይ በሰላ ክገድፍ ደኣ'ምበር፡ ዝኾነ እወታዊ ምዕባለ ኣየርኣኹን። እኳ ደኣ እቲ ረኺበዮ ዝነበርኩ ጨራ ብርሃን ምሉእ-ብምሉእ ጠፈኣ። ኮይኑ ከኣ፡ ካብ ዝኸፈአ ናብ ዝኸፍአ ምስ ተሰጋገረ፡ ወለደይ ንኽሕክም ናብ ኣስመራ ሒዞሙኒ መጹ።

እቲ ሓኪም ምስ ርእየኒ ምሓር ስንበዩ፡ “ነዛ ቈልዓ ብሓዊ ተኩሲኩም ብርሃን ዓይና ኣጥፊእኩሞ ኢኹም። ስለዚ፡ ናብ ቤት ትምህርቲ ዓይነ-ስውራን ኣብርሃ ባህታ ሒዝኩማ ኪዱ” በሎም። ብድሕሪ'ዚ፡ ብቐጥታ ናብቲ ቤት ትምህርቲ ምስ ከድኩ፡ ኣብኡ ብዙሓት ዓይነ-ስውራን ተመሃሮን መምህራንን ጸንሑኒ። ኣብ ውሽጢ ሓጺር ግዜ ከኣ፡ ኣገባብ ኣጻሓሕፋን ኣናብባን ዓይነ-ስውራን ‘ብረይል’ ቀልጢፈ ክኢለዮ። ኣብቲ ግዜ “ምስ ዓበኹ ከምዝም መምህራነይ ክኸውን'የ” ዝብል ባህጊ ሓደረኒ። ንፍዕቲ ተመሃሪት ስለ ዝነበርኩ፡ ዓመት መጸ ብልጫ ብምውሳድ ምስ ብሉጻት ተመሃሮ እሰርሕ ነይረ። እንተኾነ፡ ኣብ 2000 ዓ.ም ካብ ራብዓይ ክፍሊ ናብ ሓሙሻይ ኣብ ዝተሰጋገርኩሉ፡ ሳልሳይ ወርሒ ወደብ ስለ ዝተወልዐ ንኹሎም መማህርተይ ስድራ-ቤቶም መጺኦም ወሰድዎም። ወለደይ ኣብ ጋሽ-ባርካ ስለ ዝነብሩ ሽዑ ክመጽኡኒ ኣይከኣሉን። ንበይነይ ኣብቲ ቤት-ትምህርቲ ተረፍኩ እሞ፡ ክፍሊታተ ክሓርቕ ከስተማህረን ክበክን እውዕል ነይረ። ሽዑ-ንሽዑ ከኣ ኣብ እዝነይ ገለ ሓደሽ ለውጥታት ክሰምዕ ጀመርኩ - ማለት ገው-ገው ዝብል ደምጺ ብተደጋጋሚ እሰምዕ ነበርኩ። ኮይኑ ንምፍላጥ ናብ ሕክምና ምስ ከድኩ ስሕበት ዓይኒ ዝጠንቁ ናይ ምስማዕ ጸገም ከም ዘጋጠመኒ ተሓበረኒ።

* ነቲ ናይ ምስማዕ ጸገምኪ እም ድማ ኣብ ንኡስ ዕድመኺ ከመይ ገጢምክዮ?

ናይ ምስማዕ ጸገም ኣጋጢሙኒ እናሃለወ ሓሙሻይ ክፍሊ ብሓገዝ መማህራነይን ብጾተይን ዛዚመዮ። ኣብ ክፍሊ ብመማህር ዝወሃብ መግለጺ ክሰምዕ ስለ ዘይክእል፡ ብርግጽ ከቢድ እዋን'ዩ ሓሊፉ። ተስፋ ከይቆረጽኩ መጽሓፍቲ ብምንባብን ብደገፍ መማህርተይን ሳልሰይቲ ተርታ ብምሓዝ ነቲ ዓመት ትምህርቲ ዛዚምክዮ። በቲ ወጽኢት መማህራነይን መሓዙተይን ኣዝዮም ተሓጎሱ። ዝተፈላለየ ሀያባት ኣምጽኡለይ። የግዳስ፡ ሻዱሻይ ክፍሊ ካብ ቤት-ትምህርቲ ኣብርሃ ባህታ ወጻኢ ስለ ዝኾነ፡ ብሰንኪ ድሒሩ ዝተዓዘበ ስንክልናይ ኣብ ዝቕጽል ደረጃ ክሰጋገር ኣይከኣልኩን። ምሓር ፍቕሪ ትምህርቲ እኹል ዓቕምን ብቕዓትን እናሃለወ ብምቁራጸይ ጓሂ ተሰሚዓኒ።

እዚኣይ ምስ ጸመምኩ ብቕልጡፍ ነቶም ኣብ ህጻንነተይ ዝረኣኽዎም ፊደላት ግእዝ ንኽዘክር ጸዓረ። ድሕሪ ብዙሕ ምልምማድ ብሓገዝ ሓወይ ነቶም ፊደላት ዘርጊሕዎም። በዚ ከኣ ዝኸኣለ ሰብ ነቶም ፊደላት ኣብ ኣደይ እንተ ጸሓፉለይ፡ ብቐለሉ ነቲ ዝተጻሕፈ ብምንባብ ክረዳዳእ እኽእል። ኣብቲ ግዜ ብዘጠርኽዎ ጻዕሪ እንሆ ሎሚ ምስ ዝኾነ ሰብ ኣብ ኣደይ ብምጽሓፍ ክረዳዳእ ክእለ ኣለኹ። ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ ቤት-ትምህርቲ ኣብርሃ ባህታ እንከለኹ ናይ ምስማዕ ጸገም ምስ ኣጋጠመኒ፡ ቅድመይ ስንክልና ዓይንን እዝንን ዘጋጠሞ ዜናዊ ሰብ ዝበሃል ዝጥቀመሉ ንዘበረ ፍልይቲ ንእሽቶ ብረይል ብምልምማድ ከኣ ምስ'ቶም ዓይነ-ስውራን ብጾተይ እረዳዳእ።

* ብድሕሪ'ዚ ካብ ወለድኻን ትምህርትን ተፈሊኺ ምንባር ከመይ ቀጺልክዮ?

ብሰንኪ ካብ ትምህርትን ብጾተይን ምፍላየይ፡ ኣብ ከቢድ ሓዘን እናሃለኹ ወላዲተይ ናብ ዓድና ክትወስደኒ መጸት። “ዘይትርእን ዘይትሰምዕን ሓወልቲ ክኸውን ኣይደልን'የ። ኣብ ዓዲ እንተ ኸይደ ስንክልናይ ስለ ዝበኣሰ፡ ኣብ ኣስመራ ንእሽቶ ገዛ ተኻረዩለይ” ብምባል ኣዊንተይ ክሳብ ዝሓበጥ ኣምሪረ በኸኹ። ኣብቲ ግዜ ናብ ቤተይ እንተ ተመሊሰ ሸግረይ መሊሱ ከም ዝገድድ ስለ ዝተገንዘብኩ፡ ናብኡ ፈጺመ ኣይምለሰን'የ ካብ ዝብል ሓሳብ ክልተ ግዜ ገዛእ-ርእሰይ ከጥፍእ ወሲነ። የግዳስ ኣይተኻእለን። ኣደይ ንልመናይን ኩሉ ኩነታትን ብምዕዛብ፡ ምስ ቤተ-ሰበይ ኣብ ኣስመራ ገዲፋትኒ ከደት።

ምስ ወላዲተይ እንተ ኸይደ ህይወተይ ኣብ ርእሲ ዘለዎ ተወሳኺ ከይተዛ ዋላ እንተ ሰጋእኩ፡ እቲ ዝኸፍእ ግን እታ ቤተ-ሰብ ክትጽሕፍ ትኽእል ብዘይምንባራ፡ ከምቲ ምስ ካልኦት ሰባት ኣብ ኣደይ ብምጽሓፍ ዝረዳድኦ ምስኣ ፍጹም ክንረዳዳእ ኣይከኣልናን። ብሰንኪ'ዚ፡ ሰቕታ ንህይወተይ በሓተየ። እታ ቤተ-ሰበይ መግቢ ይኹን ካልእ ነገር ኣብ ኣደይ ተንብረለይ'ሞ ዳህሲሰ እንታይ ምኻኑ እፈልጥ። እቲ ዝኸፈአ ከኣ፡ ንዘኸፋ ጉዳይ ካብ ገዛ ክትወጽእ እንከላ ብደገ ዓጽያትኒ ትኸይድ ነይራ። ኣብ ዓደይ ሕማቕ ከየጋጥመኒ ፈሪሐ እንተ ተረፍኩ፡ ጸምዋ ድማ ዝገደደ ኰነ። ግጥሚ ናይ ምጽሓፍ ክእለት ስለ ዝነበረኒ፡ ብግጥሚ ንኹሉ ጭንቀይ፡ ጓሀይን ንብዓት ውሽጠይን ከውጽእ እፍትን ነይረ። በዚ ዝተላዕለ፡ ንምንታይ ወላዲተይ ንበሕተይ ገዛ ዘይትኣርያለይ ብምባል ከጸርጽር እዝክረኒ።

ኣብ ከም'ኡ ኩነታት ኣብ ቤት-ትምህርቲ ኣብርሃ ባህታ ምሳይ ዝመሃር ዝነበረን ኑታ ንእሽቶ ብረይል ዝመሃረታ ሰብ፡ ንኹሉ ኩነታት ብቐረባ ድሕሪ ምምልካት፡ ምስ ኣደይን ካልኦት ቤተ-ሰበን ብምዝርራብ ሓገዝ እንተ ረኸብኩ ካብ ዝበል ሓሳብ ኣብ ቲቪ.ኤሪ ቃለ-መጠይቕ ከም ዘካየድ ገበረ። በዚ መሰረት፡ ንኹሉ ሽግራተይ ዝተመልከተ ሓደ ወጻኢተኛ ዜጋ ንዋታዊ ደገፍ ከም ዝገበረለይ ቃል ኣተወ። ሽዑ-

ፍዮሪ ብርሃነ

ንሽዑ ሓገዝ ዋላ እንተ ዘይረኸብኩ፡ ተስፋይ ክቡብ ክቡብ ግን ተፈለጠ። እንተኾነ፡ ኣብቲ ግዜ ወላዲተይ ንኣስመራ መጺኣ ብምንባር፡ ደጊማ ምስኣ ንኽኸይድ ዋላ እንተ ለመነት ኣቕበጽክዋ። በዚ ከኣ፡ እንደገና ምስ ካልእ ቤተ-ሰበይ ኣብ ጸዕዳክርስትያን ገዲፋትኒ ከደት።

* ኣብታ ካልእ ስድራ-ቤት ምስ ተሰጋገርኪ ህይወት ካብቲ ዝቐደመ ዝሓሸ ዶ ነይሩ ምስ...?

ኣብኡ ከጽሕፉ ዝኽእሉ መሳቶይ ስለ ዝነበሩ፡ ካብቲ ዝቐደመ ዝሓሸ ነይሩ። እንተኾነ፡ ኣብቲ ፈለማ ዝኸድኩሉ እዋን ቀውዒ ብምንባሩ፡ እቶም ወለዲ ናብ ውራይ ማሕረሶም ክወፍሩ እንከለው፡ እተን ደቆም ድማ ናብ ትምህርቲ ይኸዱ። ስለዚ፡ ንግሆ ኣብ ልዳት'ቲ ቤት ምስ ሓደጉኒ ክሳብ ካብ ዝወዓሉሉ ዝምጽኡ፡ ኣብ ሓደ ጸግዒ ኮፍ ኢለ ክጸበዮም እውዕል ነይረ። ኣብቲ ጸላም ድምጺ ኣልቦ ዓለመይን መመለሰ ባእሰይ ምስ ነብሰይን ስድራ-ቤተይን ይቐጽል። ብኸምዚ እናነበርኩ እንከለኹ፡ እቶም ወትሩ ደጋዲይ ሓቲተዮም ካብ ጎድነይ ዘይፍለዩ ብጾተይ ዓይነ-ስውራን ናብ ጸዕዳ ክርስትያን መጺኦኒ። እቲ ክሕግዞ ቃል ዝኣተወለይ ወጻኢተኛ ይደልየኒ ከም ዘሎ እውን ኣበሰሩኒ። በዚ ምኽንያት፡ ድሕሪ ወሱን መዓልታት እቲ ወጻኢተኛ ናብቲ ዝነበርሉ ገዛ ምስ ኣስተርጓሚኡ ብምምጻእ፡ ኩሉ ዘድልየኒ ሓገዝ ከም ዝገበረለይ ኣረጋገጸለይ። ፈለሙ ናብ ሕክምና ብምውሳድ ክወነታት ጥዕናይ ንምፍላጥ መርመራታት ገይሩለይ። እቲ ወጽኢት መርመራ ናብ ወጻኢ ሃገር ብምውሳድ፡ ኣብ ወጻኢ ከይደ ዝሕከመሉ ባይታ ከጣጥሕ ምኻኑ ነገሩኒ። እቲ ሰብ ዳግማይ ክስብ ዝምለስ ገዛዚበን ክዳውንትን ሂቡኒ ንዱ ከደ። በቲ ዘይተጸበኽዎ ኩነት ኣዝየ ተሓጎስኩ። ንብጾተይ ድማ፡ “መታን ናጽነት ክእውጅን ገዛእ-ርእሰይ ዝመርሓሉ ባይታ ከጣጥሕን ኣብ ኣስመራ ገዛ ግዛ ድለዩለይ” ብምባል ተማሕጸንክዎም።

ይቕጽል . . .

ፍዮሪ ኢደ-ጥበባዊ ስርሓታ እናኣላለየት

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ
ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቊ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ

ቊ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቊ.ሳ.ጶ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም | ትንሱእ ፍስሃየ
ሓበን ገብረኣምላኽ | ሰሎሜ ኣፈወርቂ
ሳምራዊት ሃብተ

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቊ.ስ.163471-07588045
ምልክታ
ቊ.ስ 125013 - ቊ.ሳ.ጶ. 1284

ትንታነ ዜና

ሸዊት ተኽለ

ግጭት እስራኤልን ሓማስን

ግብጺን ሶርያን ብ1973 ኣብ ልዕሊ እስራኤል ዘካየድኦ ሃንደበታዊ መጥቃዕቲ፡ ጠንቂ ምልዕዓል ናይቲ ብየም ኪፑር ዝፍለጥ ኲናት ምኽንያት ዝዘከር እዩ። ኣብቲ ካብ 6 ክሳብ 25 ጥቅምቲ ዝተኻየደ ኲናት፡ ኣሃዱታት ሰራዊት እስራኤል ካብ መንግስቲ ኣመሪካ ብዝረኸብዎ ደገፍ ተሓጊዞም ንሓይልታት ሶርያ ካብ ሮራታት ጎላን ንድሕሪት ብምብራር ንወሽመጥ ቓዛ ተቖጻጺሮሞ። ብዘይካዚ ንምድረብዳ ሲናይ ካብ ግብጺ ክምንዝዕዎ እንከለዉ ንሓይልታት የርዳኖስ ድማ ካብ ምዕራባዊ ገማግም ከምዝደፍእዎም ይሕበር።

ይኹን'ምበር፡ ኣብ'ቲ እዋን'ቲ እስራኤል ንሲናይ ካብ ግብጺ ክመጽኣ ንዘኽእል መጥቃዕቲታት ንምክልኻል ሒዛቶ ከምዝጸንሐት እያም ናይ ሽዑ ጸብጻባት ዝገልጹ። እቲ ንሽዱሽተ መዓልታት ዝቐጸለ ኲናት ብዓወት እስራኤል ድሕሪ ምዝዛሙ ድማ ሲናይ ብወግዒ ናብ ግብጺ ምምላሱ መዛግብቲ ታሪኽ የረድኡ።

ኣብ 2005 ድማ እስራኤል ብዘወሰደቶ ስትራተጂያዊ ስጉምቲ ካብ ወሽመጥ ቓዛ ብምውጻእ፡ እስራኤላውያን ዝበርሖም 21 ሰፈራታት ቓዛን ኣርባዕተ ተወሰኽቲ ሰፈራታት ኣብ ሰሜናዊ ምዕራባዊ ገማግምን ከምዝፍረስዩም ይሕበር። ኣብ'ቲ ሰፈራታት ዝነበሩ እስራኤላውያን ሰፋሮን ኣባላት ሰራዊትን ከኣ ኣብ ውሽጢ እስራኤልን ካልእ ቦታታትን ዳግማይ ክቕመጡ ጀሚሮም።

ድሕሪ 50 ዓመት ናይ'ቲ ኣብ 1973 ዝተኻየደ ኲናት ድማ፡ ፍልስጤማዊ ዕጡቕ ጉጅለ 'ሓማስ' ብ7 ጥቅምቲ ኣብ ልዕሊ እስራኤል ብዘበሮ ሃንደበታዊ መጥቃዕቲ 1,200 እስራኤላውያን ክቕተሉ እንከለዉ፡ ካልኦት ልዕሊ 250 ድማ ጅሆ ከምዝተታሕዙ ይዝከር።

እስራኤል ከኣ ሕነ ናይ ምፍዳይ ስጉምቲ ንምውሳድ፡ ኣብ ቓዛ ሰፊሕ ደብዳብ ክተካይድ ጀሚራ። እስራኤል ብ13 ጥቅምቲ ንልዕሊ ሓደ ሚልዮን ነበርቲ ቓዛ ካብ ሰሜናዊ ክፋል'ቲ ወሽመጥ ክወጹን ናብ ደቡባዊ ክፋል ክግዕዙን ድማ ትእዛዝ ኣመሓላለፈት።

ኣብ ተመሳሳሊ መዓልቲ ከኣ፡ ወተሃደራት ሓይልታት ምክልኻል እስራኤል ናብ ቓዛ ብምእታው ናይ ኣጋር ስርሒታት ከካይዱ ጀመሩ።

ከም ውጽኢት ናይ'ቲ ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ቓዛ ከተካይዶ ዝጀመረት ደብዳብ፡ ብዓሰርተታት ኣሽሓት ዝቑጸሩ ፍልስጤማውያን ክቕተሉ እንከለዉ፡ ሓያሎ ካልኦት ድማ ከምዝቖሰሉ ሚኒስትሪ ጥዕና ቓዛ የረድእ። ብዘይካዚ፡ ኣብ ትሕተ-ቅርጺ'ውን ከቢድ ዕንወት ወረደ።

ድሕሪ ናይ ሰሙናት ውግእ እስራኤልን ሓማስን ንኣርባዕተ መዓልታት ዝቐጸለ ናይ መጀመርታ ስምምዕ ምቕራጽ ተኹሲ ክገብሩ ተሰማሚዖም። ኣብ ቓዛ ዝተታሕዙ ደቂ-ኣንስትዮን ህጻናትን እስራኤላውያን ጅሆታት ድማ ምስ'ቶም ብጸጥታዊ ምኽንያት ብእስራኤል ዝተኣስሩ ፍልስጤማውያን ደቂ-ኣንስትዮን መንእሰያትን ክለዋወጡ ጀመሩ።

ይኹን'ምበር ኲናት ብ 1 ታሕሳስ 2023 ዳግማይ ብምጅማሩ፡ እስራኤል ኣብ ደቡባዊ ቓዛ - ወሰናስን ከተማ ካን ዩኒስ ንፈለማ እዋን ዓቢ ናይ ኣጋር መጥቃዕቲ ፈጺማ።

ብተወሳኺ፡ እስራኤል ኣብ'ቲ ንሓማስ ንምጥፋእ ኢላ ከምዝጀመረቶ እትገልጾ ኲናት ፊናንሳዊን ወተሃደራዊን ሓገዝ መንግስቲ ኣመሪካ ኣብ ግዜ ምምሕዳር ጆ ባይደን ክትረክብ ብምጅማራ፡ እቲ ግጭት ካብ ኲናት ክልተ ወገናት ሓሊፉ ናብ መላእ ዞባ ማእከላይ ምብራቕ ክዕልሕም ተሰጊኡ ምንባሩ ይፍለጥ።

ቢቲ ንልዕሊ ሓደ ዓመት ዝቐጸለ ግጭት፡ ኣብ መንጎ እስራኤልን ኢራንን ዝበረኸ ምትፍናን ክጋደድ እንከሎ፡ ኣብ ሊባኖስ ድማ ምስ ሕዝቦላህ ቀሊዕ ግጭት ክካየድ ጸኒሑ።

ብዘይካዚ፡ ኣብ'ቲ እዋን'ቲ የመናዊ ዕጡቕ ጉጅለ 'ሑቲ'፡ እስራኤል ተካይዶ ንዝነበረት ደብዳብ ዘለዎ ተቓውሞ ንምግላጽ ክብል፡ ብማስመር ቀይሕ ባሕርን ወሽመጥ ዓደንን ኣቢለን ኣብ ልዕሊ ዝንቀሳቐሳ መራኽብ ምዕራብ መጥቃዕቲታት ከካይድ ጀመረ።

እንተኾነ፡ እስራኤልን ሓማስን ብመንገኛነት ኣመሪካ፡ ቀጠርን ግብጺን ነቲ ን15 ኣዋርሕ ዝቐጸለ ኣዕናዊ ኲናት ቓዛ ብ15 ጥሪ 2025 ደው ንምባል ተሰማሚዖም።

ኣብ ቀዳማይ ምዕራፍ ናይ'ቲ ዝተበጽሐ ተኹሲ ደው ናይ ምባል ስምምዕ፡ ህጻናት፡ ደቂ-ኣንስትዮን ሽማግለታትን ከምኡ'ውን ዝሓመሙን ዝቖሰሉን እስራኤላውያን ኣብ'ቲ ንሽዱሽተ ሰሙናት ዝቐጸለ ምዕራፍ ናጻ ክልቀቑ እንከለዉ፡ ኣምሳያኦም ድማ ኣብ ቀይዲ ዝጸንሑ ፍልስጤማውያን ተፈቲሖም። መጻኢ ናይ'ቶም ዝተረፉ ጅሆታት ግን ኣብቶም ሰዓብም ዝካየዱ ዘተታት ዝምርኾስ ምኽንያት ኣብ እዋኑ ተገሊጹ ነይሩ።

ኣብ ካልኣይ መድረኽ ድማ፡ እቶም ዝተረፉ ጅሆ ዝተታሕዙ እስራኤላውያን ብዘተቐየዱ ፍልስጤማውያን ንምልውዋጥ፡ ከምኡ'ውን ምውጻእ እስራኤል ካብ ቓዛ ዝምልከት ዘተ ክቕጽል እዩ ተወጢኑ ነይሩ።

ይኹን'ምበር፡ እስራኤል ነቲ ንኣስታት ክልተ ኣዋርሕ ዝቐጸለ ስምምዕ ምቕራጽ ተኹሲ ብምጥሓስ፡ ዝሓለፈ መዓልታት ኣብ ወሽመጥ ቓዛ ዳግማይ ሰፊሕ መጥቃዕቲታት ብምክያድ ኣማኢት ፍልስጤማውያን ግዳይ ሞትን መቑሰልን ገይራ ኣላ።

በዚ ካብ ዝተፈላለያ ሃገራት ዓለም ኩነ ዝወርዶ ዘሎ ወተሃደራዊ ስጉምቲ፡ ዛጊት ብውሕዱ 400 ፍልስጤማውያን ከምዝተቐትሉ - ብሓማስ ዝመሓደር ሚኒስትሪ ጥዕና ቓዛ ኣፍሊጡ ኣሎ።

እቲ ብደብዳብ ነፈርቲ ዝካየድ ዘሎ ሓድሽ ወተሃደራዊ ስርሒት፡ ኣብ ቓዛ ብ19 ጥሪ ምቕራጽ ተኹሲ ካብ ዝትግበር ንደሓር እቲ ዝዓበየ ምኻኑ'ውን ይግለጽ ኣሎ።

ሚኒስትሪ ምክልኻል እስራኤል ብወገኑ፡ ሰራዊቱ ክሳብ እቲ ንሶሜንን ደቡብን ወሽመጥ ቓዛ ዝፈላልል መተሓላለፊ ኔትዛሪም ከምዝኣተወ ገሊጹ ኣሎ።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ ሑቲ ናብቲ ኣብ ቴልኣቪቭ - እስራኤል ዝርከብ ኣህጉራዊ መዓርፎ-ነፈርቲ ቤን ግርዮን ባለስቲካዊ ሚሳይል ከምዝወንጨፈ፡ ኣፈኛ ናይ'ቲ ዕጡቕ ጉጅለ ናብ መስኮት ቴለቭዥን ቀሪቡ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ ሓቢሩ።

ዚ መጥቃዕቲ ስዒቡ፡ ኣብ ሓያሎ ከባቢታት እስራኤል ናይ መጠንቀቕታ ደወል ብምስማዑ እቲ ካብ የመን ዝተወንጨፈ ሚሳይል ናብ መሬት እስራኤል ከይዓለበ ብሓይልታት እስራኤል ከምዝበርዓነ'ውን ተሓቢሩ።

ጠንቂ ደግሲ ግጭት እስራኤልን ሓማስን

ድሕሪ ስምምዕ ምቕራጽ ተኹሲ ንኣስታት ክልተ ኣዋርሕ ደው ኢሉ ዝጸንሐ ግጭት እስራኤልን ሓማስን፡ ብ18 መጋቢት ዳግማይ ከምዝተወለዐን፡ ጸዑቕ ደብዳብ ነፈርቲን ሮኬታትን ዘጠቓለለ መጥቃዕቲታት ከምዝተራእየን ተገሊጹ።

ቢቲ ደብዳብ፡ ገለ ላዕለዎት ሰበስልጣን ሓማስ፡ ደቂ-ኣንስትዮን ህጻናትን ዝርከብዎም ብዙሓት በርጌሳውያን ከምዝተቐትሉ፡ ሆስፒታላት ቓዛ ድማ ልዕሊ ዓቕሞም መሊኦም ከምዝርከቡ ተገሊጹ።

ሓማስ፡ እስራኤል ነቲ ውዕል ኣፍሪሳ ህይወት ናይ'ቶም ጅሆ ተታሒዞም ዝርከቡ ዜጋታታ ኣብ ሓደጋ ከምዘእተወት ድሕሪ'ቲ ፍጻመ ኣብ ዝሃቦ ቃል ክኸስስ እንከሎ፡ እስራኤል ብወገና ሓማስ ኑቶም ዝጨወዮም ኣብ ምርካብን ዘርርብ ሰላም ኣብ ምቕጻልን ምድንጓያት ከምዝርኣየ ብምጥቃስ፡ ትወስዶ ዘላ ስጉምቲ ዓጸፋዊ ግብረ-መልሲ ምኻኑ'ያ ትምጉት።

ቀዳማይ ሚኒስተር ቤንያሚን ናታንያሁን ሚኒስተር ምክልኻል ኢዝራኤል ካትዝን ኣብ ልዕሊ ሓማስ መጥቃዕቲ ክቕጽል ከምዝኣዘዙ፡ ካብ ቤት ጽሕፈት ቀዳማይ ሚኒስተር እታ ሃገር ዝወጽኣ መግለጺ ሓቢሩ።

"እዚ፡ ድሕሪ'ቲ ሓማስ ንጅሆታትና ምፍታሕ ብተደጋጋሚ ምእባዩ ዝሰዓበ ስጉምቲ እዩ። ሓማስ፡ ካብ ፕረዚደንታዊ ልኡኽ ኣመሪካ ስቲቭ ዊትካፍን ካብ ካልኦት መንጎኛታትን ዝቐረቡሉ እማመታት ነጺግዎ እዩ" ክብል ድማ እቲ ቀዳማይ ሚኒስተር ገሊጹ።

ወሲኹ ድማ፡ "እስራኤል፡ ካብ ሕጂ ንደሓር ዝያዳ ወተሃደራዊ ስጉምቲ ክትወስድ እያ" ክብል ኣጠንቂቑ።

ኣምባሳደር እስራኤል ኣብ ሕቡራት ሃገራት ዳኒ ዳኖን ብወገኑ፡ "ኣብ ልዕሊ ጸላእትና ዝኾነ ምሕረት ኣይክንገብርን ኢና" ብምባል፡ ሓማስ ንኹሎም ጅሆታት ምስ ዘይፈትሕ ክድምስስ ምኻኑ ኣጠንቂቑ።

እስራኤል፡ ኣብ ቓዛ እንተላይ ናይ ኣጋር መጥቃዕቲ ከምዝተካየደ ብምጥንቃቕ፡ ፍልስጤማውያን ካብ ሰሜናውን ማእከላይን ክፋል እቲ ወሽመጥ ክወጹ ትእዛዝ ሂባ ኣላ። ኣብቲ ወሽመጥ ዝርከቡ ብኣሽሓት ዝቑጸሩ ፍልስጤማውያን፡ ኣብ'ዚ ቀረባ እዋን ናብ'ቲ መበዝሕትኡ ብደብዳብ እስራኤል ዝዓነወ ኣባይቶም ከምዝተመልሱ'ዩ ዝንገር።

ሓማስ ብወገኑ፡ እስራኤል ነቲ ስምምዕ ምቕራጽ ተኹሲ ብምፍራሳ ብጥልመት ከሲሱ ኣሎ።

እንተኾነ፡ ሓማስ ክሳብ ሕጂ እቲ ኲናት ዳግማይ ይጀምር ከምዘሎ ኣይገለጸን። ኣብ ክንድኡ መንጎኛታትን ሕቡራት ሃገራትን ጣልቃ ክኣትዉ ጸዊዑ ኣሎ።

እስራኤል፡ ነዚ መጥቃዕቲ ቅድሚ ምክያዳ ምስ ኣመሪካ ከምእተማኸረት ዝገለጸ ማዕከን ዜና 'ሲ.ኤን.ኤን'፡ ሓማስ፡ ሑቲን ካልኦትን ንእስራኤል ጥራይ ዘይኮነ ዋላ'ውን ንኣመሪካ ስግኣት ዝኾኑ ዘለዉ ሽበራውያን ሓይልታት ዓቢ ዋጋ ክኸፍሉ ምኻኖምን ኩሉ ዓይነት መጥቃዕቲ ከምዝበጽሖምን ንእስራኤል ብምጥቃስ ሓቢሩ።

በዚ ድማ ሃገራት ዓረብ ብስጉምቲ እስራኤል ቁጥዐአን ይገልጻ ብምህላወን፡ ብምኽንያት ቓዛ ዳግማይ ዞባዊ ወጥሪ ከይክሰት ተሰጊኡ ይርከብ።

ብዘይካዚ፡ እስራኤላውያን ነቲ ቀዳማይ ሚኒስተር ቤንያሚን ናታንያሁ ኣብ ልዕሊ ቓዛ ዘበገሶ ዳግማይ ደብዳብ ዘለዎም ተቓውሞ ንምስማዕ ኣብ ጎደናታት እስራኤል ሰላማዊ ሰልፊ የካይዱ ከምዘለዉ ይግለጽ ኣሎ።

ጥዕና

ሱሌማን ኣሕመድ

ብእዋኑ ደቂስካ ብእዋኑ ምብርባር ዘለዎ ጥዕናዊ ረብሓ

ዝኾነ ፍጡር ግድን እዩ ድቃስ ዘድልዮ። እቲ ንድቃስ ነሕልፎ ግዜ ዝያዳ ማጓቓቕሒ ንግበር ንኸንቱ ዝሓልፍ ግዜ ኣይኮነን።

መጽናዕትታት ከም ዘርእዩዎ ድቃስ ምስ ጥዕናዊ ኩነታትና ሓያሎ ምትእስሳር ኣለዎ። ሓደ ሰብ ንነዊሕ ሰዓታት ከይደቀሰ ምስ ዝጸንሕ፡ ሕማማት ናይ ምጽዋር ዓቕሙ ዝተዳኸመ እዩ ዝኸውን። ብዝተፈላለዩ ሕማማት ብቐሊሉ ይጥቃዕ።

ድቃስ ንዕበየት ዝተፈላለዩ ኣካላትና'ውን ኣገዳሲ እዩ። ህጻናት ልዕሊ ዓበይቲ ሰባት ብዙሕ ናይ ድቃስ ሰዓታት ዘድልዮም በዚ እዩ።

ድቃስ ልዕሊ ማንም ካልእ ኣካላትና ዝያዳ ንሓንጎል ከም ዘገድሶ ክኢላታት ይገልጹ። ኣብ እንድቕሰሉ እዋን ሓንጎልና ኣገዳሲን ጠቓምን ዝበሎ ሓበሬታ ይሰርዕን ይኽዝንን። ምስ ተበራበርና ተጓቓቒሕና ክንሰርሕ ድልዋት ንኸውን።

ድቃስ ምስኣን ሳዕቤኑ ካብ ዓይንኻ ዘይምኽዓን ሓሊፉ ኣብ ሓይሊ ሰብነት፡ ስምዒታዊ ኩነት፡ ኣፍራይነትን ካልእ መዳይ ጥዕና ብዙሕ ሳዕቤን የኸትል። ሓደ ንስርዓት ድቃስ ብዘጸልወ ሕማማት ዝተጠቕዐ ሰብ ኣብ መዓልታዊ ስርሑ፡ ስርዓት ምትሕልላፍ ሓበሬታ፡ ኣተሓሳስባን ካልእ ክፋል ሰብነትን ዓቢ ሽግር ክፈጥረሉ ይኽእል።

ኣካላትና መዓስ ንደቅስ መዓስ ንበራበር ዝቖጻጸር ሰዓት ኣለዎ። እዚ ሰዓት'ዚ 'ቺርካዲያን ሪትም' (circadian rhythm) ይበሃል። እዚ ሰዓት'ዚ ካብ ጸሓይ ብዝረኽቦ ብርሃን እዩ ዝሰርሕ። ምስ ዝጽልምት ንኽንድቅስ መልእኽቲ የመሓላልፈልና፡ ብርሃን ጸሓይ ክረኣየና እንከሎ ድማ ካብ ድቃስና ክንበራበር ከም ዘለና ይሕብረና። ስለዚ፡ እኹል ድቃስ ረኺብና ክንበራበር እንተኾይና ምስ መዓልቲ ቀልጢፍና ክንድቅስ ከም ዘለና እዩ ሰዓት ኣካላትና ዘመልክት።

ብኸመይ ብርሃን ጸሓይ ንድቃስና ይጸልዎ?

ብርሃን ጸሓይ ኣብ ሰዓት ኣካላትና (circadian rhythm)፡ ኣብ ምፍራይ 'ሜላቶኒን (melatonin) ሆርሞን ከምኡ'ውን ኣብ ዑደት ድቃስ (sleep cycles) ልዑል ጽልዋ እዩ ዘለዎ።

ኣብ ሰዓት ኣካላትና፦

ሰዓት ኣካላትና፡ ኣካላትና ንዘከናውኖ ዝተፈላለዩ ዕማማት ዘመሓድር ውሽጣዊ ሰዓት እዩ። መዓስ ንደቅስን መዓስ ንበራበርን ዝቆጻጸር'ውን ሰዓት ኣካላትና እዩ። ሰዓት ኣካላትና ብሓንጎልና እዩ ዝንቀሳቐስ፡ ብግቡእ ክሰርሕ እንተኾይኑ ድማ እኹል ብርሃን ጸሓይ ክረክብ ግድን እዩ።

ጨረራ ጸሓይ ብዓይንና ኣትዩ ናብ ረቲና (ክፋሊ. ዓይኒ) ምስ በጽሐ፡ ብዋህዮታት ተላኢዙ ናብ ሓንጎልና መልእኽቲ ይሰድድ። በዚ፡ ሰብነትና ሰዓታት ናይቲ መዓልቲ ብቐሊሉ ክለሊ ይኽእል። ሓንጎልና ድማ ነቲ ዝተቐበሎ ሓበሬታ ናብ ዝተፈላለዩ ኣካላት ናይ ሰብነትና ሓቢሬታ ብምስዳድ ምስ ወቕቲ ናይቲ ሰዓታት ተሳንዮም ስርሖም/ ንጥፈታቶም ከካይዱ ይእዝዝ።

ወዲ ሰብ፡ ተፈጥሮ ንዘዳለዎ ብርሃን ጸሓይ ጥራይ ዝተቓለዐ ነይሩ እንተዘይከውን፡ ጸሓይ ክትዓርብ ምደቀሰ፡ ጸሓይ ክትብርቕ ድማ ምተበራበረ ነይሩ። ኣብዚ ምዕቡል ዘበን፡ ብርሃን ብዝተፈላለየ መልክዑ ክፍጠር ስለ ዝተኻእለ፡ ኣብ እዋን ለይቲ'ውን ድቃስ ከይመጸካ ዝኾነ ንጥፈታት ምኽያድ ተኻኢሉ ኣሎ።

ሰዓታት ኣካላትና ብመንጽር ዝረኽቦ ብርሃን ጸሓይ እዩ ዝቕሕ። ኣብ ግዜ ወጋሕታ ቀልጢፉ ብርሃን ጸሓይ ምስ እንረኽብ ቀልጢፍና ካብ ድቃስና ክንበራበር ንኽእል።

ኣብ ምፍራይ 'ሜላቶኒን'፦

'ሜላቶኒን' ብተፈጥሮ ኣካላትና ዘፍርዮ ሆርሞን እዩ - ብብርሃን ጸሓይ ይጽሎ። ኣብ ግዜ ጸልማት፡ ፒኒያል (pineal gland) ዝተባህለ ጸኒ. ናይ ሓንጎልና ብዓበለ. 'ሜላቶኒን' ከፍሪ ይተባባዕ። ኣብ ግዜ ብርሃን ጸሓይ ግና እቲ ፍርያት ይጎድል።

ምስ ምዕባይ መጠን 'ሜላቶኒን'፡ ምትኻስ ነርኢ። እዚ ሓደ ካብቲ እቲ ሆርሞን ድቃስ ንኽመጽና ዝዑብር ኣገባብ እዩ። ብዝወሰኸ፡ ምዕሩ ዑደት ፍርያት 'ሜላቶኒን' ኣብ መዓልቲ፡ ንሰዓታት ኣካላትና ስለ ዘመዓራርዮ - እንታኸሰሉ፡ እንድቕሰሉን ካብ ድቃስና እንበራበረሉን ሰዓታት ዳርጋ ወሰኑን ከም ዝኸውን ይገብሮ።

ኣብ ዑደት ድቃስ፦

ኩሉ ድቃስ ሓደ ዓይነት ጠባይ ክህልዎ ኣይክእልን እዩ። ኣብ ንብር ግዜ ድቃስ፡ ሓደ ሰብ ካብ ኣርባዕተ ክሳብ ሽዱሽተ ዝኸይድ ዑደት ድቃስ ክህልዎ ይኽእል - ነፍሲ ወከፉ ካብ 70 ክሳብ 120 ደቓይቕ ዝጸንሕ ማለት እዩ። እዞም ዑደት ናይ ድቃስ እዚኦም ብዝተፈላለዩ ደረጃታት ናይ ድቃስ ዝተሰርሑ ክኾኑ ይኽእሉ እዮም - ካብ ዓይንኻ ዓሚቝካ ምድቃስ ክሳብ'ቲ ናብ ሕልሚ ዝወስደካ ሃለዋትካ ተጥፊኣሉ ዓሚቝ ድቃስ።

ኣብ ግዜ ለይቲ ንብርሃን (ናይ ተፈጥሮ ብርሃን ማለት እዩ) ምቅላዕ ንጽባቐ ድቃስ ጥራይ ዘይኮነ ንዑደት ድቃስ'ውን የመዛብሎ እዩ። ንብርሃን ምቅላዕ ብተደጋጋሚ ከም እትበራበር ስለ ዝገብረካ ንዑደት ድቃስ የመዛብሎ እዩ። ልዋምን ዓሚቝን ድቃስ ክትረክብ ኣይትኽእልን።

ብሰንኪ ነዊሕ ናይ ነፈርቲ ጉዕዞ ዝፍጠር ናይ ድቃስ ምምዛብል (jetlag) ሓደ ኣብነት ናይ ተፈጥራዊ ብርሃን ብዘይምርካብ ዝፍጠር ጸገማት ድቃስ እዩ።

እኹል ድቃስ ከይረኸብና ቅቒሕና ክንበራበርን ኣጠ.ፍና ክንሰርሕን ኣይንኽእልን ኢና። ሓደ ሰሶ ናይ ህይወትና ብድቃስ ኢና ነሕልፎ። ከይደቀስና ድማ ብህይወት ክንነብር ኣይንኽእልን።

ኣብ እንድቕሰሉን እዋን ኣካላትና ግዜኡ ርእሱ ይጽግን ኢቲ ኣብ ሰብነትና ዝርከብ መርዛም ነገራት ድማ የጽርዮ። ካብ ድቃስ ምስ ተበራበርና ኣካላትና ብስርዓት ንኽሰርሑ የኽእሎ።

ዋላ ንሓጺር እዋን ድቃስ ምስኣን ንጥዕናና ኣገዳሲ ሃሳቡ እዩ። ምስ ዘይንድቅስ ኣካላትና ካብቲ ንብር ንታሕቲ ይሰርሕ።

መጽናዕትታት ከም ዘመልክትዎ፡ ንልዕሊ 10 መዓልታት ከይደቀሱ ዝጸንሑ ሰባት፡ ከቢድ ናይ ምርዳእን ምግንዛብን ጸገማት፡ ከምኡ'ውን ናይ ባህሪ ለውጢ ከማዕብሉ እዮም ዝረኣዩ። ገለ ካብኦም'ውን ብንቑሖም ሃተፍተፍ ናይ ምባልን ምሕላምን ጸገማት የርእዩ።

ብእዋኑ ካብ ድቃስ ምብርባር ዘለዎ ረብሓ

ጸሓይ ከይበረቐ ካብ ድቃስ ምብርባርና ሓያሎ ጥዕናዊ ጥቕምታት እዩ ዘለዎ። ገለ ንምጥቃስ፦

ጽቡቕ ድቃስ ንኽትረክብ ይሕግዝ

መጽናዕትታት ከም ዘመልክትዎ፡ ቀልጢፎም ጸሓይ ከይበረቐ ካብ ድቃሶም ዝቕሕ ሰባት ምስ መሰዩ ቀልጢፎም ናብ ዓራት ስለ ዝኸዱ ነዊሕ ሰዓታት ክድቕሱ ዕድል ይረኽቡ። ጽቡቕ ድቃስ ዝረኸበ ሰብ ድማ ብዙሕ ጥዕናዊ ጥቕምታት እዩ ዘለዎ - ዝተመሓየሸ ኩነት-ኣእምሮ (mood) ይህልዎ፣ ኣደዳሀቡ ሓያል ይኸውን፣ ብምኽንያቱ ግዝፈ ሰብነትን ክጥቃዕ ዘለዎ ተኽእሎ ድማ ዝተሓተ እዩ። ብንጻሩ፡ ጽቡቕ ድቃስ ዘይረኸበ ሰብ ሕማም ናይ ምጽዋር ዓቕሙ ዝተዳኸመ እዩ። ካብቲ እኹል ድቃስ ዝረኸበ ሰብ ብሕማም ናይ ምጥቃዕ ተኽእሎኡ ዝዓበየ ማለት እዩ። ብኡ መንጽር፡ ብጸቕጢ ደም፡ ሕማማት ልብን ሽኮርን ክጥቃዕ ዘለዎ ተኽእሎ ዝለዓለ እዩ።

እኹል ጸጋት ክትረክብ ይሕግዝ

ድቃስ ዳርጋ መግቢ እዩ ክበሃል ስለዝኾነ ኣለና - ሓቂ እዩ። እኹል ድቃስ ምርካብ ምስ እኹል መኣዛዊ ጸጋት ምርካብ ከም ዝመዓራረ መጽናዕትታት የመልክቱ። እኹል ድቃስ ድማ ቀልጢፍና ናብ ዓራት ብምድያብ ቀልጢፍና ከይወገሐ ካብ ድቃስና ምብርባር ማለት ምዃኑ እዮም ክኢላታት ዘመልክቱ።

ጥዕና ዘለዎ ቆርበት ይህልወካ

ጽቡቕ ድቃስ ዘይረኽብ ሰብ ምልክታቱ ኣቐዲሙ ኣብ ቆርበት ሰብነቱ ከም ዝርአ እዮም ክኢላታት ዝገልጹ። እኹል ድቃስ ዘይረኽብ ሰብ፡ ደረቕ፡ ዝዓጠረን ፍሕሸውን ቆርበት ሰብነት ይህልዎ። ኣዒንቱ ንወሽጢ ይኣቱ። ከበሮ ዓይኑ ይኸደን።

ብንጻሩ፡ ጽቡቕ ድቃስ ጥዕና ዘለዎ ቆርበት ክህልወካ ይሕግዝ። ኣብ ግዜ ድቃስ ዋህዮታት ቆርበት ዳግም ክሓደሱየም ዝጅምሩ። ኣብ ግዜ ድቃስ ዝፍጠር ተወሳኺ ዋሕዚ ደም ድማ ነቶም ዋህዮታት ብዝግባእ ክሓደሱ ስለ ዝሕግዞም ልሙጽን ጽሩይን ቆርበት ክህልወና ይሕግዝ።

ንቑሕ እኹል ግዜ ትረክብ

ቀልጢፍካ ካብ ድቃስካ ምብርባር ብዝግባእ ቀሪብካ ናብ ስራሕ ክትከይድ እኹል ግዜ ከም እትረክብ ኩሉና ንሰማምዓሉ ኢና። ብግቡእ ቀሪቡ ንስራሕ ዝወፈረ ሰብ፡ ዝተሃደሰን ፍሱህን ኣእምሮ እዩ ዝውንን። ዝያዳ ሓይሊ (energy) ስለ ዘለዎ ድማ ኣፍራዪ ይኸውን።

ኣደህቦኻ ምሉእ ክኸውን ይሕግዝ

ደቂስና ጸሓይ ብቐጻቢት ክንበራበር ከቢድ እዩ። እዚ ዝኾነሉ ምኽንያት ኣእምሮ ቀስ ብቐስ ስለ ዝቕሕ እዩ። ካብ ድቃስ ብቐጻቢት ክንበራበር ምስ እንፍትን ርእስና ክንሓምም፡ ክስልችወናን ኣደህቦ ክህልወና ክንጸግምን ንርኢ ኢና። እቲ ምኽንያት፡ ኣእምሮና ብዝግባእ ከይተበራበረ ካብ ድቃስ ስለ ዝቃሕና እዩ። እኹል ሰዓታት ደቂስና ጸሓይ ከይበረቐ ምስ እንበራበር ግና ኣእምሮና ክቕሕ እኹል ግዜ ይረክብ። ብግቡእ ዝቐሐ ኣእምሮ ድማ ፍሱህ መዓልቲ ከም ዝውዕል ሓቂ እዩ።

ዝያዳ ነጥቢ ክተመዛዝብ የኽእል

ኣብ ዩኒቨርሲቲ ቴክሳስ (ኣመሪካ) ዝተኻየደ መጽናዕቲ ከም ዘርኣዮ፡ ቀልጢፎም ካብ ድቃስ ዝበራበሩ ተመሃሮ፡ ካብቶም ዝደንጎዩ ዝበለጸ ነጥቢ ኣመዝጊቦም።

ኣካላዊ ምንቅስቓስ ንምኽያድ ግዜ ትረክብ

ካብ ድቃስ ብእዋኑ ምስ እትበራበር ኣካላዊ ምንቅስቓስ ንምኽያድ እኹል ግዜ ክትረክብ ትኽእል ኢኻ። ኣካላዊ ምንቅስቓስ ምኽያድ ኣብ ሰብነትና ዝተኸዘነ ዘይተቓጽለ ስብሒ. (ኮሌስትሮል'ውን ክኸውን ይኽእል እዩ) ንምጥፋእ ስለ ዝሕግዝ፡ ስሩዕ ክብደት ሰብነት ክህልወካ ይሕግዝ። ምኽንያቱ ልዕሊ ንብር ክብደት ሰብነትን ጠንቂ ዝተፈላለዩ ሕዱር ሕማማት ምዃኑ ኣይተዘንግዕ።

ብኸመይ ቀልጢፍካ ካብ ድቃስ ክትበራበር ትኽእል?

=> ኣብ ሰዓታት ድቃስካ ቀልጢፍካ ለውጢ ክተምጽእ ኣይትጽዓር። ካብቲ ንብር ካብ ድቃስ ትበራበረሉ ሰዓታት ናይ 15 ወይ 30 ደቓይቕ ለውጥታት እናገበርካ ክትበራበር ፈትን።

=> ቀልጢፍካ ምእንቲ ክትበራበር ቀልጢፍካ ክትድቅስ ፈትን። ቀልጢፍካ እንተዘይደቂስካ ቀልጢፍካ ክትበራበር ጸገም እዩ። እንተተበራበርካ'ውን እኹል ሰዓታት ድቃስ ስለ ዘይረኸብካ፡ ንጡፍ ኳንካ ክትውዕል ዘለካ ተኽእሎ ጸቢብ እዩ። ኣስተብህል! ሓደ በጽሒ. ኣብ መዓልቲ እንተውሓደ 7 ሰዓታት እኹል ድቃስ ክረክብ ኣለዎ።

=> መበራበሪ ደወል ሰዓት ተጠቐም። እታ ደወል ኣብ ጥቓኻ ክትንበራ ተመሪጺ. ኣይኮነን። ምብርባር ሰልችዩካ ከተጥፍኣ ስለ እትኽእል ካብ ጥቓኻ ከተርሕቃ ይምረጽ።

ምንጪ፦ mayoclinic

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
12:00	ሃገራዊ መዝሙር
12:02	ዘዋሪት ካሜራ
12:30	ዜና (ትግርኛ)
12:50	ዜና ስፖርት
12:55	ማህደር
13:30	ዜና (ዓረብ)
13:45	ሄሎ ደባይ ቀጥታ
15:30	OPEN MIC
15:55	ዶክመንት
16:15	ሞዛይክ 1ይ ክፋል
17:00	ዜና (ትግርኛ)
17:18	ቀላሕታ
17:30	ዜና (ዓረብ)
17:45	ሞዛይክ 2ይ ክፋል
19:25	እትመትሲት-ኮም
20:00	ዜና (ትግረ)
20:15	ገለብ ድሓን
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	ፊልም ዘሩባቤል
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	ዳህሳሰና
22:30	ዜና (እንግሊዝ)
22:40	እንዳ ዝማም

ማህደር ጀጋኑ

ሽሞንዲ ዑቕባሚካኤል

3ይ ክፋል

ዝኸርን ድያርን ዋርሳይት

ኣብ ዙርያ መራሒ ጋንታና ስወእ ተጋዳላይ ማዕበል ዓሲልና፡ ርእሱን ክትፅን ትንተናን ቀጺልናዮ። ንገለገለ ዘይተሰማማዕናሉ መትሓዊ ነጥቢ፡ ማዕበል ባዕሉ መደምደምታ ይገብረልና ነበረ። ወያነ ዝወለዶ ኲናት ብፍሽለቱ ክዛዘም ምኳኑ ጉምጋሙ ዝገለጸ ብጻይና ወዲ ሰመረ፡ ኣብ መወዳእታ ሓንቲ ምስላ ደርጓዩ። "'ኣብ ርእሲ በሊሕ ዘብላሕልሕ ይጎድም'ምበር ነይበልሕ' እዩ ነገሩ" ኢሉ ካብቲ ንትዓሉ ዝነበርና ተንሲኡ ጉዳይ ቀጐስና ክዝርበር ናብ ምዝብና ክኸይድ ኾቲሉ። እታ ብስምዒት ረሲና ዝነበረት ጋንታናʼሞ መጻሰ ትለቅቕ፡ "ጉዳ ድኣ ኣብርሃልና! ኣይተረድኣትናን ምስላኻ!" ብምባል ሓዚየ።

ወዲ ሰመረ (ምሉጌታ ኣስራት) "ንወያነ ካብዩ ንላዕሊ ዝፈልጣ የለን!" ኢሉ ዕላሉ ጀመረልናʼሞ፡ ዝዋዛ ዘሎ ማሰሉና ሰሓቕ ኣሰዪና ዋዕዋዕ! በልና። ወዲ ሰመረ ኣብ 4ይ ዙር ሃገራዊ ኣገልግሎት ምስ ምኳኑ፥ ብዙሕ መንነት ወያነ ክገልጽ ዓቕሚ የብሉን ኢልና ስለ ዝሓሰብና ኢና ሚዛን ዘይሃብናዮ። ብዙሕ ሕሉፍ ታሪኽ ወያነ፡ ተጋዳላይ ጥራይʼዩ ዝፈልጥ ስለ ዝበልና፡ "ሕራይ በል ይኽኣሎ! ግለጸልና" ኢልና ንሕናʼውን ተዋዘና።

ወዲ ሰመረ ከፍ መባልኡ ኣጣጥሐʼሞ፡ "እንታይ ማሰለኩም ጀምሩ እዞን ዝበልዓሉ ጻሕሊ ዝሰበራ ሓሳዊት ወያነ ኣብ ኣጸደፍ ዓርቡረብዕ በለስ ክኣርያ ከለዋ እየ ዝፈልጠን" ምስ በለ እዛ ኸኣ ሱብ መሊሳ ብሰሓቕ ትዋሕ በለት። "ኣብ ዓድና መጺኦን ከም ልበን ብሰላም በለሰን ሸይጠን፥ ገይሰኣን ሸይጠን ክሳብ ዓበይቲ ደኳናት ከፈተን ኑበሰን ከመሓደራ ዓንቃፌ ኣይነበረንን። ኣብዚ ኮይነን ናብ ትግራይ ደብዳበ ክጽሕፉ ከለዋ፡ 'ኣበዮ ኣደዋየ! ኣነ ደገም ሓሊፋለይ ዓረብያ ደፊአ እየ፣ … ቅርሺ ከይሰደልኩም ከኣ ዝኣምኖ ስኢኑ… ' ይብላ ነይረን። ኣስተውዕሉ ሕጂ፡ ወያነ ጡብ ዘዕበዮቶ ወላዲቱ ዝጸለለ ውድብ እዩ። ነታ ሓቘፊቱን ዓንጋሊቱን ሃገርና ኤርትራ እዩ ኲናት ኣዋጅኡ!" … እናበለ ወዲ ሰመረ ዘረባ ምስ ቀጸለን ንወያነ ብቐልጢፉ ከርናዕ ምስ ኣተዋን ግን ዕትብ ኢልና ክንሰምዖ ጀመርና። ወዲ ሰመረ ዝኸፈቶ ዛዕባ ሕሰደና ወያነ ካልኦት ብጾትʼውን ወሰኹ።

ብፍላይ ከኣ ንተጋባር መለሰ ዝምልከት ብዙሕ ናይ ክሕደት ታሪኽ ክዘርዝር ጀመረ፡ "መለሰ ኣብ ማይጫሉዕን እንዳ ኣዝሞቻ ዑቕባትን (ምድሪ ኤርትራ) ዝፈረየ ጸዕዳ ጣፍን ዓተርን ናብ ዓደዋ ከም ዘጓረቶን ከም ዘይ ስቶቐን ተዓንጊሉ ኣብራኺ ከምዚዩ ኣጠንክረን ሕጂ ኢድ ኣኮታቱን እናሓሳታቱን ሰዩሩ! እቲ ኩሉዲ መለሰ ኣምሳያʼቲ ሰናይን ሓላልን ተግባር ህዝብና፡ ኣብ ልዕሊ ኤርትራውያን ጥልመት ፈጺሙ! ኤርትራውያን ተቐማጦ ኢትዮጵያ ንብረቶም ከዘረፉን ክእሰሩን ከምኡʼውን ክስጎጉ ትእዛዝ ኣመሓላሊፉ። ናብታ ዝዓንገልዎን ዘዕበዮቶን ሃገረ ኤርትራ ሻምብቆ መዳፍዕ ክቐንዕ ኣዚዙ። ብሓፈርቲ ኣደብዩዩብዋ። ንሱ ሓሳድ ወያናይ እዩ!" … እናተባህለ ብዙሕ ተዘርበ።

ዕላል ወዲ ሰመረ፡ ንጓይʼውን ኣብ ኣእምሮይ ተኸዚኑ ንዝጸንሐ ዝኸርታት ቀስቀሰለይ። ኣብ ግዘውትና (ዕዳጋ ዓርቢ) ቡዩም ተጋሩ ተኣርዩ ዝሾቖጥ ዝነበረ በለስ ዘከረ ንወዲ ሰመረ ደገፈ ዝኸረይ ገለጽኩ። ምኽንያቱ፡ እቶም ዝሸጡልና ዝነበሩ ተጋሩ፥ ነቲ ኣብ ኣፍደገ ገዛና ዝፈረየ በለስ ኣርዮም እዮም ናብ ዕዳጋ ዘውርዱዎ ዝነበሩ። ንሳቶም ድማ ካብኣቶም ገዚእና ክንበልዖ ከሎና ብኣና ይግረሙን ይቕልዱን ነበሩ። ብፍላይ እቶም ኣብ ዓርቡረብዕ ሸግርኒ ዘለዉ ህዝብና፡ ኣብቲ ኣብ ቀጽሪ ገዛውቶም ዘሎ በለስ ተጉዳስት ኣልቦ ኮይናም ምስ ተዓዘቡ፡ እቶም ተጋሩ "ከም ሓማኺናይዶ ኣብ ኣፍደገ ገዛኻ ዘሎ ሽኻይ ይተዓጸኻ?" እናበሉ መምሓልን መቐለድን ይገብሩና ነይሮም እዮም።

ዕላልና፡ ቡቲ ወያነ ኣብቲ እዋንʼቲ ዘካይዶ ዝነበረ እከይን ሓሳድን ተግባራት ዝተደረኸ ስምዒትን ረሰንን ዝተሓወሶ ነበረ። ማዕበል ግን ኣስተብሂሉልና እዩ ይመስለኒ፡ ንገለ ስምዒታዊ ዝመስል ዕላልና ከማእዝኖ ዕትብ ኢሉ ተዛረበና። "ስራሕካ ምብላዕን ብረትካ ምንባርን ኣይኮነን እቲ ዝጽላእ ዘሎ፣ እቲ ዘይፍቶ ነገር ልምና፡ ልዕሊ ኹሉ ድማ ጥልመት፡ ክሕደት፡ ዘይ ቅዱስ ቅንኢ፡ ሐዝኻ 'ክስርሕʼየ ኑበስየ ክኸእልʼየ' ንዝበለ ምሕንኳል እዩ ተጸሊኡ ዘሎ።…" እናበለ ማዕዳኡ ለገሰልና።

ኣሃዱና፡ ኣብ ግዘ መቐሕ ንሓምሹተ ኣዋርሕ ኣብ ዝጸናሕናሉ እዋናት፡ ጉጅለታት ባህልን ስፖርትን ገይርና፡ ጋንታ ምስ ጋንታ፣ ብደረጃ ሓይሊ ውድድር ሓፈሻዊ ፍልጠት መደባት ብምስራዕ ኣካል ናይቲ ካይዶ ዝነበርና ምዝንጋዕ እዩ። ኣብቲ ሓፈሻዊ ፍልጠት ቀሊል ዝመስል ግን ዘደናግረና ሕቶታት፡ ኣሰማት ናይቶም ብኩናቶም ጥራይ ዝጽውዑ ኣባላት ዋርሳይን ይከኣሉን ይሕተት ነበረ። "ወዲ እከሉ ወይ ጓል እከለ ምሉእ ስማ ንገር" ዝብል ገለ ካብቶም ዝቐርቡልና ዝበሩ ሕቶታት እዮም። ናይ ክፍሉ ሰራዊት ባህላዊ ምርኢት፡ እዋናዊ ዝኾነ ግጥምታትን ድራማታትን ይቐርብ ስለ ዝነበረ፡ እቲ ሃዋሁ ዝያዳ ሱሓቢ ነበረ።

ንምእቶታዊ ስራሕ ናብ ከበቢ ብጀቢና ተንቀሳቒስና ሰለስተ ቕነ ምስ ገበርና፡ እተን ጥዑማት ኣዋርሕ ሓሊፈን ናብ ግንባር ዓሊቴና መረብ ተገዓዝና። ኣብቲ ግንባር ክሳብ ዝጸናሕናሉ፥ ወያነ ኣብ ድሕሪ ደፋዓቱ ቀጻሊ ናይ ታንክታት ምንቅስቓሳት ይገብር ነበረ። ደብዳብʼውን ምስኡ። ግና ኣብዚ ከባቢ ዝኾነ ወግእ ከየቋደድና ኣብ ወርሒ ጥሪ 1999 ናብ ግንባር ዓሊቴና መረብ (ክንፊ ጾሮና) ተቐየርና።

ኣብዚ ንዮና ሓድሽ ግንባር፡ 3ይ ብርጌድ ብጾማን ወገን ደፋዓት እግሪ መኸል ቅያር ኮይኑ ኣብ ክንፊ ጾሮና ምንባሩ ይፍለጥ። ብዘይካʼዚ፡ ዘመናዊ ኣጻዋር ታንክታት፡ መዳፍዕን ሚሳይላት ጸረ-ነፈርትን ጸረ-ታንክን ዝዓጠቐ ሸውዓተ ብርጌዳት ኣብቲ ግንባር ምንባሩ ይጥቀስ። ኣብ ርእሲʼዚ ዝተገልጸ ምዱብ ሰራዊት፡ ሚልሻ ሰራዊት ትግራይʼውን ኣብኡ ተሰሊፎም ነበሩ።

ጸላኢ፡ ቅድሚ ኑቲ ብመደብ ምድላዋት ዝገበረሉ መጥቃዕቲ ምጅማሩ፥ ናብ መኣዘዚ ቦታ፡ ናይ ተደረብቲ ኣሃዱታትና ዝተዓቝባሉን ታንክታትን ከቢድ ብረትን ወገን ናብ ዝነበሮ ቦታታትን ዕላማ ወሲዱ ዘየዕርፍ ደብዳብ ኣካየደ። ብወገን ብርጌድና ድማ ኣብ ዕለት 27 ጥሪ 1999 ካብ ኣዛዚ ጋንታ ንላዕሊ ኣኼባ ሓሊፍቲ ኣካየዱʼሞ፡ ብዛዕባ ጸላኢ ገይሩዎ ዝበሃል ምድላዋት ምጅማር ንሓደሽ መጥቃዕቲ፡ ምስራሕ ደፋዓትን ዝምልከት

(ሩባታት መረብን በለሳን ዝራኸቡሉ) ዓረድና። ኣብቲ ግዜʼቲ ንሕና ደፋዓትና ከሓደልድል ጸላኢ ድማ ዘየዕርፍ ደብዳብ ይገብር ነበረ። ኣዛ ጽሕፍቲ ናብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ኣዳላዊ ዓምዲ ማህደር ጀጋኒ ቅድሚ ምልኣኸይ፡ ንወዲ ኣሃዱና ነበር መሓሪ ኣልኣዛር (ወደልኣዛር ሕጂ ኣመሓዳሪ ማይድማ) ተዘክሮኡ ወሲኹ ክድርዓለይ ተወኪሰዮ ነይረ። ግብረ-መልሲ ወደልኣዛር ከኣ፡ ጽሑፋት ማዘክሪ ዕለታቱ ገንጺሉ ዝ ዝሰዕብ ጽብጻብ ሂቡኒ፥

ጽሑፍ ወደልኣዛር፡ ዝያዳ ኣብ ግንባር ዓሊቴና መረብ ዘተኮረ ኮይኑ፥ እንተላይ ንኣሰላልፋ ዓቕሚ ጸላኢ ዘርኢ እዩ። ኣብቲ ክፍለ ሰራዊትና ካብ ግንባር መረብ ሰቲት ናብ ግንባር ዓሊቴና-መረብ ዝተዓዘናሉ ግዜ ጸላኢ ብሰለስተ ግንባራት፡ ማለት ብመረብ ሰቲት፡ ግንባር ዓሰብ፡ ግንባር ዓሊቴና-መረብ (ክንፊ ጾሮና) መጥቃዕቲ ንምጅማር ምድላዋቱ ወዲኡ ነበረ። ሽዑ፥ ካብ ዛላንበሳ ክሳብ እግሪ መኸል ሓምሽተ ክፍለጦራት ጸላኢ ዝነበሩ ኮይናም፣ ካብዚኣቶም እቶም ኣርባዕተ ክ/ጦራት ኣጋር ሰራዊትን ንመባል 20 ሜካናይዝድ ክ/ጦርን ዝሓቑፈ እዩ። መጸወዲ ናይተን ኣጋር ክፍለ ጦራት፡ መባል 21ን መባል 24ን ኣብ ክንፊ ጾሮና ዝተሰለፉ ክ/ጦራት ኮይነን፥ መባል 20 ሜካናይዝድ ክ/ጦር እውን ምስኣተን። መባል 23 ክፍለ ጦር ኣብ ዛላንበሳ፥ መባል 11 ክፍለ ጦር ከኣ

ኣጀንዳ ከም ዝነበረ ማዘክር ጽሑፋት ወደልኣዛር ይገልጽ። ልክዕ ኣብዛ ዕለትʼዚኣ ቀዳማይ ሚኒስተር ኢትዮጵያ መለስ ዜናዊ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ንዝነበሩ ዲፕሎማት ወጻኢ ኣከቢ፡ ኑቲ ኢትዮጵያ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ትወስዶ ናይ ኩናት ስጉምቲ ደገፎም ክገልጹን ዓለም ኣብ ጎድኑ ደው ክትብልን ጻውዒት ኣቕረበ። በዚ መሰረት፡ ወያነ ካልኣይ ወራር ዝውልዓሉ ዝለዓለ ምድላዋት ገይሩ ዝወድኣሉ ሰዓት ምኳኑ ስለ ዝተፈልጠ፡ ኣሃዱታትና ተቐላጢፉ ደፋዓት ኣብ ምስራሕ ኣተው።

ቅድሚ ክፍሉሰራዊትና ናብ ክንፊ ጾሮና ምምጻኣ ኣብቲ ቦታ ዝጸንሐትና 4ይ ብርጌድ ናይ ክ/ሰ 37 ምስቲ ቦታ ኣብ ምልላይና ልዑል ተራ ነይሩዋ። ደፋዓት ኣብ ምስራሕን ኣብ ምድልዳልን ተጸሚድና ኣብ ዝነበርናሉ ግዜ፡ ጸላኢ ብሸነኽ ምዕራባዊ ወገን በጦና ተጠወዩ ብታንኪ ክዝርመና ጀመረ። ናብቲ መከላኸሊ ዘይተሰርሓሉ ማስመር እንዳ ዋርድያና ኣብ ዝደብደበሉ ግዜ፡ ክልተ ኣብ ሓለዋ ዝነበሩ ብጾት (ኣምና ሰዒድ መሓመድን፡ ፍስሃጼን ተኸለን) ኣብላት ቀዳማይ በጦሎኒ ቀዳማይ ሓይሊ ማስዋእቲ ከፊልና።

ድሕሪʼዚ፡ ወያነ ብወገን ቅኒቶን (ግንባር ጾሮና) ብግንባር መረብ ሰቲት (ግዛ ገረህላሰ)ን መጥቃዕቲ ከም ዝጀመረ ሰሚዕና። ከቢድ ክሳራʼውን ተሰኪሙ። ብፍላይ ኣብ ግዛ ገረህላሰ ክልተ ብርጌዳቱ ተደምሲሶ፥ ናይ 100 ምሩኻት ክሳራ ከም ዝጋጠሞʼውን ብድምጺ ሓፋሽ ሰሚዕና። ግን ወያነ ምስ ጃህራኡን ንዓለም

ኣስቴር ገብረመስቀል

ብኣዋጅ ነጊሩ ዝኣተዎ ኩናትን ስለ ዝነበረ ሰሸክ ኣይበለን። ከምቲ ኣመሓዳሪ ክልል ትግራይ ነበር ገብሩ ኣስራት ዝበሎ፡ ክንዲ ዝተኸሰረ ይኽሰር ብዝዮገደስ ኢሉ ዕለት 23 ኣብ ከበቢ ባድመ ከቢድ ኩናት ከፈተ። እልቢ ዘይብሎ ሰራዊት ኣብቲ ውግእ ተጠጢቑን 10ታት ታንክታት ተቓጺላን። ሰራዊትና ድማ ብ26 ለካቲት ንባድመ ገዲፉ ናብቲ ዳሕረዋይ ናይ መከላኸሊ መስመሩ ሰሓበ። ወያነ ከኣ ኑቲ ዝወረዶ ክሳራ ንምሽፋኑ ዓቢ ዓወት ከም ዝጨበጠ መዋዓውዲ ተጠቐመሉ።

ወያነ ብምትሓዝ ባድመ ንሰራዊት ኤርትራ ደሂለዮ እየ ኢሉ ስለ ዝሓሰበ ኑቲ ወረር ናብ ግንባር ዓሊቴና መረብ ብምዝራ ኣብ 14 መጋቢት 1999 ብወገን እግሪ መኸል ዝፍ መጥቃዕቲ ከፈተ። "ቀርንሽና ደቀምሓረ ምሳሕና ኣስመራ" ዝብል መወሽዊ ዓያሹ ንሰራዊቱን ኑቲ ንብረት እንዶምትኡ ክዘምት ኣእዱግ ጠይቂን ከረጢት ኣኺያሻ (መትሓዚ ንብረት) ሽሊሉ ዝወፈረ ህዝበን ኣበሲሩ እዩ ተሃንዲዱ ኾይሉ። ግን ኣይተኻእን ኣስመራን ደቀምሓረን ክኣቱ ሰድሪ መሬት ከይሓዘ ኣብ እግሪ መኸሊ መኺኹ ተረፈ። እተን ልዕሊ 10 ኣጋር ክፍሉጦራት ወያነ ኣብኡ ሓቒቓ። ኣብ መንነʼቲ ተጸፋጺፉ ዝተረፈ ሬሳታት ሰራዊት ወያነ ናብ ከተማታት ኤርትራ ኣትዮም ንብረት ህዝቢ ክዝምቱ ዝወረፈ ገር ተጋሩ ከይተረፉ ነቡምም። ሰብኡት እተን ዲኖ ተኸዲነን እናዓለላ ንሰራዊት ኤርትራ ክዐውሩሉ በርበረን መሰፈን ዓጢቐን ዝኣተዋ ኣንስትን ኣእዱግን ኣብኡ ሞይተን ተረኽበ። ካብተን ዝተሰለፋ 100 ታንክታት ወያነ እተን 30 ተማሪኸን እተን 50 ተቓጺለን። "ክልቢ ኣብ እግሩ ዘሎ ዓጽሚʼምበር ኣብ ልዕሊኡ ዝተጻወደሉ ሓኽሊ ነይርኢ" ኮይኑ ስራሕ ወያነ፥ ውግእ እግሪ መኸል ኣብ ሳልሰቲ ብፍሽለት ስርዓት ወያነ ተዛዚሙ።

ኣብ ግዜ ጥምጥም እግሪ መኸሊ፡ ክፍሉ ሰራዊትና ድሕር ኢሉ ኣብ 17 መጋቢት እዩ ንቅድሚት ዝተወርወረ። ምስቲ ጸረ-መጥቃዕቲ ተኣሳሲሩ ናብ ደፋዓት በጦና ሃጂሙ። ቅድሚ ምብጋሽና ጸዑቕ ናይ ሞርታራት ደብዳብ ስለ ዘየደና፡ ጸላኢ መከላኸሊ ኣብ ዘይብሉ ዕርድታት ስለ ዝነበረ ከቢድ ክሳራ ወረደ። በጦሎኒ-1 ናይ ብርጌድና ኑቲ ደፋዓት ክትቈጻጸር ግዜ ኣይወሰደላን። ኣብቲ ውግእʼቲ ኣበ መሓሪ ወልደኣብ ዝተባህለት ኣባል 3ይ ዙር ዝርከቡዎም ገለ ስውኣት ከፊልና።

ይቕጽል

ሸባብ

ሃማመተኤ

“ምህዞ መንእሰያት ንዝበረኸ ልምዓት!”

ሃገራዊ ምርኢት ምህዞን ሰንዓን

21 - 22 መጋቢት 2025

ሃማመተኤ፡ “ምህዞ መንእሰያት ንዝበረኸ ልምዓት!” ኣብ ትሕቲ ዝብል ቴማ፡ ካብ 21-22 መጋቢት ብደረጃ ሃገር ዝካይዶ ውድድርን ምርኢትን ምህዞን ሰንዓን መንእሰያት ሎሚ ዓርቢ 21 መጋቢት ሰዓት 9፡30 ቅ.ቐትሪ ኣብ ማእከል ምህዞን ዋኒንን መንእሰያት (ጁንየር ክለብ ነበር) ብወግዒ ክኸፈት'ዩ። ግዱሳት ኣብ ቦታ ምርኢት ብኣካል ቀሪቦም ክዕዘብዎን ንመሃዝትን ሰናዕትን መንእሰያት ዘተባብዕ መማዕበሊ ሓሳባት ክልግስሎምን ሃማመተኤ ብኽብሪ ይዕድም። እቲ ምርኢት ክሳዕ ጽባሕ ቀዳም 22 መጋቢት ሰዓት 6፡00 ድ.ቐትሪ ንኹሉ ተዓዛቢ ክፉት ኮይኑ ክጸንሕ'ዩ። ቪቫ ንመሃዝትን ሰናዕትን መንእሰያት ኤርትራ!

ምዕዛዝ ባህሊ ምህዞን ፈጠራን መንእሰያት

ሃገራዊ ማሕበር መንእሰያትን ተመሃሮን ኤርትራ፡ “ምህዞ መንእሰያት ንዝበረኸ ልምዓት!” ኣብ ትሕቲ ዝብል ቴማ፡ ካብ 21-22 መጋቢት 2025 ብደረጃ ሃገር ኣብ ምህዞን ሰንዓን ዝቐንዐ ውድድርን ምርኢትን የእንግድ ኣሎ። በዚ ኣጋጣሚ'ዚ ብዛዕባ ምህዞን ፈጠራን ገለ ሓሳባት ወስ ምባል ኣገዳሲ ይኸውን።

እቲ ውሩይ ሊቅ ስነ-ፍልጠት ኣልበርት ኣይንስታይን “ክልተ ክፋል ኣእምሮ እዩ ዘለና፣ እቲ ሓደ እሙን ኣገልጋሊ (the loyal servant)፣ እቲ ሓደ ድማ ገምራዊ ኣእምሮ (intuitive mind)።” ይብል ነበረ። ኣሰዒቡ ድማ፡ “ሕማቕ ልምዲ ኾይኑ፡ በቲ እሙን ኣገልጋሊ ጥራይ እናተመራሕና፡ ነቲ ገምራዊ ኣእምሮና ግዲ ዘይንገብረሉ ምኳንና እዩ” ይብል። ኣይንስታይን እሙን ኣገልጋሊ ዝበሎ፡ ነቲ ህይወትና ክንመርሕን ዕለታዊ ዝውቱር ዕዮና ክንፍጽምን ዘገልግለና ንቑሕ ኣእምሮ (conscious mind) ክኸውን ከሎ፡ ገምራዊ ኣእምሮ ዝበሎ ኸኣ፡ እቲ ግድላት ክንፈትሕ፡ ክንበላሕት፡ ጥበባት ከነማዕብል ዘየለ ነገር ክንፈጥር ዘኽእለና ድጉል ክፋል ኣእምሮና (subconscious mind) እዩ።

ኣይንስታይን ገምራዊ ኣእምሮና ግዲ ኣይንገብረሉን ኢና ክብል ከሎ ሓቁ እዩ። ኣብ ኩሉ ሕብረተሰባት ቆልዓ ክዓቢ ኸሎ ብናጻ ሓሳቡን ተግባሩን ክምራሕ ኣይፍቀደሉን'ዩ። “ከምዚ ግበር፡ ከምዚ ኣይትግበር” ተባሂሉ እናተገንሐ'ዩ ዝዓቢ። መማሃሪቲ ምስ በዝሖ ኸኣ፡ በቲ ቅቡል ወይ ልሙድ ተግባራት ዝፍጽም ኣገልጋሊ ኣእምሮኡ ጥራይ ክምራሕ ይግደድ። ትምህርቲ ምስ ጀመረ ኸኣ፡ ተወሳኺ ሕግታትን ቀመራትን (formula) ይንገሮ። በዚ ድማ ኣእምሮኡ ነቲ ዝተማህሮ ጥራይ ኣብ ምድጋምን ምሽምዳድን ይጽመድ። ኣብ ትካላት ስራሕ ምስ ተጸንበረ እውን ብተመሳሳሊ ብመምርሕን ሕጋጋትን ዝጸንሐ ኣገባባትን ቅጥዒታትን ናይ'ቲ ዝሰርሓሉ ትካል ክቕየድ ግዱድ እዩ።

ሚሸል ሞንታኝ “ሰባት ዝፈልጥዎ ወይ ዝተማህርዎ ክነግሩና ይኽእሉ እዮም። ሊቕነት ግን ኣብ ገዛእ ነብስና እዩ።” ይብል። እንተ ኾነ፡ ነዚ ውሸጣዊ ዓቕምናን ክህሎትናን ከይንጥቀም ዝኽልክሉ ሓጹራትን ዕንቅፋታትን ኣዝዮም ብዙሓት እዮም። ከም ውጽኢት ናይ'ዚ ሓጹራት'ዚ፡ ዝበዝሐ ሰብ ባዕሉ ሓሲቡ ዘሳልጦ ዕማም ዳርጋ የብሉን። ሓድሽ ነገር ክሓስብን ክፈጥርን ተባላሓቲ ኣእምሮኡ ክጥቀምን ኣይተባባዕን እዩ። እንተሓሰበ እውን ዝቕበሎን ብንዋትን ሞራልን ዝድግፎን ዝድርኾን ኣይረክብን። በዚ ምኽንያት ክንደይ ወርቂ ሓሳባት ሰኣን ዘአንግዶም ብኸንቱ ጠፊኦም እዮም።

እዚ ኩነት'ዚ፡ ምስ ምዕባለ ትምህርትን ምርምርን፡ ምስ ምስፋሕ ንግዳዊ ርክባትን ምድንፋዕ ኣፍራይነትን ሎሚ ዳርጋ ኩሎም ህዝብታት ዓለምና ሰጊሮም እዮም ክበሃል ይከኣል። እቲ ዝነበረ ብዙሕ ሓጹራት ሃደሽደሽ ምስ በለ ድማ፡ ሰባት ናይ ምምሃዝን ምፍጣርን ዓቕሞም ክጥቀሙ ሰፊሕ ባይታ ሰለዝተፈጥረ ዓለምና ርእያቶ ዘይትፈልጥ፡ መስተንክር ክበሃል ዝከኣል ምዕባለ ከተእንግድ ጀሚራ። ካብ ዘቤታዊ መሳርሒታትን መሳለጥያን ጀሚርካ፡ ኣብ ሕርሻውን ኢንዱስትሪያውን ፍርያት፡ ኣብ መጓዓዝያን መራኸቢታትን ካልእን ኣብ ሓጺር ግዜ ቴክኖሎጂ እናተራቐቐ፡ ዕለታዊ ሓድሽ ምህዞ እናተራእየ፡ ብኡ መጠን ኣፍራይነት ብዘገርም ፍጥነት ዓሪጉ፡ ሰኣን ፍልጠትን ቴክኖሎጂን ዝሃልኸ ዝነበረ ጸዓትን ጉልበትን ሰባት ኣዝዩ ነክዩ፡ መነባብሮ ሰባት ምቹእን ቀሊልን ክኸውን ክኢሉ ኣሎ።

ፈላጥን ተባላሓትን ክኸውን ዘይምነ ሰብ የለን። ከምኡ ዓይነት ዕቑር ዓቕሚ ኣብ ዝኾነ ሰብ ከምዘሎ ድማ ሊቃውንቲ ይገልጹ። ኣብ መንእሰያት ብሕልፊ ኣብቶም ክሳብ 38 ዕድመ ዝርከቡ፡ ሓድሽ ነገር ናይ ምፍጣርን ምብልሓትን ክህሎት ኣዝዩ ዝለዓለ ምኳኑ ድማ ይገልጹ። በዚ ምኽንያት፡ መንእሰያት መሃዚን ተባላሓትን ኣእምሮኦም ክጥቀምሉ ምትብባዕን ባይታ ምፍጣርን ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ።

ሕብረተሰብ ንፈጠርቲ ዘድንቕ፡ ዘተባብዕ፡ ሓሳቦምን ዝንባለኦምን ብግብሪ ክርእዩ ጥጡሕ ባይታ ዝፈጥር ምስ ዝኸውን ምህዞን ሰንዓን ኣቓልቦ ሰባት ብምስሓብ ብቐልጡፍ ናብ ባህሊ እዩ ዝቕየር። ኩሉ ሰብ ብዝርእዮ ሓድሽ ምህዞ እናተመሰጠ ንባዕሉ ፍሉይ ነገር ክሓስብን ተባላሓቲ ክኸውንን ይብህግን ይጽዕርን። ከምዚኦም ዓይነት ሰባት ዝበዝሕዎ ሕብረተሰብ ድማ ባህሊ ፈጠራ ዘለዎ ሕብረተሰብ ተባሂሉ ይግለጽ። ሎሚ ኩባንያታት ዓለምና፡ ‘ፈጠራ ንኩሉ ሰብ ዝተዋህበ ትዕድልቲ'ዩ’ ብዝብል እምነት ኣብ መወዓውዒታት “ሓሳባት እንተለኩም ክንገዝእ ንኽእል ኢና” እናበላ ኩተብብዓን ፍሉይ ሓሳባት ሒዞም ንዝመጽወን ከአንግዳን እየን ዝርኣያ። ንዕለታዊ ህይወትና ዘገልግል መሳርሒታት ንተዓዝብ። ካብ መዓልቲ ንመዓልቲ እናተቐየሩን እናተመሓየሹን ሓደስቲ መሳርሒታት እናተፈጥሩን እዮም ዝኸዱ። እዚ ቅልጡፍ ምምሕያሻትን ለውጢን ውጽኢት ናይቶም ባህሊ ፈጠራ ዘለዎም ሕብረተሰባት እዩ።

ባህሊ ፈጠራ (ምህዞን ሰንዓን) ንሕብረተሰብን ትካላቱን ካብ ዝህቦ ጥቕምታት እዚ ዝስዕብ ሒደት ረብሓታት ምጥቃስ ይከኣል፦

1) ቁጠባዊ ዕብየት ይድርኽን የሐንብብን። ጻዕርን ሃልክን ደቂ ሰብ ከምዝጎድል ይገብር። እቶታውነት የበርክት። መነባብሮ የመሓይሽ። ብእኩብ ደረጃ ማሕበራዊ ለውጢን ምስግጋርን የቀላጥፍ።

2) ኣተሓሳስባ ሰባት የስፍሕን የማዕብልን፣ ሜላታት ኣሰራርሓ ዝተራቐቑ፡ ብምዕቡል ቴክኖሎጂ ዝተደገፈ ቀሊልን ስሉጥን ከምዝኸውን ይገብር።

3) ሓሳብቲ ሰባት የሰስን፡ ብዙሕን ቡብዓይነቱ ሓሳባትን ብቐጻሊ ከምዝፍልፍል ይገብር። ኣብ ትካላት ኮነ ኣብ ዝኾነ ቦታ ስራሕ ሰባት ካብቲ ዝውቱር ኣገባብ ወጻኢ መመሓየሺ ሓሳባት ከመንጭዉ ይድርኽ። መላእ ሕብረተሰብ መሃዚ ኣእምሮኡ ከምዝጥቀመሉ ይገብር።

4) ሰባት ብፍላይ መንእሰያት ኣድህቦኦም ናብ ምምሃዝን ምስናዕን ብምስሓብ፡ ኣእምሮኦምን ግዜኦምን ኣብ ኣርባሒ መዳይ ናይ ህይወት ከምዝቐንዕ ይገብር፣ ካብ ዘይጠቅም ባህርያት ክርሕቁን ኣፍረይቲ ክኾኑን ይድርኽ።

5) ሓድሽ መዳያት ናይ ምህዞን ሰንዓን እናተዳህሰሰ፡ ትጽቢት ዘይተገብረሉ ሓሳባትን ቴክኖሎጂን ክፍጠር ሰፊሕ ዕድል ይኸፍት።

6) ሕብረተሰብ ኩሉ ዘድልዮ ነገራት ባዕሉ ናይ ምፍራይ ዓቕሚን ክህሎትን ከምዝህልዎ ይገብር።

7) ሕብተሰብ ብዓለም ደረጃ ዝተበጽሐ ፍልጠትን ሜላታትን ኣሰራርሓን ቴክኖሎጂን ቀልጢፉ መሊኹ ብናይ ገዛእ ርእሱ ሓሳባት ዝያዳ ከምዘማዕብሎ ይገብር።

8) ሕብረተሰብ ክንዮ ዘቤታዊ ጠለባቱ ትዕዝብቱ ብዓለም ደረጃ ብምስፋሕ ንካልኦት ሕብረተሰባት ዘገልግል ፍርያት እናፍረየ፡ ኣብ ዕዳጋ ዓለም ተወዳዳሪን ርቡሕ ተሻራኺን ክኸውን ይሕግዝ።

ምህዞን ሰንዓን ናብ ባህሊ ሕብተሰብ ምቕያሩ ዘለዎ ረብሓ እምበኣር ኣዝዩ ርሒብ እዩ። ክንዲ ዝኾነ መንእሰያት ናይ ፈጠራውነት ባህሊ ክህልዎም ምትብባዕን ምቹእ ባይታ ምፍጣርን፡ ሓላፍነት መላእ ሕብረተሰብ ክኸውን ይግባእ። መንግስታውን ብሕታውን ትካላት፡ ኣብያተ ትምህርቲ፡ ምምሕዳራት፡ ህዝባውያን ማሕበራት፡ ስድራቤታትን ካልኦትን ከምዚ ዓይነት ባይታ ብምጥጣሕ ንመንእሰያት እንተ ኣተባቢዖም ድማ፡ ወዲ ሰብ ክገብሮን ክፈጥሮን ዘይክእል ነገር የለን። ኩሉ'ቲ ረቂቕን ዘይክኣልን ዝመሰለና፡ መንእሰያትና ኣብ ሓጺር እዋን ክመልክዎን ልዕሊኡ ብምኻድ ዝያዳ ከመሓይሽዎን ከምዝኽእሉ ዘጠራጥር ነገር ኣይኮነን። እቲ ዘድሊ ምትብባዕን ምድራኽን ጥራይ እዩ።

ሃገራዊ ማሕበር መንእሰያትን ተማሃሮን ኤርትራ ካብዚ ኣመለኻኽታ'ዚ ተበጊሱ ኣብ መንእሰያት ዘሎ ዕቑር ናይ ምምሃዝን ምስናዕን ዓቕሚ ምፍታሽን ምብርባርን ሓደ ካብ ዕላማታቱ ገይሩ ብምሓዝ፡ ኣብ ትሕቲ ማሕበር ዝእለ ሃገራዊ ኣማኻሪ ቦርድ ክኢላታት ብምቛም፣ ዘድሊ ቅጥዕታትን መምርሒታትን ብምውዳድ፡ ብደረጃ ሃገር ንዘሎ ዕቑር ዓቕሚ ፈጠራውነት ከበራብር ብወገኑ ይጽዕር ኣሎ። ብደረጃ ቦርድ ተገምጊሞም ብቑዓት ዝተባህሉ ፍርያት ምህዞን ሰንዓን ንምምስርሖም ድማ ብዓቕሙ ፋይናንሳውን ቴክኒካውን ሓገዝ ይገብር እዩ። ነዚ መደብ'ዚ ዝያዳ ኣተባባዕን ውጽኢታውን ንምግባሩ፣ ፍሉይ ስርሓት ምስ ዘቕርብ ብደረጃ ሃገር ሽልማት (Academic Award) ከምዝወሃቦ ብምግባር ድማ፡ ንመንእሰያትን መሃዝቲን ሰንዓትን ብዓቕሙ የተባብዕ ኣሎ።

ብኣጋጣሚ ናይ ሎሚ ዓመት ምርኢትን ውድድርን ሰንዓን ምህዞን እምበኣር መላእ ሕብረተሰብ፡ ስድራቤታት፡ ኣብያተ ትምህርቲ፡ መንግስታውን ብሕታውን ትካላት፡ ህዝባውያን ማሕበራትን ካልኦትን ቡብሸነኾም፡ ምህዞን ሰንዓን ዘተባብዕ ሓሳባትን ሓሰብትን ንምስሳን ዝሕግዝ ባይታ ክፈጥሩ ሃማመተኤ ይጽውዕ።

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት ፍርዲ ዞባ ማእከል

ኣብ መንጎ ብፍ/በ/መሳል ኣቶ ክፍለ ሞኮስ ነጋሲን ብፍ/በ/ዕዳ መም/ብርሃ የውሃንስ ተስፉይን ኣብ ቤት ፍርዲ ዞባ ማእከል ጉዳይ ከም ከም ዘለዎም ዝፍለጥ ኮይኑ፡ ብፍ/በ/ዕዳ መም/ብርሃ የውሃንስ ተስፉይ ንዕለት 4/4/2025 ናብ 2ይ መጋባእያ ቁ.35 ብ ኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ክትቀርቡ ንእዝዝ፡፡ እንተዘይቀሪብኩም፡ ጉዳይኩም ኣብ ዘየለኹምሉ ክርአ ምኳኑ ንሕብር፡፡

ብፍ/በ/መሳል ኣቶ ተስፉዝጊ ተወልደ ተስፋጼን፡ ብፍ/በ/ዕዳ ለተድንግል ወልደገርግሽ፡ ናይ ፈጻሚ ጉዳይ 1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ ህንጻ ዞባ ማእከል 2ይ መጋባእያ ቁ.49 ተኸፊቱልኪ ስለ ዘሎ፡ ንዕለት 8/4/25 ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ኣብ መጋባእያ ቅረቢ፡፡ እንተዘይቀሪብኪ፡ ጉዳይኪ ኣብ ዘየለኽሉ ክርአ ምኳኑ ንፍልጥ፡፡

የውሃንስ ኣብርሃ ዘርግሽ፡ ሓፍትና ምብራቅ ኣብርሃ ዘርግሽ ስለዝዋረፈት፡ ኣነ ምስ 4 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋገጸልና ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ ን7/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ወ/ሮ ሄራን ኣማኑኤል ክፍለሱስ፡ ኣቦይ ኣማኑኤል ክፍለሱስ ሞንስ ስለዝዋረፈ፡ ኣነ ጥራይ ወራሲት ምኳነይ ይጋገጸለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ ን15/4/25 ኣብ ቤት ፍርዲ ይቕረብ፡፡

ብፍ/በ/መሳል ወ/ረ ነ/ፍ ግራ/ብርሃ የውሃንስ 1. ኢያብ ብርሃ 2.ኣዜብ ብርሃ 3. ፊሽን ብርሃ 4. ሰናይት ብርሃ 5. ምሕረት ብርሃ፣ ብፍ/በ/ዕዳ ኢልሳ የውሃንስ , 1.ገነት ተኽለገርግሽ 2.ኣኽበረት ተኽለገርግሽ 3.ኣስቴር ተኽለገርግሽ 4.ማስፍን ተኽለገርግሽ 2.ኣማረሽ የውሃንስ 3.ኣሰፋሽ የውሃንስ ንፈጻሚ ዝምልከት ምልክታ ቀሪቡልኩም ስለዘሎ፡ ንዕለት 6/5/2025 ኣብ 5ይ መጋባእያ ቁ.39 ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ቅረቡ፡፡ እንተዘይቀሪብኩም፡ ጉዳይኩም፡ ኣብ ዘየለኹምሉ ማሰርሕ ፍርዲ ክቕጽል ምኳኑ ንሕብር፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዕዳጋ እኽሊ

መኣዛ ተኽለ ወልደጊዮርጊስ፡ ስም ኣደይ ኣዜብ ወልደስላሴ ዘርኣይ ምባል ተሪፉ፡ ኣዜብ ወልደታትዮስ ዘርኣይ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን7/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋባእያ ይቕረብ፡፡

ኣቶ ኣስመሮም ፍስሃጼን ወልደገርግሽ፡ ወለድና ፍስሃጼን ወልደገርግሽን ለምለም ዳዊት ተኽለን ስለዝዋረፉ፡ ኣነ ምስ 7 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን10/4/25 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኳዕዳድ

ብፍ/በ/ዕዳ ኣቶ ኢሲያስ ተስፉይ ሃብቱ፡ ብፍ/በ/መሳል ወ/ሮ ጸገ ቀሺ ክፍላይ ብርሃ፡ ናይ ፈጻሚ ክሲ ተመስሪቱልካ ስለዘሎ፡ ንዕለት28/4/2025 ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ክትቀርቡ ይእዝዝ፡፡ እንተዘይቀሪብኩም፡ ኣብ ዘየለኹምሉ ኑቲ ጉዳይ ክርእዮን ውሳነ ክህብ ምኳኑን ይሕብር፡፡

ሽሪዓ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ኸዲጃ ጃብር መሓመድኑር፡ ኣቦ ወደይ ማሕሙድ ሳልሕ ዓሊ ስለዝተሰወኡ 1. መዋቲ ኣቡኡ ሳልሕ ዓሊ ዑመር 2. ወደይ ሰሊም ማሕሙድ ሳልሕ ወረስቲ ምኳናም ይረጋገጸሎም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/3/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ሰረጀቃ እምባ ደርሆ

ዓንደብርሃን ወልዳይ ዘርኡ፡ ኣቦይ ወልዳይ ዘርኣ ዓስቡ ስለዝዋረፈ፡ ኣነ ምስ 5 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ይጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን2/4/25 ኣብ ቤት ፍርዲ ይቕረብ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዞባ ዓንሰባ ከረን

ኣቶ ተኽላይ ሬኪ ሓምድ፡ ተጸዋዒ ኣቶ ፍጹም ቀለታ መንግስቱ፡ ብዕለት 10/2/2013 ቁ. ሰሌዳ ER-1-34115 ዝበረ፡ ሕጂ ዘሎ ከኣ ER-1-B-7751 ዝኾነ፡ ውዕል መሸጣ ፈጺምና፡ ስለዚ ቀሪቡ ስም ምትሕልላፍ ይፈጽመለይ ስለ ዝበለ፣ ን 7/4/25 ብኣካል ወይ ሕጋዊ ወኪልካ ቅረብ፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክውሰን ምኳኑ ንፍልጥ፡፡

ኣቶ ሃብትኣብ ሰዩም፡ ብዋልቲ ቤተይ ግደይ ኣብርሃም ወልደሓንስ ስለዝዋረፈት፡ ኣነ ጥራይ ወራሲ ምኳነይ ይረጋገጸለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን9/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ደቀምሓረ

ኣቶ ክፍለዝጊ ዘርኣ ጋይም ምባል ተሪፉ፡ ፊሊሞን ዘርኣ ጋይም ተባሂሉ ይትኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/4/2025 እብ 1ይ መጋባእያ ቁ.32 ይቕረብ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓረዛ

ወ/ሮ መኣዛ ኪዳነ ልጃም፡ ብዓል ቤተይ ኣብርሃም ተስፎም ካፍል ስለዝዋረፈ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ ኣነ ጥራይ ወራሲ ምኳነይ ደረጋገጸለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን3/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ቐይሕ

ኣሕመድናኢ ሳልሕ እስማዒል ምባል ተሪፉ፡ መሓመድናኢ መሓመድናኢ ተባሂሉ ይትኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን8/4/2025 ኣብ 1ይ መጋባእያ ቁ.32 ይቕረብ፡፡

ከሳሲ ኣቶ ሙሉእ ጸጋይ ገብረመድህን፡ ተኸሳሲ ኣቶ ገብረሂወት ጸጋይ ገብረመድህን፡ ክርክር ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ን3/4/25 ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ቅረብ፡፡

ከሳሲት ወ/ሮ ነጸነት ጆማዕ ተመልሶ፡ ተኸሳሲ ወ/ሮ ኣፎምያ ቀሺ ኣርኣያ ኪዳኑ፡ ስም ናይ ምትሕልላፍ ክሲ ቀሪቡልኪ ስለዘሎ፡ ን8/4/25 ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ኣብ ቤ/ፍ ቅረቢ፡፡

ኣቶ ዓብለል ፍትዊ መረጹ ወደይ ቢንሀር ዓብለል ፍትዊ ምባል ተሪፉ፡ ቢኒያም ዓብለል ፍትዊ ተባሂሉ ይትኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ናብ ን8/4/2025 ይቕረብ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ባጽዕ

ወ/ሮ ሓዳስ ሰዩም በየነ፡ ስም ትሕተ ዕድመ ደቀይ ኤሽን ተወልደማርያም ከም ኡ'ውን ኢዘር ተወልደማርያም ምባል ተሪፉ፡ ኤሽን ወልደማርያም ከም ኡ'ውን ኢዘር ወልደማርያም ተባሂሉ ይትኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ ን14/4/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ንሕና ኣመልከትቲ፡ ካብ ወለድና ነፍ/ደሳለኝ በላይን ነፍ/ተብርህ ሃይለን ዝተኣበናዮ ኣብ 1ይ ቤት ፍርዲ ዞባ ማእከል ብዕለት 12/04/2011 ብቁ/መዝገብ 0782/2011 ወረስቲ ምኳንና ዘረጋገጽና ኮይንና፡ ኑቲ ኣብ ዞባ ማእከል፡ ከተማ ኣስመራ፡ ዞባ 07 ምም/01ቀ/4 ቁ/ገዛ 21 ኣብ ኮምሽን ኣባይቲ ብቁ/ምስክር ወረቐት 117922 መወከሲ ቀጽሪ 105167/158 ብስምና ብስም ወረስቲ ዝተመዝገበ ሊብሬቶ ስለዝጠፍኣና፡ ሓዚዎ ኣለኹ ዝበል እንተሎ፡ ናብ ቁ/ምባይል 07239796 ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ደዊሉ ይሓብረና፡ እንተዘይኮይኑ፡ ቅዳሕ ከወጽእ ምኳንና ንፍልጥ፡፡

ወረ/ ነፍ/ደሳለኝ በላይ
ነፍ/ተብርህ ሃይለ
ብወኪል ወሮ ኣለም ደሳለኝ በላይ

ብስም ወላዲተይ ጠይባ መሓመድ ኣሕመድ ዝተመዝገበ፡ ኣብ ኣስመራ ን/ዞባ ጎዳይፍ ጎደና 743-1 ፕሎት 58 ፓርሰል 4Z ስፍሓት መሬት 281.7 ት/ሜ ኣብ ቤ/ጽሕፈት ካዳስተር ብመለለዪ ቁ.ንብረት 1/009392 ዕለት 2/17/2016 ተመዝጊቡ ዋንነት ናይ ዝተረጋገጸ ንብረት ገዛ መረጋገጺ ሰነድ ሊብሬቶ ቀንዲ ሰነድ ኦሪጂናል ስለዝጠፍኣኒ፡ ዝረኸበ ወይ ብዕዳ ሐዚዎ ዝበል እንተሎ፡ እዚ ምልክታ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልታት ብቁ.ተሌ-07155032፡ 07202113 ይሓብረኒ፡፡ እንተዘይኮይኑ ግን መተካእታ ክወሃበኒ ክሓትት ምኳነይ እሕብር፡፡

ሐሴን መሓመድ ዓሊ

ብስም ኣሸፋሽ ተኸስተ ዑቕባሚካኤል ዝተመዝገበ፡ ብቁ.ፍ.ዋኒን ASL00018832 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ማ/ ከተማ ጎደና ፈልከት ቁ.ገዛ 20 ዝርከብ ናይ እንዳ ቀምቃማይን መሕጸቢ ኣብሽን ትካለይ፡ ወ/ሮ ሙብርሂት ኣለም ሓጎስ ኣድራሻኣ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ማይተመናይ ጎደና ደምበ ቤት ቁ.ገዛ - ካብ ዕለት 01/07/2024 ክሳብ ዕለት 31/12/2026 ኣካርየዮ ስለ ዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ፡ ስልጣን ንዘለዎ ቤት ፍርዲ ትቓወሞኡ የቕርብ፡፡ እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ነፍልጥ፡፡

ኣሸፋሽ ተኸስተ ዑቕባሚካኤል
ሕጋዊ ወኪል ራሄል ተኸስተ ዑቕባሚካኤል

ኣመልካቲ ተስፋኣለም ተስፉዝጊ ሃብተሚካኤል ዝተበሃልኩ፡ ኣብ ኣስመራ ንኡስ ዞባ ኣርባዕተ ኣስመራ ጎደና 135-33 ASP 00053403 ASD 00048475 ስፍሓት መሬት 67 ት/ሜ ብዘለዎ ክፍሊ ቀንዲ 3 ተሓጋገዝቲ 2 ብሽመይ ዝተመዝገበ፡ ንጆውሃንስ ክፍለ ባህታ ስለዝሸጥኩሉ'ሞ ናብ ስሙ ክመሓላለፍ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣገዲ ወይ ናይ መውዳእታ ይግባይ ዝተበሃለሉ ውሳነ ሒዙ ኣብ ቤት ጽሕፈት ኖታሪ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ይቕረብ፡፡

ተስፋኣለም ተስፉዝጊ

ኣነ ሐሴን መሓመድ ዓሊ፡ ወራሲ ናይ ወላዲተይ ነፍ/ጠይባ መሓመድ ኣሕመድ ምኳነይ ቤ/ፍ/ሽሪዓ ብዘተረጋገጸለይ መሰረት፡ ኣብ ኣስመራ ን/ዞባ ማእከል ከተማ ጎደና ናቕፋ ዚፕ 1A176 ቍ. ገዛ 133 ስፍሓት መሬት 33.35 ት/ሜ፡ ኣብ ኮሚሽን ኣባይቲ ብቑጽሪ መወከሲ ወረቐት 112051 መወከሲ ቑጽሪ 121194 ዝተመዝገበ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ገዛ ብውርሲ ናብ ስመይ ክመሓላለፍ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ፡ ሕጊ ብዝእዝዞ መሰረት፡ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ናይ መኣገዲ ናብ ቤ/ጽ/ፓብሊክ ኖታሪን ቤ/ጽ ሃገራዊ ካዳስተርን የቕርብ፡፡ ተቓውሞ እንተዘይቀሪቡ ግን ናብ ስመይ ክመሓላለፍ ምኳነይ ኣረጋግጽ፡፡

ሐሴን መሓመድ ዓሊ

ኣነ ኣመልካቲት ረሓብ በሽር ዓብዱልቃድር፡ ኣብ ከተማ ከረን 02 ዚፕ ኮድ 6K-1371፡ ፕሎት 7 ዝርከብ መንበሪ ገዛ፡ ብስም ኣቶ በሽር ዓብዱልቃድር ዝተመዝገበ፡ ንዓይ ብህያብ ዝተወሃበኒዎ ኮይኑ፡ እዚ መንበሪ ገዛ ናብ ስመይ ክመሓላለፍ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣገዲ ትእዛዝ ወይ ናይ መውዳእታ ውሳነ ሐዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ካዳስተር ዞባ ዓንሰባ ክቐርብ ይኽእል፡፡ ተቓውሞ እንተዘይ ቀሪቡ ግን ስሩዕትና ኣቕሪበና ጉዳይና ከንፍጽም ምኳንና ንሕብር፡፡

ኣመልካቲት ረሓብ በሽር

ወ/ሮ ፍረወይኒ ተስፉሚካኤል ባርያሚካኤል፡ ዝተፈቕደለን ናይ ኮምፕዩተር መሰልጠኒ ማእከል ንግዳዊ ትካለን "ዛዮን ኮምፕዩተር መሰልጠኒ ማእከል" (ZION COMPUTER TRAINING CENTER) ተባሂሉ ክስመየለን ስለዝሓተታ፡ እዚ ናይ ንግዲ ስም ቅድሚ ምምዝጋቡ ዝቃወም ኣካል እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ካብ ሕጋዊ ቤት ፍርዲ መኣገዲ የቕርብ፡፡ እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እዚ ናይ ንግዲ ስም ከምዝምዝገብ ነፍልጥ፡፡

ክፍሊ ወሽጣዊ ንግዲ

ኣነ ዓዳኒ እድሪስኑር መሓመድ እድሪስኑር ዝተበሃልኩ፡ ምስ ሺያጢ ኣቶ ገቢል ሃብቱ ዑቑባዝጊ ኣብ መንጎና ዝበርናዮ ሕጋዊ ውዕል መሸጣ፡ ኑቲ ኣብ ዞባ ዓንሰባ፡ ን/ዞባ ከረን ከባቢ 03 ዞን 02፡ ዚፕ ኮድ 6k-1381፡ ፕሎት/ብሎክ 118፡ ፓርሰል POP 118፡ ብመለለዪ ቍ. ንብረት 6BRKRN001055 ዝተመዝገበ ገዛ፡ ስፍሓቱ፡ 370 ት/ሜ ዝኾነ ዘይንቀሳቐስ ንብረት (ገዛ) ዝገዝእክዎ፡ ብዕድጊ ናብ ስመይ ክመሓላለፍ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ፡ ሕጊ ብዝእዝዞ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ናይ መኣገዲ ትእዛዝ ወይ ናይ መውዳእታ ውሳነ (ይግባይ ተባሂሉ እንተኾይኑ) ሒዙ፡ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታሪን ቤት ጽሕፈት ካዳስተርን ዞባ ዓንሰባ ከረን ይቕረብ፡፡ ተቓውሞ እንተዘይ ቀሪቡ ግን፡ ኦሪጂናል ሰነዳተይ ኣቕሪበ ጉዳየይ ክፍጽም ምኳነይ ይሕብር፡፡

ኣመልካቲ፡ እድሪስኑር መሓመድ

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሰምራዊት መለስ

Bisha Mining Share Company
P.O. Box 4276
Asmara
Eritrea

Tel: (+291) 1124941
Fax: (+291) 1124941
www.bishamining.com

VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company is inviting applicants for the following position for Bisha site project.

1. Position: Maintenance Planner

Department: Process Plant
Number required: Two (02)

Primary Purpose

- Contribute to the Operations by ensuring that all maintenance activities are planned and completed in a cost-effective manner with minimal disruption to ore processing and mining activities.

Essential functions

- Lead and contribute to the execution of Planning and Reliability of all operations (Process Plant, HME, Engineering Services) and ensuring all maintenance activities are aligned with project plans.
- Register all new equipment on the CMMS, Navision and categorise.
- Compile spares list for the equipment from the OEM's Installation, Operational and Maintenance Manuals
- Compile Applications for new stock inventory (ANSI) for all equipment installed.
- Compile Preventative Planned Maintenance Schedules for all equipment based on the OEM's recommendations.
- Compile Standard Job lists with hazard identification included.
- Develop Predictive maintenance schedules through condition monitoring practices and techniques for critical equipment.

Task description expanded to core performance areas

- Purchasing and Supply Chain
- Contractors: Involvement in justification for Contract requirements
- Work Management Processes
- Administration
- Health, Safety and Environment
- Employee Development

Unique requirements/other information

- Must have a proven track record and references.
- Candidate must be physically and medically fit.

Qualifications:	**Knowledge and Experience**
○ Diploma/Degree in Mechanical or Electrical Engineering. ○ Minimum Education: Tech/Vocational Cert. Education followed by additional Mechanical/ Electrical Trade Training with significant experience in the Mechanical/Electrical engineering discipline. ○ (Certificate in Management)/Business Management will be an added advantage.	○ Hands-on experience as a Fitter or Electrician ○ 10+ years proven experience in the mining sector (Maintenance planning and scheduling capacity) ○ 4 years' experience in mechanical or electrical maintenance as a fitter or electrician or supervisor's role. ○ Expatriate role as a maintenance planner
Technical Skills	**Behavioral Skills**
○ Computer Literacy (MS Office – Intermediate, In-house software), Time Management, Mechanical/Electrical skill, Project Management, Risk Assessment, Logical Thinker, Mechanical / Electrical skill, Project Management, Logical Thinker,Mechanical / Electrical skill	○ Communication (English, Local language advantage), Innovative, Efficiency, Cultural Diversity sensitivity, Coach/Mentor, Accountability, Team player, Handling of pressurised environment

2. Position: Construction Engineer

Department: Process Plant
Number required: One (01)

Primary Purpose

- Supervise mainly the Lime Plant Construction project at the same in a 'hands on' role with several both skilled and semi skilled national artisans to construct new buildings (Steel Structures, Electrical, Civil Works, Pipelines and Excavations) whilist using equipment and personal available on the Mine.
- Perform regular Safety Inspections, following a scheduled work plan, reporting back on work progres and ensure costs are within the budget.
- In addition, position is responsible to identify and order relevant parts and materials required for construction, following site procurement procedures.
- The position will include overall civil, structural, electrical and mechanical construction responsibilities ensuring all works carried out are done in a safe manner, in compliance to site HSEC regulations.

Task description expanded to core performance areas

- Planning
- Implementation
- Reporting
- Supervise/ Manage team

Unique requirements / other information

- Construction Management, Problem solving, Construction Strategy and Methodology from Experience, Manage Time, People, Materials, Coordination and Execution
- The candidate must be Physically and Medically fit.

Qualifications:	**Knowledge and Experience**
○ Degree or Diploma in Civil engineering/ Building Construction or equivalent engineering discipline or ○ Has 10 years of managing construction experience. ○ Has the construction experience in Civils, Structural, Piping, Mechanical and oversee Electrical Installations ○ Proven ability to manage multiple projects simultaneously within budget and timeline constraints.	○ Minimum of (10) years' experience in Construction management in Mining industry in a similar capacity
Technical Skills	**Behavioral Skills**
○ Computer Literacy (MS Office – Intermediate), Mechanical and Maintenance experience, Attention to detail, Analytical skill, Problem solving skill, Supervisory Experience, MS Project Skills, Strong understanding of construction methods and materials	○ Excellent Communication (English), Assertiveness, Interpersonal Relations, Integrity, Prioritizing skills & multi-skilling, Ability to work towards strict deadlines, High level of Accuracey, Self-motivation, Dedication to safety, Time Management, Leadership

General Information and other requirements:

- **Place of Work:** **Bisha.**
- **Salary:** **As per Company salary scale.**
- **Type of Contract:** **Indefinite**

Additional requirement for Nationals:

- **Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.**
- **Present clearance paper from current/last employer.**
- **Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).**
- **Only shortlisted applicants will be considered as potential candidates for an interview.**
- **Application documents will not be returned to sender.**
- **All applications should be sent through the post office.**
- **Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.**

Address: Please mail your applications to:-
Bisha Mining Share Company,
P. O. Box 4276 Asmara, Eritrea

Note to Eritrean applicants:
Please send a copy of your application to:

1. **Aliens Employment permits Affairs,**
   P. O. Box 7940
   Asmara, Eritrea.
2. **Mineral Resources Management**
   P. O. Box 272
   Asmara, Eritrea

ካብ ዘባታት

ክለባት ንባብን መሃዝትን ነተባብዕ!

ገርግስ ፍቓድ

ሃገራዊ ማሕበር መንእሰያትን ተመሃሮን ኤርትራ፡ ከም ስሙ፣ ከም ርዱእን ወሀብን መዝኑት ልዕሊ ካልኦት ሚኒስትሪታት፡ ትካላት፡ ማሕበራት... ኣሃዱታት መንግስትን ግንባርን ናብ መንእሰያት ዝቐንዐን ዝቐረበን፣ ብመንእሰያት ዝመሓደር ሃገራዊ ውዳብ እዩ። ተደጋጊሙ ከም ዝግለጽ፡ ቀንዲ ተልእኾ ናይ'ቲ ማሕበር ብኹለንትናኡ ብቑዕ መንእሰይ ምህናጽ እዩ። በዚ መሰረት፡ ምስ ኩለን መሻርኽቱ ዝኾና ኣሃዱታት መንግስትን ግንባርን ብምትሕብባር ከኣ፣ ብሃገራዊ ስምምዕ ዝተሃንጸ ብሱል ወረሲ ሕድሪ ሓለፍቲ ሃገርን ሕብረተሰብን ክኸውን ዝኽእል፡ ንጹር ራእይ ዘለዎ ኣፍራይን ብሉጽን መንእሰይ ኣብ ምህናጽ ገዲብ ኣልቦ ሕብረ-ብዙሓዊ ንጥፈታት ኣብ ምኽያድ ይርከብ።

ገለ ካብቲ ማሕበር ብዕቱብ ዝሰርሓሉ ዘሎ ወጽኢቱ ኣብ ባይታ ዝረአ ንጥፈታት፡ ምስሳን ሞያዊ ክለባት እዩ። በዚ ማሕበር'ዝን ክለባቱን ተኹስኲሶም ዝተመልመሉ፣ ኣብ ኩሉ ዓውድታት ህብባት ሞያውያንን መራሕቲ ሃገርን ኮይኖም ዘለዉ ከም ግብራዊ ኣርኣያ ክጥቀሱ ዝኽእሉ ዜጋታት ውሑዳት ኣይኮኑን። እቲ ኣብ ድልዱል መሰረት ውዳበን መትከላትን መሪሕ ውድብ ህዝባዊ ግንባር ዝተሃንጸ መሰርሕ፣ ቀጻልነቱ ዘውሓሰን እናሰሰነ ዝኸይድን እዩ።

ሃ/ማ/መ/ተ/ኤ ዞባ ዓንሰባ ንመትከላት፡ ራእይን ዕላማታትን ማሕበር ንምትግባር ተጠቓሲን ጉሉሕን ንጥፈታት ኣብ ምኽያድ ይርከብ። ሎም ዘበን "ክለባት ንባብን ምህዞን ነሰስን" ዝብል ቴማ ብምልዓል ካብ ዕለት 21 ለካቲት ጀሚሩ ክሳብ 2 መጋቢት 2025 ብደረጃ ዞባ ኣብ 4 ንኡሳን ዞባታት ብዓይነቱ ዝተፈልየን ውዕውዕን መደባት ቅኑ ንባብ፡ ምርኢትን መሸጣን መጻሕፍቲ ኣካይዱ። ብፍላይ ኣብ'ታ መዲና ዞባ ዓንሰባ ዝኾነት ከተማ ከረን ከም መዛዘሚ ናይ'ቲ ዝቐጸለ ንጥፈታት ካብ 27 ለካቲት ክሳብ 2 መጋቢት ኣብ ርእሲ'ቲ ናይ ምርኢትን መሸጣን መጻሕፍቲ፣ ንውድድር ምህዞን ሰነዳን ፍርያቶም ዘቕረቡ መንእሰያት፡ ኣብ ኣዳራሽ ማእከል መንእሰያት ግራንድ ሆቴል ምርኢት ኣቕሪቡ። እዚ ብዝኮርናዮ ተመቓሪሑ ንምርኢት ክፉት ኮይኑ ዝቐጸለ ማንታ መደባት፡ ብዓይነቱ ዝተፈልየን ፈለምን ተመኩሮ'ዩ ነይሩ።

ሃ/ማ/መ/ተ/ኤ ዞባ ዓንሰባ ክለባትን ባህልን ንባብ ንምስሳን፣ ብደረጃ ሃገር ብኣብኡት ክጥቀስ ዝኽእል ንጥፈታት ኣብ ምኽያድ ይርከብ። ከም መቐጸልታ ናይ'ቲ ብጨናፍር ማሕበር እናተኣልየን ምክትታል እናተገበረሉን ኣብ ነፍሲ ወከፍ ንኡሳን ዞባታትን ኣብያተ ትምህርትን ዝካየድ ንጥፈታት፣ ካብ ዓመተ 2021 ጀሚሩ ዓመታዊ ምስ መሻርኽቲ ብምትሕብባር ኣብ ከተማ ከረን ምርኢትን መሸጣን መጻሕፍቲ ክካየድ ጸኒሑን ኣሎን። ብፍላይ ዝ ናይ ቅኑ ንባብን ምርኢት መጻሕፍትን መደብ፣ ከም ቀንዲ መሻርኽቲ ምስ ሚኒስትሪ ትምህርቲ ብምትሕብባር ዝካየዶ ኮይኑ፣ ብዚይካ እቶም ብፍኑው መንገዲ ምስ ወለዶም ዝመጹ፣ ቡብኣብያተ

ትምህርቶምን ክለባቶምን ተጠርኒፎም ዝመጽኡ ተመሃሮ ተራእዮም ሓልየም ከምዝርእዩ ይግበር። ብተወሳኺ ካልኦት ብውልቂ'ኳ'ቲ ምርኢት ክዕዘቡ፡ መጻሕፍቲ ክርእዩን ክገዝኡን ዝመጽኡ ወለዲ ተመሃሮ፡ ግዱሳት ኣንበብቲ መንእሰያትን ሰራሕተኛታትን ንኹሉ ጸታን ዕድመን ወካሊ ዝኾነ ተሳታፍነት'ውን ይንጸባረቕ። መደብ ምርኢትን መሸጣን መጻሕፍቲ ኣብዘን ዝሓለፋ ኣርባዕተ ዓመታት ብደረጃ ዞባ ኣብ ከረን ጥራይ ክካየድ ዝጸንሐ ኮይኑ፣ ሎሚዘበን ግን ኣብዘን ኣብ ማእመር ጸለም ጽርግያ ዝርከባ ንኡሳን ዞባታት ዓድተከሌዛን ዲላብርዕድን ሓጋዝን'ውን ስለዝተኻየደ ጽልዋኡ እናሰፍሐ ከይዱ።

ካብ ኣዳለውትን ኣወሃሃድትን ናይቲ መደባት ኣብ ሃ/ማ/መ/ተ/ኤ ዞባ ዓንሰባ ሓላፊት ክፍሊ ፕሮጀክት ወ/ሮ ሻምላ ጉብረኪዳን "እቲ ኣብ ምርኢት መጻሕፍቲ ዚግበር ጉስጓሳዊ ምድላውን ንጥፈታቱን ኣቓዲሙ ብመራኸቢ ብዙሃን'ውን ስለዝሕበር፣ ኣፍልጦ ሕብረተሰብ እናዓበየ መጺኡ እቲ ተሳታፍነት'ውን ብዓይነትን ብዝሕን እናዓበየ ይኸይድ ከም ዘሎ ዝምገምና ኣሎና" ትብል። ኣብዚ መደብ ምርኢትን መሸጣን መጻሕፍቲ ቀጻሊ ዓመታዊ ካብ ኣስመራ እናመጹ መሻርኽትን ተሳተፍትን ዝኾኑ፣ ምሕረተኣብ የውሃንስ ቤት መሸጣ መጻሕፍቲ ስቲት ስቴሽነሪ ኣቶ መሓመድ ኣሕመድ ኢብራሂም ዝተፈላለየ ትሕዝቶ ዘለዎ (ቋንቋ፡ ታሪኽ፡ ልብወለድ፡ ሃይማኖታዊ፡ ፖለቲካዊ፡ ኣካዳሚ...)፣ ንዋሕ ዕድመ ዝቐጸረ፡ ዘገልገለን ሓደሽን ኣዝዩ ኣጉዳሲ ሰፊሕን ሓበሬታታትን ዝሰንቕ ዓበይትን ነኣሽቱን መጻሕፍቲ፣ ብኣዝዩ ርትዓዊ ስሞዊ ዋጋታት ስለዝሸይጥ ብዙሕ ዓማዊልን ተዓዘብትን ዘለዎ እዩ። ብተመሳሳሊ ኢንጂነር ሃብቶም ኢያብ ዓመታዊ ንኹሎም ብኣካል ክመጽኡ ዘይክእሉ ደረስትን መጻሕፍቶም ንመሸጣ ከቕርቡ ዝደልዩን ወኪሉ ብምምጻእ ሰፊሕ ናቱ ኩርናዕ ዝሓዘ ምርኢት የዳሉ።

እቲ ዝዳሎ መጻሕፍቲ ንኣካዳሚ ብዘምልክት ካብ መዋእል ህጻናት ክሳብ 12 ክፍልን ንካልኦትን ኣብ ግምት ዘእተወ፣ ንኻልኦት ግዱሳት ኣንበብቲ'ውን ከም ዝንባለኦምን ምርጫኦምን ንመለሳ ንባበን ምድላብ ፍልጠትን ዘገልግል ሃብታም ትሕዝቶ ዘለዎ ብዙሕ ናይ ቀደምን ከምኡ'ውን እዋናውን ሓደስትን መጻሕፍቲ ብዓይነትን ብዝሕን ዘጠቓለለ እዩ። ካብቶም ኣቕረብቲ ምርኢት መጻሕፍቲ ኢንጂነር ሃብቶም "እቲ መደብ በብዓመቱ ጽልዋኡ እናሰፍሐ ይኸይድ ብምህላው ሎሚዘበን ኣቐዲምና ዘምጻእናዮ መጻሕፍቲ ወዲእና እናጠለብና ንወሰኽ ነይርና" ብምባል ይምስክር።

ኣብ ቅኑ ንባብን መጻሕፍትን ዞባ ዓንሰባ፣ ዓመታዊ ኣብ መኽፈቲ ይኹን ኣብ ማእከልን መዛዘምን ኩሉ ተዓቢ ብሃንቀውታ ዝጸበዩ ብዝተፈላለዩ ሱጥባበዊ ማሰናድኣታት ዝማዕረገ መደባት ይቃየድ። ከም ልሙድን ዝወተርን መደብ መመረቕታ ሓደሽ መጽሓፍ'ውን ኣሎ። ኣብ ናይ ሎሚዘበን መደብ መመረቕታ መጽሓፍ ሓለፊ ሃ/ማ/መ/ተ/ኤ ዞባ ዓንሰባ ሱጥባበውን ደራስን መንእሰይ ኣዚዝ በርኸተኣብ "ኣራን ሓፍንን" ብዝብል ኣርእስቲ ቀዳማይን ካልኣይን ክፋላት ዝሓዘ ክልተ መጻሕፍቲ ብሓንሳብ ኣመሪቑ። ኣብቲ ኣብ ኣዳራሽ ምምሕዳር ዞባ ዓንሰባ ዝተገብረ ድሙቕ ጽምብል ምምራቕ መጻሕፍቲ፣ ኣመሓዳሪ ዞባ ዝርከቦም ላዕለዎት ሓለፍቲ መንግስቲ ግንባርን ሰራዊትን ቤተሰብኡን ኣዕሩኽን ደራሲ፡ ደረስትን ሱጥባበውያንን ከምኡ'ውን ብሓፈሻ ኣፍቀርቲ ንባበን መጽሓፍን ዝኾኑ ዕዱማት ኣብ ዝተረኽብሉ ኢጋጣሚ እቶን ኣብ ህጻናት ኣተኩሮ ብምግባር ዝተደርሳ መጻሕፍቲ ንኹሉ ዕድመ'ውን ጠቓሚ ስንቅን ቁምነገርን ዝሓዘላ ምኳነን ኣስተማቕሮቲ ንባቡ ገምጋም መጽሓፍን ህያባን ዘቕረቡ ምኩራት መማህራንን ደረስትን ገሊጾም። ልዕሊ ኹሉ ከኣ ደራሲ ምስቲ ትንፋስ ዘይህብ ኩነታት ስርሑ ካብ ናይ ዕረፍትን ስድራን ግዚኡ ሰዊኡ ግብራዊ ኣብነት ክኸውን ብምኽኣሉ፣ ድልየትን ዝንባሌን እንተሃልዩ ኩሉ ከምዝከኣል ኣርእዩ። ብዮጉብሪ ከኣ ሳላዚ ዕውትን ሃናጽን መደብን ምትብባዕን ኣብ ዞባ ዓንሰባ በብእዋኑ ብሉጻትን ኣብነታውያንን ደረስቲ እናፈረዩ ይኸዱ ኣለው።

ከም መቐጸልታ ናይ'ቲ ዕሙር ንጥፈታትን ቅነን፣ ኣብ ናይ ሎሚዘበን መደብ ኣብ መማህራን ዘተኮረ ናይ ምውርራስ ተመኩሮ ውዱብ ዘተ ተኻይዱ። ኣብቲ ብዕለት 1 መጋቢት ቀዳም፣ ኣብ ኣዳራሽ ሳሮና ሆቴል ዝተወደበ መደብ ንኣመሳራርታን ኸኣ ዝበረ ብደሆታትን ተመኩሮን ትምህርቲ ኣብ ግንባር ሓልሓል (ኣሶማጥ) ዝገልጽ ብሀያው ማሰኻኽር ናይ'ቲ ውዕሎ ዝኾኑ ጉዳይም መማህራንን ሰጥባበውያንን

ተጋደልቲ መሳጢ ሓብራዊ ዘተ ቀሪቡ። እቲ ካብ ኣስመራ ብዝመጽኡን ኣብ ዞባ ዓንሰባ ብዝርከቡን መማህራን ኣብያተ-ትምህርቲ ኣሶማጥ ነር ብሰጥባበውን ኣዝናይን ኣገባብ ብመልክዕ ዋዛን-ቁምነገርን ዝቐረበ ኣገራምን መዛርን ተመኩሮ፣ ብኣላይነት ሓላፊ ጨ/ትምህርቲ ዞባ ዓንሰባ መም. ክፍላይ ዓንደሚካኤል ዝተመርሐ ኮይኑ፣ ንሰጥባበዊ መምህር መሓመድ ሰዒድ ዐስማን፡ ደራስን ሰጥባበውን መም. ጃዕፈር ሳልሕ፡ መምህርን ሓኪምን መም. ደርጋኣለም ወብ፡ ደራስን ተመራማርን መም. መሓመድ ዓብደላ ዘሳተፈ እዩ ነይሩ።

ኣብ መኽፈቲ ናይ'ቲ መደብ ኣመሓዳሪ ዞባ ዓንሰባ ኣምባሳደር ዓብደላ ሙሳ "መምህር ዓይኒ ሕብረተሰብ እዩ። ዓይኒ እንተዓዊሩ ኩሉ'ዩ ዝጽልምት። መምህር ማለት፡ ጸር ወላድን መንግስትን ዝተሸከመ ከቢድ ሓላፍነት ዘለዎ ቅዱስ ሞያዊ'ዩ" ብምባል በቲ ልሙድ ኣዘናጋዕን ምቕሉልን መሳጢ ኣቀራርባኡ፣ መምህር እታ ሃገር እትደልዮ ብቑዕ ዜጋ ዘፍሪ ዘምግብን ዝኸበረን ኣካል ሕብረተሰብ ምዃኑ ኣብሪሁ። ቀጺሉ'ውን ህዝባዊ ግንባር ካብታ ዝተመስረተላ ዕለት ጀሚሩ 'ዝተማህረ ይምሃር፡ ዘይተማህረ ይመሃር" ዝብል መሪሕ ቴማ ውድብ ሓዙ ብዕቱብ ከምዝሰርሓሉን ግብራዊ ወጽኢት ከምዝረኸበሉን ብኣብነታት ኣሰንዩ ላህመታዊ ጸብጻብ ኣጀማምራ ብደሆታትን ኩነታትን ትምህርቲ ኣብ ሰውራ ገሊጹ።

ብዘይካ'ዚ እውን ሃ/ማ/መ/ተ/ኤ ዞባ ዓንሰባ፣ ቀጻሊ ብኢጋጣሚ ቅኑ ንባብ ኣብ ዝዑብሮ ምድላዋት ብውሑዱ ሓደ ህቡብ ደራሲ ወይ ሰጥባበዊ ዓዲሙ ብህላውን ሰጥባበውን መደባት ኣብ ዝድመቕ መድረኽ፣ ተመኩሮኡን ካልእ ኣገዳሲ እዋናዊ መልእኽትን የመሓላልፍ። በዚ መሰረት ኣብ ውሽጢ እዘን ዝሓለፋ ተኸታተልቲ ሓሙሽተ ዓመታት ኣብ ዝዳለዎ መድረኻት፣ ብደረጃ ሃገርና ህቡባት ደረስቲ ኣለምሰገድ ተስፋይ፡ ተስፋጽዮን ገብረኣብ፡ ሰልስቲኦም ሰለሙናት (ሰለሞን ድራር፡ ሰለሞን ጸጋዬ፡ ሰለሞን በርሀ) ኣብ መድረኽ ኣቕሪቡ። ኣብ ናይ ሎሚዘበን መደብ ከኣ ህቡብ ሰጥባበዊ ደራሲ ጉጥሚን ጋዜጠኛን ሳሙኤል ጉብረኣዶናይ ኣብ ጽምብል ፈንቅል 2025 ዘቕረባ "ሻዓብያ" እትብል ግጥምን ብፍሉይ ምስቲ መደብ ሓብራዊ ዘተ መማህራን ኣሰንዩ ከኣ "መምህር" ብዝብል ኣርእስቲ ዘዳለዋ ፍሉይ ጦብላሕታ ዝሕደረትን ሓያል መልእኽቲ ዘመሓላለፈትን መሳጢት ግጥሚ ኣቕሪቡ።

ምስሳን ባህሊ ንባብ ብሓፈሻኡ ብደረጃ ሃገር ብፍላይ ከኣ ብሚኒስትሪ ትምህርትን ሃ/ማ/መ/ተ/ኤን ልዑል ኣቓልቦ ተዋሂብዎ ዝሰርሓሉ ዘሎ መደብ እዩ። ብደረጃ ሃገር ከኣ ዝ መደብ'ዚ ብዕቱብን ብተኸታታሊን ሐዙ ዝጥፈሉ ዘሎ ሃ/ማ/መ/ተ/ኤ ዞባ ዓንሰባ ጥራይ ምኻኑ ክምጉስ ዝግበኦን ብኻልኦት'ውን ክሰዓብ ዘለዎን ዕውት ስራሕ እዩ። ምኽንያቱ ብዘይ ንባብ ትምህርቲ የለን - ብዘይ ትምህርቲ ከኣ ንቕሓት፡ ዕብየት፡ ህንጻ ኩነት ምዕባለን ልምዓትን የለን። ዘንበበ ይዕንበብ!

ንቑሕ ደበና

ሄለን መኸታ

ጽልዋ ኣተዓባብያ ኣብ ምዕባለ ብልሒ ሓንጎል

በሊሕ ኣእምሮ ዘለዎ ቈልዓ፡ ምስ ዓበየ በሊሕ ኣእምሮ ዘለዎ እኹል ሰብ ይኸውንዶ?

ደረጃኡ ይፈላለ ይኸውን እምበር፡ ዳርጋ ኩሉ ምስ ምሉእ ጥዕናኡ ዝተወልደ ቈልዓ፡ በሊሕ ኣእምሮ ሒዙ እዩ ዝውለድ። ገለ ቈልዑ ኣብ ምብህሃልን ምልኪ ቋንቋን ዝያዳ ብልሒ ክህልዎም እንከሎ፡ ገለ ከኣ ኣብ ምዝካር ሓያላት ይኾኑ። እቲ ርኡይ ፍልልይ ግን ኣብ መንጎ ቈልዑ ዘይኮነ ኣብ መንጎ ቈልዓን እኹል ሰብን እዩ ዝርአ። እኹል ሰብ ካብ ቈልዓ ዝለዓለ ብልሒ ከማዕብል ዋላ ይኽእል፡ ብመንጽር ዕድመ ክዕቀን እንከሎ፡ እቲ ቈልዓ ኣብ ዕድመኡ ዝያዳ ዝበለሐ ክኸውን ይኽእል እዩ። ስለዚ፡ ዕድመ በይኑ ንምዕባለ ብልሒ ኣእምሮ ክጸሉ ኣይክእልን እዩ። ብዘይካ'ቲ ብባህሪ ዝካየድ ናይ ምዕባለ መስርሕ፡ ካልእ ጽልዋ'ውን ወሳኒ ተራ ክጻወት ይኽእል እዩ። ጽልዋ ኣከባቢ፡ ትምህርቲ፡ ኣተዓባብያ፡ ኣካላውን ስነ-ኣእምሮኣውን ጥዕና፡ ወዘተ ንምዕባለ ብልሒ ኣእምሮ እንተ ዘይሓጊዙ፡ በሊሕ ዝነበረ ቈልዓ፡ ምስ ዕድመ ምውሳኽ ብቕዓቱ እናጉደለ ክኸይድ ይኽእል።

ሓደ መዓልቲ፡ ሓደ ዝፈልጦ ሰብ ምስ ሓንቲ ኣዝያ በላሕ፡ ጓል ሓሙሽተ ዓመት፡ ቈልዓ ኣላለየኒ። እታ ቈልዓ ብመጽር ዕድመኣ ኣብ ቋንቋ፡ ዝኸረትን ሕሳብን ካብ መዘኑኣ ልዕል ዝበለ ብቕዓት ነበራ። ኣብቲ ግዜ'ቲ ብቛንቋ እንግሊዝኛ ዝተጻሕፈት ንእሽቶ ናይ ቈልዑ መጽሓፍ ብምትርጓም፡ ምስ ስድራኣ ተረዳዲኣ ከተሕትማ ትሸባሸብ ነበረት። ምስታ ጓል ሓምሳ ዓመት ኮይና እትስምዓካ ቈልዓ ንገለ ሰዓታት ኣዕሊለ። ብዘይካ በልሒ ሓንጎላ፡ ምስ ስድራቤታ ዝነበራ ዝምድና'ውን ዝምስገን ነበረ። ናይ ኣደኣ ተገዳስነት፡ ብፍሉይ፡ ኣብ ምዕባለ ሓንጎል

እታ ቈልዓ ልዑል ተራ ከም ዝነበሮ ተገንዚበ። እታ ኣደ ጓላ በሊሕ ኣእምሮ ከም እትውንን ብኸመይ ከም ዝፈለጠት ምስ ሓተትኩዋ፣ ንሳ'ውን ተመሳሳሊ ብልሒ ኣእምሮ ከም ዝነበራ ወለዳ ይሕብሩዋ ከም ዝነበሩ ነገረትኒ። እንተኾነ፡ ንምዕባለኣ ብፍሉይ ተገዲሱ ዝከታተል ስለ ዘይነበረ፡ ምስ ዓበየት ብቕዓታ ከም ዝጎደለ ሓበረት። ህጻን ጓል ኣብ ቋንቋን ዝኸረትን ሕሳብን ቅልጡፍ ምዕባለ ምስ ኣርኣየት ግን ከም ናታ ዕድል ከየጋጥማ ፍሉይ ኣተኵሮ ክትገብረላ ከም ዝወሰነት ሓበረትኒ። ውላዱ ዘይፈቱን ብሊሕ ክኾነሉ ዘይደልን ወላዲ ኣሎ ክበሃል እኳ እንተ ዘይተኻእለ፡ ንምዕባለ ብልሒ ሓንጎሎም ዝግበር ጻዕሪ ግን ውሑድ እዩ። ስለዚ፡ ንምዕባለ ብልሒ ሓንጎል ደቅና ክሕግዝ ዝኽእል ኣገባብ ኣተዓባብያ እንታይ ይመስል ክንርኢ ኢና፤

1- ኣእምሮ ዘነቓቕሕ ከባቢ ምውዳድ

- መጻወቲ ንብረት፤

ቈልዑ ክጻወቱ ከለዉ ዝጥቀሙሉ ንብረት ንቐጅለት ዝሕግዝ ምስ ዝኸውን፡ ኣብ ምዕባለ ብልሒ ኣእምሮ ሓጋዚ እዩ። ናይ ስእሊ፡ ሙዚቃ፡ ዝገጣጠም መጻወትን ካልእ መሳርሒታትን፡ ንዝተፈላለየ ክፋል ሓንጎል ብምንቕቓሕ ብልሒ ኣእምሮ ከዕቢ ይኽእል።

- ክፉት ቦታ ምውዳድ፤

ቈልዑ ኣብ ውሽጢ ገዛ ምዕባጥ ንዕቤት ሓንጎል ቀያዲ እዩ። ስለዚ ቈልዑ ኣብ ክፉት ቦታ ክጻወቱ ምፍቃድ፡ ናይ ምድህሳስን ሓድሽ ነገር ናይ ምምሃርን ዕድል ከበርኽ ይኽእል።

- ባህርያዊ ቦታ ምውዳድ፤

ቈልዓ ምስ ኣግራብ፡ ኣታኽልቲ፡ ሓመድ፡ እንስሳታትን ካልእ ባህርያዊ ኣከባብን ምልላይ፡ ንጥዕና ኣእምሮኡን ብልሓዊ ምዕባለኡን ኣገዳሲ እዩ።

2- ክድህሰሱን ክመራመሩን ምትብባዕ

- ጌጋ ክፍጽምን ካብ ጌጋኡ ክመሃርን ዕድል ምሃብ፤

ጌጋ ንቡር ምዃኑን ካብ ጌጋ ክንመሃር ከም ዘለናን ክርድኡ ዕድል ምፍጣር፡ ቈልዑ ብዘይ ፍርሕን ስክፍታን ክፍትኑን ሽግራቶም ክፈትሑን የኽእል። ዝያዳ ዝፈተኑን ነጻ ዝኾኑን ዝያዳ ብተመኩሮ ይዓብዩ።

- ነጻ ግዜ ምውዳድ፤

ቈልዓ ልክዕ ከም እኹል ሰብ ብመደብ ክኸይድ ምግዳድ፡ ንምዕባለ ኣእምሮ ቀያዲ እዩ። ቈልዓ ክድህሰሶን ክፈልጦን ዝደሊ ብዙሕ ነገራት ስለ ዘለዎ፡ ኣብ ገለ ግዜ ነጻ ምስዳድ ኣገዳሲ እዩ።

- ናይ ምውሳን ናጽነት ምሃብ፤

ኩሉ'ኳ እንተ ዘይተባህለ፡ ንውሱን ግዜ ወይ ንጥፈታት ናይ ምውሳን ናጽነት ክወሃቦም የድሊ። እዚ ኣገባብ ናይ ምውሳን ብቕዓቶም ኣብ ምዕባይ ዓቢ ተራ ኣለዎ።

3- ናይ ህንጥዩነትን ኣግርሞትን ባህሪ ክዕብዩ ምሕጋዝ

- ሕቶ ክሓቱን ህየሳዊ ኣተሓሳስባ ከማዕብሉን ምትብባዕ፤ ሕቶ ክሓቱን ካብቲ ልሙድ ዝኾነ ኣረኣእያ ዝተፈልየ ኣጠማምታ ከማዕብሉን ምትብባዕ ዝያዳ ንኽፈልጡን ንኽመሃሩን ይሕግዝ። ኣብ ከባቢኦም ዝርከብ እኹል ሰብ ከኣ መልሲ ክህቦምን በቲ ፍሉይ ኣጠማምታኦም ከተባብዖምን ኣገዳሲ እዩ።

- ንሓድሽ ጥፈታትን ተመኩሮን ምልላይ፤

ኣብ ተመሳሳሊ ንጥፈትን ተመኩሮን ጥራይ ምስ እንጸምዶም፡ ኣብ ምዕባለኦም ዝኾነ ለውጢ ከምጽኡ ኣይክእሉን። ስለዚ፡ ሓድሽ ፍልጠት፡ ጥበብን ባህርን ዘጥርዩሉ ሓድሽ ተመኩሮን ንጥፈታትን ከም ዝረኽቡ ምግባር፡ ንምዕባለ ኣእምሮኦም ሓጋዚ እዩ።

- ሽግራት ክፈትሑ ምትብባዕ፤

ቈልዓ ዝኾነ ነገር ክገብርን ክሓስብን ከም ዘይክእል ሓሲብካ ካብ ኩሉ ነገር ምዕቃብ፡ ንምዕባለ ኣእምሮኡ ሓጋዚ ኣይኮነን። ቈልዓ ብዓቕሙ ክሰርሖን ክፈትሖን ዝኽእል ሽግር፡ ብመልክዕ ጸወታ ወይ ዕዮ-ገዛ ምሃብ፡ ኣብ መጻኢ ሽግሩ ክፈትሓሉ ዘኽእል ብልሒ ከዕቢ ይሕግዝ።

ንቈልዑ ብ'መለክዒ እኹላት ሰባት' ገይርካ ምምዛን፡ ሓደ ካብቲ ደጋጊምና እንፍጽሞ ጌጋ እዩ። ቈልዓ ከም እኹል ሰብ ክዛረብ ስለ ዘሰማዕናዮ፡ ከም እኹል ሰብ ክሓስብ ይኽእል እዩ ኢልና ክንድምድን ክንጸባጸቦን ኣይግባእ እዩ። ንዘበዝሐ በላሕቲ ቈልዑ ዘጓንፎም ብድሆ፡ እኹላት ሰባት ቈልዑ ምዃኖም ረሲዖም ከም ዓበይቲ የዕልሉዎም፡ ይግስጽዎምን ልዑል ትጽቢት የንብሩሎምን። በሊሕ ቈልዓ ብትምህርትን ሞያን ተሓጊዙ፡ ዓቕሙ እናኣዕበየ ኣብ ዝለዓለ ደረጃ ንኽበጽሕ፡ ኣብ ከባቢኡ ዝርከቡ እኹላት ሰባት ዝገብሩሉ ኣልያ ኣገዳሲ እዩ። ስለዚ፡ ናይ ሎሚ በሊሕ ቈልዓ፡ ናይ ጽባሕ በሊሕ እኹል ሰብ ምእንቲ ክኸውን፡ ንምዕባለ ብልሒ ኣእምሮ ኣብ ግምት ዘእተወ ኣልያ ክንገብረሉ ይግባእ።

ካብ ተካል ሰብ ፡ ናብ ተካል ኣርተፊሻላዊ ብልሒ

ሓደ ዓቢ ናይ ተክኖሎጂ ትካል፡ ኣወዓዊዑ ዝዘርግሖ ገጽ ዘለሊ ሰለስተ ኮምፒዩተራዊ ፕሮግራም፡ ብሕብሪ ገጽን ጾታን ኣድልዎ ከም ዝገበረ ኣብ ሓደ መርበብ ሓበሬታ ተገሊጹ። ኣብቲ ምርምር፡ እዚ ሰለስተ ፕሮግራማት ኣብ ጸዓዱ ደቂ ተባዕትዮ ካብ 0.8 ሚእታዊት ዘይበዝሕ መጠን ጌጋ ኣርእዩ። ኣብ ጸሊም ሕብሪ ቈርበት ዘለወን ደቂ ኣንስትዮ፡ ኣብ ቀዳማይ ፈተነ ናብ 20 ሚእታዊት መጠን ጌጋ ደይቡ። ኣብቲ ዝተረፈ ክልተ ፈተታት ከኣ ክሳብ 34 ሚእታዊት ጌጋ ፈጺሙ። ንጻዕዳ ወዲ ተባዕታይ እናኣለለየ ንጸላም ጓል ኣንስተይቲ ግን ከመይ ኣቢሉ'ዩ ዝጋጊ? እዚ ፕሮግራም፡ ዝተዋህቦ ገዚፍ መጠን ሓበሬታ ተጠቒሙ መልክዕ ሰብ ከለሊ'ዩ ተዓሊሙ። ናይ ተክኖሎጂ ትካላት ዘፍርያኦ ፕሮግራማት፡ ብቕዓቱ ኣረጋጊጸን ናብ ዕዳጋ ከም ዝዘርግሓ ይሕብራ። ንኣብነት ኣብ ኣመሪካ ዝርከባ ናይ ተክኖሎጂ ትካላት፡ ፍርያተን 97 ሚእታዊት ዝተኣማምን ምዃኑ ይገልጻ። ኣብተን ትካላት፡ ደቂ ተባዕትዮ ልዕሊ 77 ሚእታዊት፡ ጸዓዱ ከኣ ልዕሊ 83 ሚእታዊት እዮም። ስለዚ፡ ጾታዊ ኣድልዎ ዘለዎን ዓሌተኛን ሰብ ዝሰርሖ ፕሮግራም፡ ተመሳሳሊ ጽልዋ ክህሉዎ ይኽእል ማለት ድዩ? ኣርተፍሻላዊ ብልሒ፡ ብባህሪ ናይቲ ዝሰርሖ ሰብ ክጽሎ ይኽእል ድዩ?

ኣርተፍሻላዊ ብልሒ ብንእህቦ ሓበሬታ እዩ ዝዓዩ። ጾታውን ዓሌታውን ኣድልዎ ዘለዎ ሓበሬታ ምስ እንህቦ፡ ከም ሰብ ፈላላዩ ኣገባብ ክጥቀም ይኽእል። እዚ ዝተጠቕሰ ገጽ ሰብ ዘለሊ ፕሮግራማት ዝገበሮ ጌጋ፡ ብጻዓዱ ደቂ ተባዕትዮ ስለ ዝተሰርሐ ከይከውን ተባሂሉ ብበይኑ ጾታን ዓሌትን ዝሓቘፈ ጋንታ ዳግማይ ተፈቲኑ። እንተኾነ፡ እቲ ውጽኢት ዳግማይ ፈላላዩ ኮይኑ ተረኺቡ። እቲ ምኽንያት ከኣ ኣብ ፈተነ ዝተዋህበ ሓበሬታ ኣድልዎ ስለ ዝነበሮ እዩ። እቲ ፕሮግራም ተሰሪሑ ምስ ተወደአ፡ ንፈተነ ዝጥቀምሉ ዝነበሩ ገጽ ናይ ጻዕዳ ዝሕብሩ ወዲ ተባዕታይ ስለ ዝነበረ፡ ኑቶም ካልኦት ከለሊ ኣይከኣለን። ተመሳሳሊ ጸገም'ውን ኣብ ካሜራታት ይረአ እዩ። እዘን ምዕቡላት ኢልና እንገዝአን ሞባይላትን ካሜራታትን፡ ጻዕዳ ሕብሪ ቈርበት ብዘለዎ ሰብ ተፈቲነን እንተ ተሰሪሐን፡ ኣብ ጸሊም ዝሕብሩ ሰብ ዝተፈለየ ውጽኢት ከርእያ ግድን እዩ። ስለዚ ተክኖሎጂያዊ መሳርሒታት፡ ዋላ ደኣ ህይወት ኣይሃልዎ እምበር ካብቲ ንሕና እንህቦ ሓበሬታ ሓደ ባህሪ ከጥርን መቐጸልታ ኣድልዎ

ክኸውንን ይኽእል እዩ።

ነዚ ንምውጋድ እንእክቦን እንጥቀመሉን ሓበሬታ፡ ካብ ኣድልዎ ነጻ ዝኾነ ክኸውን ኣገዳሲ እዩ። ብዓቢኡ ግን ንሕብረተሰብና ዘገልግል ፕሮግራማት፡ ባዕልና ኣብ ምምሃዝን ምስናዕን ክንዋፈር የድሊ። ኣብ ካልእ ሃገር ዝሰራሕ ተክኖሎጅያዊ መሳርሒታት ማሕበረ-ቊጠባዊ ድሕረ-ባይታኦም መሰረት ዝገበረ እዩ። እቲ መሳርሒታቶም ከገልግለና ይኽእል ይኸውን። እንተኾነ፡ ጕድኒ ጕድኒ'ቲ ጽባቐ፡ ናይ ሰራሒኡ ምስሊ፡ ባህሪ፡ ኣበር፡ ወዘት ክማላእ ይኽእል እዩ። ስለዚ፡ ንኣና ዘገድስን ንሽግራትና ዝፈትሕን ተክኖሎጂያዊ መሳርሒ ባዕልና እንተ ሰራሕና ይሓይሽ።

ስፖርት

ኣብርሃም ዮሃንስ

ፍትሓዊት፡ ትደምቕ ዘላ ኮኾብ

ብልጽቲ ተጻዋቲት ሃገራዊ ሊግ ክለባትን ዞባታትን

ናብ ስታድዩም ኣስመራ ዝመላለሱ፡ ነታ ቀጽሪ 16ን 17ን ማልያ ደንደንን ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራን እትለብስ ብሉጸ ደምጺ 'ኮኾብ' ክብልዋ ኣይሸገሩን። ኣብ ማስመር ምክፍፋል ካብ ዝጻወታ ስፖርታውያን ስማ ኣብ ቅድሚት ክርቋሕ ግድን'ዩ። ብውልቒን ብጋንታን ተገናጺፉቶም ዘላ ዓወታት ካብቲ ንየማ ዘዕዘዘ ወጽኢት'ዩ፡ ፍትሓዊት የሃንስ።

ፍትሓዊት፡ ካብ ኣቦኣ የሃንስ ጸጉ፡ ኣዲኣ ምንያ ጉብሩ ኣብ 2004 ኣብ ምምሕዳር ጉዳይፍ ኣስመራ ተወሊዳ። ፍቕሪ ኩዕሶ እግሪ ኣብ ቤታ እያ ረኺባቶ፣ ወላዲኣ ደጋፊ ማንቸስተር ዩናይትድን ናይ ጥዑና ኩዕሶ እግሪ ዝጻወትን እዩ። ንሳ'ውን ኣሰር ወላዲኣ ብምስዓብ ኣብ ከባቢ ገዛውታ ኩዕሶ ምጽዋት ጀመረት። ፍቕሪ ኩዕሶ ማዕረ ኣካላዊ ዕብየታ እናዓበየ ምስ መጸ፡ ኣብ መጀመርታ ቤት ትምህርቲ መረብ ተመሃሪት ሳልሳይ ክፍሊ እንከላ ንቤት ትምህርታ ወኪላ ክትጻወት በቒዓ። ኣብ ኩዕሶ እተንጸባርቖ ዝነበረት ምልክት ተወህቦ ከም ዘሎዋ ምስክር ክኸውን ጀመረ። ብቐዓታ ዝተመልከቱ ረዘነን ዳኒኤል (ምጡሽ)ን ናብ ናይ ምምሕዳር ጉዳይፍ 'ግራስ ሩት' ክትጻወት ጸውዕዋ። ዘሎዋ ፍቕሪ ኩዕሶ ደገፍ ስድራቤታ ተሓዊስዎ ብርኡይ ዘዕዙብ ብቐዓት ክተማዛዝብ ጀመረት። ኣብ ክሊ ዕድመ 12-13 ድማ ንምምሕዳር ጉዳይፍ ወኪላ ክትጻወት ጀመረት። ቀጺላ ናይታ ኣብ ክሊ ዕድመ 14-15 ዋንጫ ዞባ ማእከል ክትዓትር ዝበቕዐት ጋንታ ምምሕዳር ጉዳይፍ ኣባል ብምኳን ተጻወተት። ፍትሓዊት፡ ኣብ ዝተጻወተቶ ክሊ ዕድመ ክትጉልሕ ኣይተሸገረትን። ማእከል ሜዳ ተቐጺጺራ ኳሶ ዝኸሩና ከዓሳሱ ኣብ ምቕራብ ንተኸላኸልቲ ኣብ ምሕጋዝ ንግደኦት ማእከል ሜዳ ሓዘት። በዚ ኸኣ ኣባል ናይ'ታ ኣብ ቀዳማይ ደቪዥን እትጻወት ጋንታ ምምሕዳር ጉዳይፍ ኮነት፡ ንኻልኣይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ ሓሊዩ ብምውካል እውን ክትጻወት በቕዐት።

ፍትሓዊት፡ ዝበረኸ ክእለታ ተመሪጻት ኣኽፋሊት ክትከውን ስለ ዘኽኣላ፡ ኣብ 2019 ንዞባ ማእከል ወኪላ ኣብ ሃገራዊ ውድድር ዞባታት ክትጻወት በቕዐት። ምስ ደቂ ጋንትኣ ብዘንጸባረቕቶ ጥዑብ ጸወታ ኸኣ ዞባ ማእከል ሻምፕዮን ናይ'ቲ ውድድር ኰይና። ቀጺላ ኣባል ናይ'ታ ካብ ኩሉን ዞባታት ዝተመረጸት ጋንታ ብምኳን ናብ ሳዋ ብምኻድ ጸወታ ኣካየደት። ርኡይ ዕቤት ዘንጸባረቐት ፍትሓዊት፡ ኣባል ሃገራዊት ጋንታ ትሕቲ 15 ዓመት ብምኳን ንመጀመርያ ግዜ ማልያ ሃገራዊት ጋንታ ለቢሳ ኣብ ዩጋንዳ ተጻወተት። ኣብ ምክፍፋል ዘሎዋ ክእለት ዓይኒ ኣኪይድኑቲ ስፖርት ክለብ ደንደን ስለ ዝሰሓባ፡ ካብ ጉዳይፍ ናብ ደንደን ተሰጋገረት። ኣብ ደንደን'ውን ቀዋሚት ተሰላፊት ክትከውን ኣይተሸገረትን። ፍትሓዊት ምስ ደንደን ብምኳን ጽዋእ ሻምፕዮን ዞባ ማእከልን ዋንጫ ናጽነትን ዓተረት። በዚ ከይተሓጸረት ኣባል ዓበይን ትሕቲ 20 ዓመትን ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ብምኳኑ፡ ንሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ወኪላ ኣብ ኢትዮጵያ፡ ብሩንዲ፡ ታንዛንያ፡ ዩጋንዳ ጸወታ ኣሰላሲላ።

እዛ ሓላፍነት ማእከል ሜዳ ክለብ ደንደንን ሃገራዊት ጋንታን ተሰኪማ እትጻወት ኮኾብ ስፖርተኛ፡ ዓወት መጻዕዘታ ካብ ዝኸውን ሓጸር ኣይገበረትን። ኣብ 2023 ኣብ ዝተኻየደ ሊግ ዞባታት፡ ንዞባ ማእከል ወኪላ ኣብ ዘካየደቶ ጸወታ ብልጽቲ ተጻዋቲት ናይ'ቲ ሊግ ብምኳን ጋማ ዓወት ኣሰረ። ኣብ 2024 እውን ኣብ ሻምፕዮን ዞባ ማእከል ኣብ ብርክት ዝበለ ግጥማት፡ ብልጽቲ ተጻዋቲት ናይቲ ዕለት ብምኳን ክትርቋሕ ከላ፡ ክለብ ደንደን ኣብ ዝሃቦ ሽልማት ብሉጽ ስፖርተኛ፡ ፍትሓዊት ሓንቲ ካብቶም ናይ 2024 ብሉጻት ስፖርተኛታት ብምኳን ሽልማት ዓተረ። ኣብዛ ድሮ ሰለስተ ወርሓት ኣልዒልና ዘሎና 2025 ድማ፡ ሃገራዊ ፌደረሽን ኩዕሶ እግሪ ኤርትራ ዝወደቦ ሊግ ክለባትን ዞባታትን፡ ክለብ ደንደን ብጋንታ ካብ ዝበረቶ ምድኑብ ጸዋእ ከተልዕል እንከላ፡ ፍትሓዊት ድማ ብውልቂ ብልጽቲ ተጻዋቲት ተባሂላ ተሸሊማ።

ንኒ እናደኾቕት ዝዕበየት ፍትሓዊት፡ ፖግባ ዝምስጥ ተጻዋታይ ምኻኑ'ያ እትገልጽ። እዛ ትደምቕ ዘላ ኮኾብ፡ ስድራቤታ፡ ኣብ ጉዳይፍ ሰሪት ዘተሓዘዛ ረዘነ፡ ዳኒኤል (ምጡሽ)፡ ከምኡ'ውን መ/ም ደምሳስ ተኽስተ፡ ስታፍ ኣሰልጠንቲ ክለብ ደንደን፡ ኮሚተ ስፖርት ክለብ ደንደን፡ ጉ/ሓ/ሚኒስትሪ ምክልኻል ኣብ ዕብየታ ልዑል ግደ ከም ዘዘጻወቱ ብምግላጽ፡ ፕሮፈሽናል ተጻዋቲት ብምኳን ስማን ስም ሃገራን ንኽተጻውዕ ከም ወትሩ ኣብ ጎና ብምኳን ክድግፉዋ ትምሕጸን።

ብንያምን ናትናኤልን ናብ ሚላን ሳን - ሬሞ

ኤርትራውያን ተቐዳደምቲ ብሽክለታ ብንያም ግርማይን ናትናኤል ተስፋጽዮንን፡ ኣብቲ ኣብ ናይ 'ዩሲኣይ' ካላንደር ዝወሓ ናይ ሓደ መዓልቲ ውድድር ሚላን ሳን-ሬሞ ክሳተፉ እዮም።

እዚ ጸባሕ 22 መጋቢት ካብ ፓቪያ ተበጊሱ ኣብ ሳን-ሬሞ ዝዛዘም ውድድር፡ 300 ኪሎሜትር ክሸፍን'ዩ። ኢንተር ማርሽ ዋንቲ ካብዚ ካልኣይ ወላዱ ንምሕቋፍ ውድድሩ ኣቋሪጹ ናብ ኣስመራ ተመሊሱ ዝቖየ፡ ናይ 2024 ዘር ፈረንሳ ዕውት ቀጠልያ ማልያ ብንያም ግርማይ፡ ኣብዚ ናይ ቀዳም ጸወታ ዓወት ክትረኽብ ትጽቢት ገይራ ከም ዘላ ሓብሪ። ብንያም ብወገኑ ኣዚ ደርማስ ውድድር ሚላን ሳን-ሬሞ ክዕወተሉ ዝለዓለ ሕልሙ ምኻኑ ገሊጹ። ኢንተር ማርሽ ይኹን ብንያም ግርማይ ኣብዚ ፈለሙ

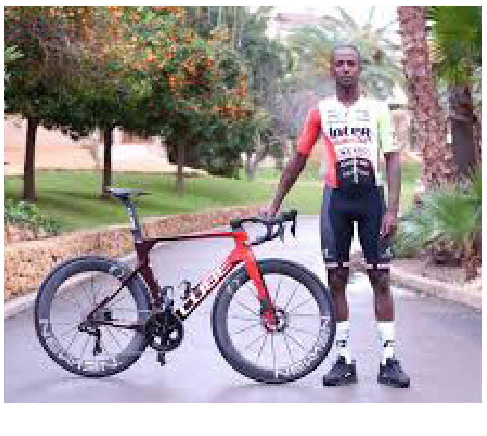

ዘሎ ስፖርታዊ ወቕቲ ዛጊት ዝኾነ ዓወት ብዘይምምዝጋቦም፡ እዚ ናይ ጸባሕ ቀዳም ውድድር ክፉቲ በሪ ክኸውሎም ልዑል ሃንቀውታ ኣሕዲሮም ይርከቡ። ብንያም ኣብዚ ውድድር እቲ ብ2022 ዝሓዞ መበል 12 ደረጃ ናይዛ ክሉብ ዝለዓለ ወጽኢት ኰይኑ ይርከብ።

ኣባል ክለብ መቪስታር ናትናኤል ተስፋጽዮን እውን ንኽለቡ ወኪሉ ኣብዚ ናይ ጸባሕ ውድድር ክሳተፍ'ዩ። ናትናኤል ኣብ 2023 ኣብ ላምባርዲያ ዘመዝገቦ መበል 84 ደረጃ፡ ዝለዓለ ወጽኢት ናይ 'ክላሲክ' ውድድር ኰይኑ ተሰኒዱሉ ኣሎ።

ሚላን ሳን-ሬሞ እቲ ዝውሓ ናይ ክላሲክ ውድድር ክኸውን እንከሎ፡ ናይ ሹኣ ተወዳደርቲ ከዕውቱሉ ካብ ዝኽእሉ ሓደት ውድድር ድማ'ዩ። ኣብ መወዳእታ ናይዚ ውድድር ዝርከብ ክልተ ዓቐብ ድማ፡ ንተቐዳደምቲ ክፍትንኦም መጥቃዕቲ ክረኣየለንን ትጽቢት ይግበር። ዝ ካብቶም ሓሙሽተ ዓርሞሽሽ ናይ ክላሲክ ውድድር ኣብ ቅድሚት ዝስረዕ ሚላን ሳን-ሬሞ፡ ዝሓለፈ ዓመት ጃስፐር ፊልፕሰን ተዓዊቱሉ ነይሩ።

ሓድሽ መዋእል ሃገራዊት ጋንታ እንግሊዝ ይፍለም

ድሕሪ ሰሸን ጎራን ኤሪክሰንን ፋብዮ ካፔሎን መንበር ምስልጣን ሃገራዊት ጋንታ እንግሊዝ ዝተረከበ ሳልሳይ 'እንግሊዛዊ ዘይኮነ ኣሰልጣኒ' ቶማስ ቱኸል፡ ከመዝገቦ ዘሎዎ ረዚን ወጽኢት ጸሩ ሉሚ ፈላሚ ጸወታኡ ከሳልስል እዩ።

'ሰለስተ ኣናብስ'፡ ኣብ ትሕቲ ጋረዝ ሳውዝጌት፡ ኣብ ፍርቂ ፍጻመ ዋንጫ ዓለም 2018 ክትበጽሕ እንከላ፡ ኣብ 2021ን 2024ን ከኣ ኣብ ናይ ፍጻመ ጸወታ ዋንጫ ኤውሮጳ በጺሓ ኣብ ክልቲኡ ድማ ተሳዒራ። እዚ ወዲ 51 ዓመት ጀርመናዊ ኣሰልጣኒ ዝ ታሪኽ ብምርዳእ፡ ንሃገራዊት ጋንታ እንግሊዝ ጸዋእ ዋንጫ ዓለም 2026 ከዕትራ ብምባል ናይ 18 ኣዋርሕ ኮንትራት ከቲሙ ይርከብ።

ንቸልሲ፡ ዕውትቲ ሻምፕዮንስ ሊግ

2021 ክትከውን ዘብቅዓ ቱኸል፡ ንፓሪሻያ ዶርትሞንድ፡ ባየር ሙኒክ፡ ፒኤስጂ ዝዓመም ምኩር ኣሰልጣኒ'ዩ።

ኣብ ምጥቃዕ ዝተመርኰሰ ልክዕ ከም ናይ ክለባት ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ኣጻዋውታ ዘሎዋ ሃገራዊት ጋንታ ክሃንጽ ተበጊሱ ዘሎ ቱኸል፡ ኣብ ፈላሚ ክልተ ርክቡ ፍኽስ ዝበለ ግጥማት ከካይድ እዩ፣ ሉሚ ዓርቢ ምስ ኣልባንያ፡ ሰኑይ ምስ ላቲቫ።

ቶማስ ቱኸል፡ "ኣብስና ካብ ታሪኽ ናጻ ክንንብሩ ኣሎና፡" ብምባል ንሓድሽ መዋእል ሃገራዊት ጋንታ እንግሊዝ ነብራትን ሓደሽትን ተጻወቲ ኣኽቲቱ ውድድራቱ ይፍልም።

ማእከል - ስልጠና ኣሰልጠንቲ ኣትለቲክስ ተዋዊቡ

ፌደረሽን ኣትሌቲክስ ዞባ ማእከል፡ ብደረጃ 'ፕሪ ለቨል ዋን' ዘሰልጠኖም ኣሰልጠንቲ ትማሊ ሓሙስ ኣብ ስታድዩም ኣስመራ ኣመረቖ።

ኣብቲ ካብ ዕለት 11 ክሳዕ 20 መጋቢት ብኢንስትራክተር ሊቨንግስተን ኣብርሃምን ፍጹም የማንን ዝተወሃበ ስልጠና፡ ሰልጠንቲ ብኽለሰ ሓሳብን ግብርን ዝተሰነየ ናይ ትራክን ተግባራት ሜዳን ስልጠና ቀሲሞም። እዚኣም ናይ ዓሰርተ መዓልቲ ናይ ኣሰልጠንቲ ስልጠና ዝቐሰሙ 26 ሰልጠንቲ፡ ነብራት ኣትሌታትን መምሃራን ኣብ ዞባ ማእከል ዝርከብ ኣብያተ ትምህርትን እዮም።

ኣብቲ ናይ ምምራቕ ስነስርዓት ቃል ዘስመዐ ፕረሲደንት ፌደረሽን ኣትሌቲክስ ዞባ ማእከል ኣቶ ክብሮም ተኸሉ ከምዚ ዓይነት ስልጠና ብቐጻሊ ክወሃብ ምኻኑ ብምሕባር፡ ሰልጠንቲ ኣብቶም ንምምዕባል ኣብ ሓያል ንዑበን ጻዕርን ክጽመዱ ኣዘኻኺሩ። ኣብ መወዳእታ፡ ሰልጠንቲ ካብ ኣደ ፕረሲደንት ፌደረሽን ኣትሌቲክስ ዞባ ማእከልን ካብ ሓላፊ ምክትታል ፌደረሽናትን ንኡሳን ዞባታትን ዞባ ማእከል ኣቶ ሰዓረ የሃንስን ምስክር ወረቐት ተዓደሎም።

እዞም ኣብዚ ስልጠና ዝተሳተፉ ኣሰልጠንቲ፡ ዞባ ማእከል ተኣእቲ ኣትሌታት ንምፍራይ ዓሊሙ ኣብ ዘካይዶ ዘሎ ናይ ግራስ ሩት ስልጠናን ውድድራትን ከም ኣሰልጠንቲ ኰይኖም ከም ዝሳተፉ ካብ ህዝባዊ ርክብ ናይቲ ፌደረሽን ዝረኸብናዮ ሓበሬታ የረድእ።

ዜናታት

- **ኣርሰናል ብርያል ማድሪድ ተሳዒራ**

ርያል ማድሪድ፡ ኣብ ቀዳማይ እግሪ ርብዒ ፍጻመ ሻምፕዮንስ ሊግ ደቂ-ኣንስትዮ ንኣርሰናል 2-00 ረቲዓታ። እንግሊዛዊት ሓለቓ ጋንታ ኣርሰናል ሊያ ዊልምሶን ብዝፈጸመቶ ጌጋ፡ ኣብ ሜዳኣን ዝጻወታ ዝነበራ ማድሪዳውያን ብመንገዲ ሊንዳ ካሲዶ መራሕነት ክሕዛ ክኢለን። ተቐያራ ዝኣተወት ኣቴና ደል ካስቴሎ ድማ ካልኣይቲ ሹቶ ብምምዝጋብ ንዓወተን ርጉጽ ገይራቶ። ጋርሳውያን ናብ ዝቐጽል ውድድር ክሰግራ 26 መጋቢት ኣብ ሜዳኣን ዘካይዳኦ ጸወታ ክጸብያ እየን። ኢያን ራይት ዝ ናይ ሰለስ ጸወታ፡ "ውርደት፡" ብምባል ክገልጾ እንከሎ፡ ብዙሓት ወገናት ድማ እዚ ጸወታ ነታ ኣንጻር ማድሪድ ጸወታኣ ተካይድ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ኣርሰናል፡ ናይ ኣይትቕሰኒ መልእኽቲ'ዩ ብምባል ይገልጽዎ ኣለው።

- **ቸልሲ መኽዘን ብጫ ካርድ**

ተጻወትቲ ቸልሲ ኣብዚ ዓመት ስፖርት ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ብዙሓ ብጫ ካርድ ብምርኣዮም (ብዙሓ ስምዕታ ካርድ ብምውሳዶም) ንጋንታኦም መኽዘን ብጫ ካርድ ገይሮማ ይርከቡ። ቸልሲ ኣብዚ ዓመት ስፖርት፡ ኣብ 29 ጸወታ ፕሪመር ሊግ 79 ናይ መጠንቀቕታ ካርድ ብምውሳዳ ዝበዝሐ ብጫ ካርድ ዝተርኣያ ክለብ ብምኳን ኣብ ቅድሚት ተሰሪዓ ትርከብ። ተጻወትቲ ቸልሲ ብጠቕላላ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ጸወታ 2.76 ናይ ስምዕታ ካርድ ይወስዱ ማለት'ዩ። ተጻወትቲ ቸልሲ ሞሰስ ካሲዶ ትሸዓተ፡ ከኹረላ ሸሞንተ ናይ ስምዕታ ብጫ ካርድ ብምውሳዶም ምስ ቀዳሞት 25 ናይ ስምዕታ ካርድ ዝወሰዱ ተጻወትቲ ተሰሪዖም ይርከቡ። ናይ ክሪስታል ፓላስ ዊል ሁዝ፡ ናይ ፉልሃም ሳሳ ሉኪ ዓሰርተ ብጫ ካርድ ብምውሳዶም ኣብ ቅድሚት ተሰሪዖም ዝርከቡ እዮም።

ኣብ መሳልል ፕሪመር ሊግ ብትሸዓተ ነጥቢ መወዳእታ ደረጃ ሒዛ ዘላ ክለብ ሳውዝሃምተን ድማ ካብ ቸልሲ ብኣርባዕተ ካርድ ድሒራ ብ74 ብጫ ካርድ ካልኣይ ደረጃ ክትሕዝ እንከላ፡ ብረንትፎርድ ብ40 ናይ ስምዕታ ካርድ እታ ዝውሓደ ብጫ ካርድ ዝወሰደት ጋንታ ኰይና ትርከብ።

- **ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ናብ ኬናን ዩዲዝ ተቓምት**

ምንጭታት 'ተምየክ' ማንዩናይትድ፡ ንናይ ክንፊ ተጻዋታይ ጁቬንቱስ ኬናን ዩዲዝ ናብ ሕቝፊኣ ንምጽንባር ብ76 ሚልዮን ፓውንድ ኣፈናዊ ዝርርብ ከም ዘካየደት ሓቢሮም። እዚ ወዲ 19 ዓመት ቱርካዊ ተጻዋታይ፡ ማልያ ጁቬንቱስ ለቢሱ ኣብዚ ወቕቲ ዘካየዶ 41 ግጥማት 6 ሽቶታት ከመዝግብ እንከሎ፡ 4 ከዓሳሱ ድማ ንሽቶ ቀሪቡ ገይሩ። ኣሰልጣኒ ጁቬንቱስ ትያጎ ሞታ፡ ንዩዲዝ ኣብዚ ቀረባ ሰሙናት የሰልፎ ብዘይምህላዉ፣ ማንቸስተር ሲቲ፡ ኣርሰናል፡ ሊቨርፑልን ካልኦት ዓበይቲ ክለባትን ኣብ ክራማት ናብ ጋንታኦን ንምጽንባሩ ይሰርሓ ኣለዋ።

ዜና ዓለም

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ትራምፕ፡ ንሑቲ ጠቕሊሉ ከጥፍኦ ምኳኑ ኣጠንቂቑ

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ኢራን ነቲ ንስፊሕ ከበቢታት የመን ተቘጻጺሩ ዝርከብ ዕጡቕ ሓይሊ ሑቲ እትገብሮ ዘላ ወተሃደራውን ፊናንሲያውን ደገፍ እንተዘይ ኣቋሪጻቶ፡ ነቲ ዕጡቕ ጠቕሊሉ ከጥፍኦ ምኳኑ ኣጠንቂቑ።

ሑቲ ሕነ ናይቲ ኣመሪካ ብቐዳም ኣብ የመን ዘካየደቶ ልዕሊ 50 ሰባት ዝቐዘፈ መጥቃዕቲ ንምፍዳይ፡ ኣብ ልዕሊ'ተን ብቐይሕ ባሕሪ ዝሓልፋ መራኽብ ኣመሪካ መጥቃዕቲ ክፍጽም ምኳኑ ድሕሪ ምጥንቃቑ'ዩ እቲ ፕረዚደንት እዚ መጠንቀቕታ ዝሃበ ዘሎ።

ኣመሪካ ከም መቐጸልታ ናይቲ ኣብ ልዕሊ ሑቲ እተካይዶ ዘላ መጥቃዕቲ፡ ዝሓለፈ ረቡዕ ኣብ ዕርድታት ናይቲ ዕጡቕ ሓይሊ እዩም ዝበሎም ቦታታት መጥቃዕቲ ከም ዝፈጸመት ተሓቢሩ ኣሎ።

ፕረዚደንት ትራምፕ ብረቡዕ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢታት ኣብ ዝዘርግሖ ሓበሬታ፡ "ኣብ ልዕሊ ሑቲ ዓቢ ዕንወት ወሪዱ ኣሎ። እዚ ውግእ'ዚ ፍትሓዊ ውግእ ኣይኮነ፡ ፈጺሙ'ውን ክኸውን ኣይክእልን እዩ። ሑቲ ጠቕሊሎም ክጠፍኡ እዮም" ኢሉ።

ሑቲ እስራኤል ኣብ ልዕሊ ወሽመጥ ቓዛ እትፍጽሞ ዘላ መጥቃዕቲ ንኽተቋርጽ፡ ካብ 2023 ጀሚሩ ኣብ ልዕሊ ዋንነት እስራኤል ዝኾና - ብቐይሕ ባሕሪ ዝሓልፋ ንግዳውያን መራኽብ መጥቃዕትታት ክፍጽም ምጽንሑ ዝዝከር እዩ።

እስራኤል ምስ ወሽመጥ ቓዛ ግዜያዊ ስምምዕ ምቁራጽ ተኸሲ ኣብ ዝበረትሉ እዋን፡ ሑቲ ነቲ ኣብ ልዕሊ መራኽብ ምዕራብ ከካይዶ ዝጸንሐ መጥቃዕትታት ደው ኣቢልዎ'ኳ እንተነበረ፡ እስራኤል ነቲ ናብ ወሽመጥ ቓዛ ዝኣቱ ሰብኣዊ ሓገዝ ድሕሪ ምቁራጻ ግን፡ እቲ የመናዊ ምንቅስቓስ ነቲ መጥቃዕቲ ዳግማይ ከም ዝጀመሮ ይፍለጥ።

ፕረዚደንት ትራምፕ፡ ኢራን ንሑቲ እትገብረሉ ዘላ ደገፋት ብቐጻሊ ደው ከተብሎ ከም ዘለዋ ብምሕባር፡ ካብ ሑቲ ዝተተኮሰት ነፍሲ-ወከፍ ጥይት ኢራን ሓላፍነት ክትወስደላ ምኳና ኣተሓሳሰበ።

ሑቲ ነቲ ካብ ኣመሪካ ዝመጽእ ዘሎ ምፍርራህን መጥቃዕትታትን ሸሸ ብምባል፡ እስራኤል ኣብ ቓዛ እተካይዶ ዘላ መጥቃዕቲ ክሳብ ዘይቋረጸት፡ እቲ ኣብ ልዕሊ መራኽብ ምዕራብ ዘካይዶ ዘሎ መጥቃዕቲ ከቕጽሎ ምኳኑ ሓቢሩ ኣሎ።

እስራኤል፡ ንሰሜንን ደቡብን ቓዛ ዝፈሊ መስመር ተቘጻጺራቶ

ሰራዊት እስራኤል፡ ንገለ ክፋል እቲ ንሰሜንን ደቡብን ወሽመጥ ቓዛ ዘራኽብ ኣጉዳሲ መተሓላለፊ መስመር ዝሓለፈ ረቡዕ ዳግማይ ከም እተቘጻጸሮ ሓቢሩ።

ዝሓለፈ ወርሒ፡ ወተሃደራት እስራኤል ካብ'ቲ 'ኔትዛሪም' ዝበሃል ቦታ ኣንሳሒቦም'ኳ እንተጸንሑ፡ ድሕሪ እቲ ስምምዕ ሰላም ምጥሓሱ ግን ነቲ ኣጉዳሲ ቦታ ከም እንደገና ኣብ ትሕቲ ቁጽጽሩ ከም ዘእተዎ ተገሊጹ።

ምትሓዝ ኔትዛሪም፡ ብርጌስ ፍልስጤማውያን ኣብ ውሽጢ ወሽመጥ ቓዛ ከም ድሌቶም ንኸይንቀሳቐሱ ዝዕንቅጽ ምኳኑ እዩ ዝሕበር ዘሎ።

ሓማስ ኑቶም ጀሆ ሒዝዎም ዘሎ 59 ሰባት፡ ተጻብኦ እስራኤል ደው ከይበለ ክለቆም ከም ዘይክእል ብምግላጹ፡ እስራኤል እዚ ሓድሽ መጥቃዕቲ ከተካይዶ ከም እተገደደት ትሕብር።

እስራኤል ኣብ ልዕሊ ሓማስ ጸቕጢ ንምፍጣር ናብ'ቲ ወሽመጥ ክኣቱ ዝግባእ ሓገዝ ክትዓግቶ ከላ፡ ንቀረብ ሓይሊ ኤሌክትሪክ ከኣ ኣቋሪጻቶ ትርከብ።

ሓማስ ብወገኑ፡ እስራኤል ናብ'ቲ ክልተኣም ወገናት ዝተፈራረምሉ ስምምዕ ምቁራጽ ተጻብኦ ክትምለስ ኣተሓሳሰበ።

እቲ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ጥሪ ዝተበጽሐ ግዜያዊ ስምምዕ ምቁራጽ ተኹሲ፡ ክልቲኣም ወገናት ምልውዋጥ እሱራትን ጀሆታትን ከካይዱ፡ ኩናት ደው ክብልን ሰራዊት እስራኤል ካብ ቓዛ ክወጽእን ዝጠልብ እዩ ነይሩ።

ሚኒስተር ምክልኻል እስራኤል ብረቡዕ ኣብ ዘሎ መግለጺ፡ ጀሆ ተታሒዞም ዘለዉ ኩሎም እስራኤላውያን እንተዘይተለቒቖምን ሓማስ ከኣ ካብ መሬት ቓዛ ጠቕሊሉ እንተዘይጠፊኡን፡ እስራኤል ቀድሚ ሕጂ ኣርእያቶ ዘይትፈልጥ ብርታዐ ዘለዎ ወተሃደራዊ ስርሒት ኣብ ወሽመጥ ቓዛ ከተካይድ ምኳና ኣጠንቂቑ።

"ኣመሪካ ንትካል ጸዓት ዩክሬን ከተመሓድሮ ትኽእል እያ" ትራምፕ

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ድሕሪ እቲ ዝሓለፈ ሰሉስ ምሸት ምስ ሩስያዊ መዘኑኡ ቭላድሚር ፑቲን ዘካየዶ ናይ ቴሌፎን ዝርርብ፡ ምስ ዩክሬናዊ መዘኑኡ - ቮሎድሚር ዘለንስኪ እውን 'ኣዝዩ ወጽኢታዊ' ዝበሎ ናይ ቴሌፎን ዝርርብ ከም ዘካየደ ሓቢሩ።

ፕረዚደንት ቮሎድሚር ዘለንስኪ ድሕሪ እቲ ናይ ቴሌፎን ዝርርብ ኣብ ዘሎ ሓበሬታ፡ ኣብዘ ዓመት'ዘአ መራሕነት ትራምፕ ኣብ መንጎ ዩክሬንን ሩስያን ሰላም ክሰፍን ተስፋ ከም ዘሎ ገሊጹ።

ኣብቲ ዝርርብ፡ 'ትካላት ጸዓት ዩክሬን ብኣመሪካ ክመሓደራ' ዝብል ዛዕባ'ውን ተላዒሉ ምንባሩ፡ ቤት-መንግስቲ ኣመሪካ (ዋይት ሃውስ) ሓቢሩ ኣሎ።

ፕረዚደንት ቮሎድሚር ዘለንስኪ ግን እቲ ናይ ምሕደራ ዛዕባ ነቲ ኣብዚ እዋን ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ሩስያ ዘሎ ትካል ጸዓት 'ዛፖሪጅያ' ጥራይ ዝምልከት ምኳኑ ኣዘኪሩ ኣሎ።

ፕረዚደንት ዶናልድ ትራምፕ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢ 'ትሩዝ ሶሻል' ኣብ ዝዘርግሖ ሓበሬታ፡ ዕላማ ናይቲ ዝተኻየደ ዝርርብ፡ ንጠለባትን ድሌታትን ሩስያን ዩክሬንን ኣብ ሓደ ማሰማምዒ ነጥቢ ንምብጻሕ ምኳኑ ገሊጹ።

ንሱ ወሲኹ፡ መደብራት ጸዓት ዩክሬን ብሓገዝ ኤሌክትሪካዊ ጸዓትን ሞያውያንን ኣመሪካ እናተማሓደራ ክተዩዳ ከም ዝኽእላ ሓቢሩ።

ጸሓፊ ክፍሊ ጉዳያት ወጻኢ ኣመሪካ ማርኮ ሩብዮ፡ እዚም መደብራት ጸዓት ኣብ ትሕቲ ምሕደራ ኣመሪካ ምስ ዝኣትወ፡ ሓገዘ ክረኽቡን ካብቲ ክወርዶም ዝኽእል ዕንወት ክድሕኑን ምኳኖም ገሊጹ።

ፕረዚደንት ቭላድሚር ፑቲንን ፕረዚደንት ቮሎድሚር ዘለንስኪን ኣብ ትሕተ-ቅርጺ ጸዓት መጥቃዕቲ ከየካይዱ ብምንጋዲ ፕረዚደንት ትራምፕ ኣብሉም ተሰማሚዖም'ኳ እንተዀነ፡ ብሰንኪ ክልተአን ሃገራት ኣብ ንሓድሕደን ዘካይዳኦ ዘለዋ ቀጻሊ መጥቃዕትታት ግን ንሓድሕዶም ካብ ምውንጃል ኣየዕረፉን ዘለዉ።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ ዝሓለፈ ረቡዕ ክልተአን ሃገራት ነፍሲ-ወከፈን 175 ምሩኻት ከም እተለዋወጣ፡ ኣብ ርእሲ'ዚ ከኣ ሩስያ ብጽኑዕ ዝቖሰሉ 22 ተወሳኺቲ ወተሃደራት ከም ዝለቐቐት፡ ምንጮታት ይሕብሩ።

ቻይና፡ ንዜጋታት ካናዳ ብሞት ቀጺዓ

ቻይና ምስ ሓሸሽ ዝተሓሓዘ ገበናት ከም ዝፈጸሙ ንዝተኸሰሱዎም ኣርባዕተ ካናዳውያን ብሞት ከም ዝቐጸዐቶም፡ ሰበስልጣን ካናዳ ሓቢሮም።

እዞም ድርብ ዜግነት ከም ዝነበሮም ዝተገልጹ ካናዳውያን፡ ብጠለብ ስድራ-ቤቶም መንነቶም ብምስጢር ተታሒዙ ከም ዝነበረ እዩ ዝገለጽ ዘሎ።

ኣፈኛ ኤምባሲ ቻይና ኣብ ካናዳ ኣብ ዘሎ ሓበሬታ፡ ኣርባዕቲኣም ካናዳውያን ነቲ ዝተኸሰሱሉ ገበን ከም ዝፈጸምዎ ዝገልጽ ብቑዕን እኹልን መርትዖታት ከም ዝተረኽበሎም ሓቢሩ።

ቻይና ድርብ ዜግነት ንዘለዎም ዜጋታት ኣፍልጦ ዘይትህብ ሃገር ኮይና፡ ምስ ሓሸሽ ኣብ ዝተኣሳሰር ገበናት ከኣ ተሪር ሕጊ ከም እትኽተል ይግለጽ።

ብመሰረት ጸብጻባት፡ ቻይና ምስ ሓሸሽ ብልሸውናን ስሊያዊ ንጥፈታትን ኣብ ዝተሓሓዙ ዓበይቲ ገበናት ተዋፊሮም ንዝረኸቦም ዜጋታት ብሞት እያ ትቐጽዕ።

ካናዳ ነቲ ኣብ 2018 ካብ ኣመሪካ ዝተረከበቶ ሓላፊ ቴሌኮሚኒኬሽን ቻይና ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ድሕሪ ምውዓላ ምስ ቻይና ዝጸንሓ ዝምድና ከም ዝተሓላለኸ ይግለጽ።

ድሕሪ'ቲ ስጉምቲ፡ ቻይና'ውን ብዙሕ ከይደንጎየት ኑቶም ኣብዚ እዋን ናጻ ተለቒቖም ዘለዉ ካልኦት ክልተ ካናዳውያን ከም ዝቐየደት እዩ ዝሕበር።

ኣብዚ ቀረባ እዋን፡ ካናዳ ኣብ ልዕሊ'ቲ ካብ ቻይና ዝኣትዋ ናይ ኤሌክትሪክ መካይን፡ ኣቻዮን ኣለሚኒየምን ናይ ቀረጽ ወሰኽ ክትገብር ከላ፡ ቻይና'ውን ኣብ ልዕሊ'ቶም ካብ ካናዳ ዝለኣኹላ ፍርያት ሕርሻ ዝኾኑ ዝተፈላለዩ ምህርትታት ተመሳሳሊ ስጉምቲ ወሲዳ ከም ዝነበረት ይሕበር።

ሑቲ ናብ እስራኤል ሚሳይል ወንጪፉ

ሑቲ፡ ኣብ ጥቓ ከተማ ተል-ኣቪቭ ንዝርከብ ኣህጉራዊ መዕርፎ-ነፈርቲ ቤን ጉርዮን ዒላማ ዝገበረ ባለስቲካዊ ሚሳይል ከም ዝወንጨፈ፡ ወሃቢ ቃል ናይ'ቲ ወተሃደራዊ ሓይሊ ብዝለቐቖ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ ሓቢሩ።

እንተኾነ፡ እቲ ዝተወንጨፈ ሚሳይል ናብ ክሊ-ኣየር እስራኤል ቀድሚ ምእታዉ ብሓይሊ ኣየር እስራኤል ከም ዝበርዓ፡ ሰቡ-መዚ ምክልኻል እስራኤል ገሊጾም።

ነቲ መጥቃዕቲ ሰዒቡ ኣብ ሓያሎ ከበቢታት እስራኤል ናይ መጠንቀቕታ ድምጺ ከም ዝተሰምዐ'ውን፡ እቶም ሰቡ-መዚ ወሲኾም ኣረዲኦም።

እቲ ንእስራኤል ከም ጸላኢቱ ዝርኢ የመናዊ ምንቅስቓስ፡ ኣብ ዝሓለፈ መዓልታት ኣመሪካ ኣብ ልዕሊኡ ጸዑቕ ደብዳብ ድሕሪ ምፍጻማ፡ ኣብ ልዕሊ እስራኤል ሕነ ከም ዝፈዲ ኣጠንቂቑ ነይሩ።

ብኢራን ከም ዝድገፍ ዝነገረሉ ሑቲ፡ ከተማ ሰንዓ ንዝጠቓልል ሰሜናዊ ምዕራብ የመን ተቘጻጺሩ'ኳ እንተሃለወ፡ ኣህጉራዊ ኣፍልጦ ዘለዎ መንግስቲ የመን ግን ኣይኮነን - ብመሰረት ጸብጻባት።

እቲ ዕጡቕ ሓይሊ፡ ኣብ መንጎ እስራኤልን ሓማስን ኣብ ዝካየድ ዘሎ ኩናት፡ ኣብ ጉድኒ ፍልስጤማውያን ደው ብምባል ከቢድ ዋጋ ይኸፍል ከም ዘሎ እዩ ዝገልጽ።

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ
ቤት መሸጣ መድሃኒት ኣንበሳ	21/03/25	ጎደና ዓዲ ሓወሻ 175 ቁ.ገዛ 58ከበቢ ፖስት ኦፊስ ፊት ፎቶ ኤርትራ	200141

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565